

KIZILAY DERGİSİ

YIL : 2 / SAYI : 13 - 14 / MAYIS - HAZİRAN 1964

**KIZILAY DERGİSİ'NİN MA-
YIS VE HAZİRAN 1964 SAYI-
LARI, MAALESEF TEKNİK
SEBEPLER YÜZÜNDEN GE-
ÇİKEREK YAYINLANMIŞ BU-
LUNUYOR.**

**ELİMİZDE OLMAYAN ÇEŞİT-
Lİ GÜÇLÜKLERDEN MEYDA-
NA GELEN BU GECİKME YÜ-
ZÜNDEN ÜZÜNTÜ DUYMAK-
TAYIZ. NORMAL YAYINA DE-
VAM EDEBİLMEK ÜZERE
GEREKEN TEDBİRLER ALIN-
MIŞTIR.**

**GEÇİKMEDEN DOLAYI BÜ-
TÜN OKURLARIMIZDAN Ö-
ZÜR DİLERİZ.**

**Kızılay Dergisi
Yayın Komitesi**

SAHİBİ : Türkiye Kızılay Derneği adına Genel Başkan Dr. FİKRET PAMİR

NEŞRİYAT KOMİTESİ : Adnan ÖZTRAK, Babür ARDAHAN, Nihat AŞAR, S. Orhan ÇAĞDAŞ, Selma TÜKEL

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Nihat AŞAR

TEKNİK SEKRETER : Seyfeddin Orhan ÇAĞDAŞ

Dizildiği ve basıldığı yer : AJANS - TÜRK MATBAASI / ANKARA

Dergimizin yıllık abone bedeli 60 liradır. İlanlar özel tarifeye tabidir. İsteyenlere tarife gönderilir.

Göreve Davet

Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir, 25 Mayıs 1964 tarihinde Uluslararası Kızılhaç Başkanına bir telgraf göndererek Kıbrısta Rumlar tarafından Türklerin kaçırlmasını protesto etmiş ve Uluslararası Kızılhaç Komitesini göreve davet etmiştir. Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir tarafından çekilen telgrafın metni şudur :

«Kıbrısta Türk topluluğu ile resmî hükûmetin desteklediği Rum toplumu arasında cereyan eden zalimane sa-
vaşlar, hergün işlenen cinayetler, İnsan Haklarının ve Ce-
nevre Andlaşması hükümlerinin açıkça ihlâli mahiyetinde-
dir. Adanın Rum idarecileri masum Türk topluluğundan
rehine almağa devam etmektedirler. Bu rehinelere vah-
şice katledildiklerine şüphe yoktur. Şüphesiz bizimle bir-
likte Dünya kamu oyu, Uluslararası Kızılhaç Komitesinin
bu şartlar içinde ulu görevini yerine getirmesi ve gecik-
meksizin harekete geçerek, ilkeleri ve taahhütleri ihlâl
edenlere ihtarda bulunmak için olduğu kadar, buna ben-
zer hareketlerin tekerrürüne engel olmak için de gereken
tedbirleri almasını beklemektedir.

Bu âcil ihtiyaca dikkatinizi çekmekle şeref duyar,
derin saygılarımın kabulünü rica ederim».

ÖN KAPAK : ŞEFKATİN ve İNSANLIĞA YARDIMIN SEMBOLÜ

ARKA KAPAK : KIZILAY'IN SİHHİ VE MODERN GENÇLİK KAMPLARINDAN BİRİ

I. Millî Kızılay Konferansı Hedef Tuttuğu Aydınlanma Amacını Başarı ile Gerçekleştirdi

ÜÇ GÜN DEVAM EDEN SEMİNER, KIZILAY PRENSİP VE İDEALLERİNİ VE BUNUN MEMLEKETİMİZDE MİLLETİMİZİN RUHUNDA MEVCUT TEMELLERİNİ AYDINLATMAK BAKIMINDAN ÇOK FAYDALI OLMUŞTUR.

Kızılayın kuruluşunun 96. yıldönümü dolayısıyla Kızılay tarihine ve Kızılay çalışmalarına ışık tutmak amacıyla düzenlenen I. Millî Kızılay konferansı 10 haziranda toplanmış, üç gün süren çalışmalarını tamamlayarak kapanmıştır.

Muslih Fer

Üç gün devam eden konferansta, Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem, Gümrük ve Tekel Bakanı Mehmet Yüceler, Senatörler, Milletvekilleri, Ankara ve İstanbul Üniversitelerinden davet edilen öğretim üyeleriyle Kızılay Genel Merkez Kurulu üyeleri; yabancı dernek temsilcileri, Kızılay ve Kızılağ fikrinin bugüne kadar geliş ve oluşları, Kızılayın kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği çeşitli

Konferans
divan başkanı
Prof. Dr. Nusret
Karasu (ortada) ve
divan üyeleri
Dr. Şükrü Ansay
ile Hamdi Orhon

devrelerin özellikleri ve değişiklikleri, Kızılağ ve Kızılay gibi sosyal yardım derneklerinin ana prensiplerinin neler olduğu ve neler olması gerektiği yolunda Cenevre sözleşmeleri ve Dünyada insaniyetçi hukukun gelişmesi alanında yapılanlar ve yapılması gerekenler, Hemşirelik ve Florence Nightingale konularında ilmi araştırmalara dayanan, yol gösteren, bir çok olayları gün ışığına çıkartan, aydınlatan çeşitli konuşmalar yapmışlardır.

Konferansın üçüncü günü sabahki toplantıda ilk konuşma «Sosyal Politika gelişmelerinin Kızılay felsefesiyle ilişkileri» konusunda eski Bakanlardan Prof. Dr. Cahit Talas tarafından yapılmıştır. Prof. Dr. Cahit Talas bu konuşmasında; savaşta ve barışta Devlete, Kızılaya, sosyal güvenlik, sosyal dayanışma ve yardımlaşma konularında düşen büyük görevler üzerinde durmuş, «Barışı tehdit eden sefaleti yok etmek Kızılayın görevi oldu-

ğunu açıklamış», «Kızılay ilkelerinin ve felsefesinin, her toplumda zayıf durumda bulunan insanları koruyan hukukla, sosyal politika ile ilişki kurduğunu» önemle belirtmiştir.

İkinci konuşmayı Ord. Prof. Dr. Ferit Hakkı Saymen yapmıştır. «Sosyal yardımlaşmanın hukuk yönünden genel temayülleri» konusunu işliyen Prof. Saymen, sosyal dayanışma ve sosyal güvenlik alanında

Hayri Arsoy

Kızılaya düşen görevi açıklamış, bu arada Devletlerin ve çeşitli derneklerin bu konu ile ilgili çalışmalarından örnekler vererek bütün bunların eksik ve aksak yönleri üzerinde durmuştur.

Öğleden sonraki toplantıda; Savunma Bakanlığı Sağlık Başkanlığı Üçüncü Şube Müdürü Dr. Albay Ragıp Doğan Tezgel'in Cenevre sözleşmeleri bakımından harp yaralıları ve hastaneleri konusunda ki konuşmasından sonra, Kızılay Genel Merkez Kurulu Üyesi Hayri Arsoy, «Türkiye Kızılay Derneği mevzuatı, teşkilatı ve hizmetleri» ni açıklayan bir konuşma yapmıştır.

Kızılay Genel Merkez Kurulu üyelerinden beş kişilik bir heyetin Türkiye Kızılay Derneğinin bugünkü tüzüğü, tatbikatı ve reform ihtiyacını açıklayan konuşmasını takiben Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem söz alarak Kızılay ve Kızılaycılık ve sosyal yardım dernekleri konusunda genel bir konuşma yapmıştır.

İyiye Gidişin, ilerlemenin Kaçınılmaz Kaynağı

Kızılay Genel Merkez Ku-
rulu Üyesi, I inci Milli
Kızılay Konferans Komi-
tesi Başkanı, Başbakanlık
Müsteşar Muavini

M U S L İ H F E R
tarafından yapılan
konuşma

Sayın misafirlerimiz,

Değerli Başkan, Muhterem Bakanımız, aziz Kızılaycılar;

1 inci Milli Kızılay Konferansının çalışmalarına başladığı şu anda konferansımızın hedefleri ve ma-
hiyeti etrafında birkaç söz söylemek üzere huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum.

Hepimizin bildiği gibi Kızılay 96 yıllık şerefli mazisi ile Türk milletinin gönlünde yerleşmiş, onun in-
sanî fazilet duygularını ve sosyal dayanışma geleneklerini hizmetlerinde canlandırmış millî bir müessesesi-
miz olarak bugün milletimizin ve insanlığın hizmetindedir. 1868 de kurulan ve 1877 de Osmanlı - Rus Har-
binden bu yana Osmanlı Hilâli Ahmer Cemiyeti ve Türkiye Kızılay Derneği üyvanları ile harpte ordu sağlık
hizmetlerinin yardımcısı halinde, yoksulluk ve âfetlerle savaşmada en büyük ve sosyal yardım teşkili olarak,
geniş ve çeşitli sosyal hizmetlerin mes'uliyetini omuzlarında şerefle taşımıştır ve taşımaktadır.

Dış salonda tetkiklerinize arzetmiş olduğumuz resimler ve vesikalar bu köklü mâziyi canlandırmakta-
dır. Bir taraftan memleket içinde geniş çapta bir teşkilât örgüsü ile Türk milletinin uyanık vicdanını ak-
settirerek vatandaşlarımızın hamiyet ve sefkat duygularını sosyal hizmet kaynağı haline getirmekte, diğer
yandan Milletlerarası Kızılhaç ailesinin bir üyesi olarak insaniyetçi hukukun Milletlerarası müessesesi ve
teşkilâtı ile işbirliği yapmakta, Milletlerarası Kızılhaç komitesi ve Kızılhaç, Kızılay ve Kızılaslan ve Güneç
Dernekleri federasyonu olan Lig'in üyesi bulunmaktadır.

Milletimizin engin itimadından kuvvet alarak yaşayan ve gelişen Kızılay'ı ve Kızılay'cılığı yurt içinde
ve dünya ölçüsündeki tarihi kökleri, fikri ve insanî sosyal kaynaklarıyla Millî mevzuat ve Milletlerarası bağ-
lantıları ile ortaya koymak istedik. Kızılay fonksiyonunun yüksek ahkâmı değerini, insaniyetçi hukuk ve
sosyal politika bakımından önemini belirtmek için değerli ilim adamlarımızın faal iştirakiyle hazırlanan
böyle bir konferansın memleketimizde bu sahada büyük bir bilgi boşluğunu dolduracağını, yapıcı fikirle-
rin toplantısıyla ilmi temellere dayanan daha verimli hizmetlere yeni imkânlar yaratılmış olacağını düşün-
dük.

Bu arada Hükümetimizin katılmış bulunduğu ve harp halinde uygulanacak insaniyetçi hukuk prensip-
lerini içine alan sözleşmelerin geniş ölçüde tanıtılması, her vatandaşımızın ve bütün vazifelilerin bilmesi
icabeden esasların yayılması yolunda bir adım teşkil edecektir.

Bu düşüncelerle, 1. Milli Kızılay Konferansının memleketimizde her hizmet sahasında kendini göste-
ren reform ihtiyacının bu sosyal hizmet sahasındaki bir işaret ve sesleniş olarak ilgi ve ümitle karşıla-
nacağından ve destek göreceğinden eminiz.

Konferansın sağlıklı fikri faydayı bir salonun havası içinde uçup gitmeyen sürekli bir müessiriye-
te kavuşturabilmek endişesiyle mevcut imkânlarla göre, konferans metinlerini ve bu alanda faydalı olabilecek
bazı önemli kitapları bastırılmış ve sizlere sunmuş bulunuyoruz.

Bu arada Kızılay ve Kızılhaç'ın Milletlerarası kaynakları adı altında yayınladığımız kitap, memleketi-
mizde ilk defa olarak bu konudaki mevzuatın derli toplu elde bulundurulmasını ve kolayca tetkikini sağla-
mış olacaktır. Diğer bir eser olarak Kızılhaç hareketinin kurucusu Henry Dunant'ın hemen bütün dünya dilleri-
ne çevrilmiş bulunan Solferino Hâtırası adındaki eser Kızılhaç teşkilâtının kuruluşuna ilham veren tarihi
manzarayı bütün açıklığıyla tasvir etmektedir.

Ayrıca memleketimizde mahiyeti ve işleyişi gereği gibi tanınmamış olan Milletlerarası Kızılhaç Teşki-
lâtı üzerinde bu sahanın en salâhiyetli şahsiyeti Coursier'nin eseri Türkçeye çevrilerek kütüphanemize ka-
zandırılmış bulunuyor. Ayrıca Kızılay'ın tarihini özetleyen bir broşür de yayımlanmıştır.

Şimdi konferansımızın mahiyetine kısaca temas etmek istiyorum. Arzettiğim hedeflerle eriştiğimiz 1.
Milli Kızılay Konferansının bir müzakere ve karar toplantısı değil, beraberce aydınlanma, bilgi ve fikir alış-
veriş toplantısıdır.

40 - 45 dakika sürecek olan konferansları 10, 15 dakikalık bir sual devresi takibedecek, böylece her konu
üzerinde ortalama bir saatlik çalışma yapılmış olacaktır.

Konferansların sonunda bazı Genel Merkez Kurulu Üyelerinin katılacağı bir tartışma yapılacaktır.

Sözlerime son verirken bu fikir alış-verişinin hepimiz için kazançlı olmasını ve Kızılay'ın, millet ve in-
sanlık hizmetindeki çalışmalarına faydalar getirmesini diler, hepinizi derin saygılarla selâmlarım.

Muslih Fer konuşmasını yaparken. Konferans Divanında Genel Merkez üyesi Hamdi Orhon, Hayri Arsoy, Yönetim Kurulu üyesi Nermi Arpacıoğlu ve Genel Bşk. vekili Adnan Öztrak görülüyor.

DAHA GÜZEL DAHA İNSAN BİR DÜNYA İÇİN

KIZILAY GENEL BAŞKANI Dr. FİKRET PAMİR'İN İİNCİ MİLLÎ KIZILAY KONFERANSI AÇILIŞIN- DA YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Başkan, Değerli Kızılaycılar,

Türkiye Kızılay Derneğinin kuruluşunun 97. yılı eşiğinde, mümtaz topluluğunuzla birlikte, Kızılaycılık fikrinin doğuş ve oluşu ile ilgili kaynakları gözden geçirmek, Milletlerarası plânda ve millî bünyede meselelerimizi münakaşanıza sunmak, üç gün sürecek olan bu görüşmelerden dersler almak, güç kazanmak emeliyle Birinci Millî Kızılaycılık Konferansını açıyorum.

İnsan tabiatının ve menfaat hissinin müşterek mahsulü sayılabilecek yardım fikri ve yardımlaşma şuurı, birbirleriyle münasebet kurma zorunda olan insan topluluklarının, bu topluluklara şekil veren dertlerin barış ve huzur arzusunun da tabii bir neticesidir.

Beşerî âlemde, insanın ikileşmesiyle başlayan çatışma hali, o günden bugüne artlarmda sadece yokluk ve ıstırap bırakan savaşlarla birlikte, fertler arası münasebetler olmaktan çıkmış, gruplar, sınıflar, devletlerarası kudret ve kuvvet mücadelesi olarak belirmiştir.

O grup, bu sınıf veya şu devlet, hangi sosyal ve politik zarurettten hareket ederse etsin, hangi muharrikten güç alırsa alsın, çatışmaya mecbur ettikleri fertler çoklukla bunun farkına varmamış, ne için döğüstüklerini, neden birbirlerini öldürmeğe mecbur olduklarını anlamamışlardır.

Üstelik bazan kızgın güneş altında aç ve susuz, bazan dondurucu kar üstünde yaralı ve bakımsız kalmış, teselliden uzak bırakılmaya zorlanmışlardır.

İşte fert ve toplum vicdanında yaşama hak ve sevgi tabiisinden doğan bir şuur hali; daha güzel ve daha insan bir dünya için asırlar boyu beslenen arzu ve esirgenmiyen gayretler neticesidir ki, geçen yıl 100. yılını kutladığımız bir fikrin, insanlık hizmetinde bir yüz yılın, şefkatin teşkilâtlanmış adı Kızılay - Kızılhaç ülküsünün doğuşuna kaynak olmuştur. Bu doğuşun sancılarla dolu hikâyesini Hanry Dunant'la birlikte Solferino'da bulacağız, konferansılardan dinliyeceksiniz.

İnsani duygulardan şefkati seçen, daha az muztarip, daha fazla mesut insan için çırpınan bu güzel ideale, her güzele gönülden vurgun Türk Milleti, gönülünü kaptıralı bugün 96 yıl bitti.

1868 yılının böyle bir haziranında, bu 11. gününde (Mecruhîm ve Mardayî askeriye-ye imdat ve Muavenet Cemiyeti) Serdarı Ekrem Ömer Paşaların, Abdullâh Beylerin himmetleriyle dünyadaki henüz bir kaç benzerine gücünü kattı.

Bu oluşun hikâyesini de Kızılay Kuruluş tarihine kısa bir bakışta okuyacaksınız, selâhiyetli ağızlardan duyacaksınız.

Bugün Derneğimiz 96 yıllık hizmetlerini 97. yılın eşiğinde tam bir gönül rahatlığı içinde aziz milletinin takdir hislerine sunabilecek durumdadır. Bunlar bu millî müessesede tarihinde Millete yaraşır bir yoğunluk teşkil eder.

Dünün bu derece dolu oluşu yarına güven ve fakat o nisbette sorumluluk vermektedir.

Müesseseler, birer canlı organizmadır. Tabii kanunların yol ve yönünde bulunmakla hayatîyet kazanırlar.

Kızılaycılığın, insaniyetçi hukukun inkişafına muvazi seyri, sosyal yardımlaşmada muhteva bakımından beliren temayüller Derneğimizi yeni bir düzene zorlamakta, beliren ihtiyaçlar çeşitli yönlerde yeni gayretleri gerektirmektedir. O düzene, meselelerimiz ve müesseselerimizin münakaşasını kamu oyunumuzun önünde yaparak varmak istiyor; gereken gayretler için Milletimizin tâvîzsiz ve gönüllü yardımına lâyık olmak gerektiğini biliyoruz.

Aziz milletimize minnetimiz sonsuz, onun hizmetinde bulunmaktan duyduğumuz haz ise o sonsuzluğa eştir.

1. Milli Kızılay Konferansında Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem dikkate değer bir konuşma yaptı.

DAYANIŞMA DÜŞÜNCESİ

MİLLİYET VE DİN FARKI NE OLURSA
OLSUN BUGÜN, DÜNKÜ İLE KIYAS-
LANAMIYACAK ŞEKİLDE HER SAHA-
DA KENDİNİ HİSSETTİRMEKTEDİR.

Sayın Genel Başkan Dr. Pamir'in nazik daveti üzerine 1. Milli Kızılay Konferansının kapanışı sırasında konuşmak fırsatını bulduğum için kendisine ve sizlere yürekten teşekkür ederim. Çeşitli ve birbirlerinden ilginç 17 konferansı içine alan 3 günlük bir programı ihtiva eden bu toplantıyı tertipleyen Genel Merkez yöneticilerini, son derece bilginci konferanslarından dolayı da Sayın Konferansçıları tebrik etmeyi kendime bir borç bilirim.

Zira bu konferans, bizde henüz eksik olan, Kızılhaç - Kızılay kurumlarının, temsil ettikleri temel düşünce ve görüşlerin kaynakları ile insanlığa yaptıkları hizmetlerin dayandığı ulusal ve uluslararası hukuk düzeni üzerinde yeni bir literatörün doğmasına hizmet etmektedir.

Gelecek konferanslar, ilkinden edinilecek tecrübelerle, bunu da zenginleştireceği gibi, buna dayalı olarak Uluslararası İşbirliğini daha yapıcı, daha aktif, daha yaygın kılmanın metodları üzerinde girişilecek araştırmalara imkân sağlayacaktır.

Böyle bir sonucu Milli ve Milletlerarası kurumlara güç kazandırması ve insanlık âleminde milli kurumumuza itibar sağlaması tabiidir.

Yalnız bu düşünce bile, beni Milli Eğitim Bakanı sıfatıyla, sizlerin bu güzel çalışmalarınızı her türlü övgüye layık görerek büyük bir kıvançla karşılamaya sevk etmektedir.

Aziz arkadaşlar,

Hepinizin çok iyi belirttiği ve bildiği gibi Kızılhaç - Kızılaycılık, ayrı hayat görüşlerine, ayrı dinlere mensup olmalarına rağmen, Dünya Milletlerinin birlikte benimsedikleri bir esprinin mahsulüdür.

Milletlerin, yüzyıllar boyunca, birbirlerine karşı giriştikleri amansız savaşlar yüzünden, devirlerin psikolojisine ve günün şartlarına göre değişik usullerle, insanlar çoğu defa kendi irâdeleri dışında, mâruz kıldıkları savaş fâcialarına, zafer ve kahramanlık sevinçlerinin yanı başında acı gözyaşlarına ve derin matemlere gark olmuşlardır.

Bu savaş fâciaları her dille her milletin edebiyatında ve musikisinde acı yankısını bulmuş ve nihayet 24 Haziran 1864 «Solferino» meydan savaşının o yürekler sızlatan korkunç manzaraları 30 yaşında bir genç adamda öyle bir etki yapmış ki, âdeta insanoğlunun sonu gelmez ıstırapları Henri Dunant'ın yüreğinde mihraklaşmış ve belli bir şuur haline gelmiştir. İşte bu şuardur ki, 1864 Eylül ayının 22 sinde harekete gelecek bütün ulusal sınırları aşmış, dünya ölçüsünde bir güç kazanmıştır.

Şüphesiz her millet, oldum olasıya, kendi özellikleri içinde kendi mensuplarının acısına, hastalığına ıstırapına kayıtsız kalmamış, milli şefkat ve merhamet duyguları ölçüsünde ve milli dehâsına uygun bir teşkilâta sahip olmuştur.

Ancak Uluslararası böyle bir dayanışmanın teşkilât haline gelmesi yalnız bir asır evvel mümkün olmuştur.

O günden bu yana, bu dayanışma yalnız savaş acılarını dindirmekte değil, tabii âfetlerde de kendisini göstermiş ve artık geleneksel bir nitelik kazanarak insanlık şerefini yücelten bir şuur olmuştur.

Uluslararası yardımlaşma şuurunun milli mihrakınızı teşkil eden Kızılay Kurumumuz hepimize sevinç veren bir seviyeye yükselmiş bulunmaktadır.

Değerli konferansçı arkadaşlarımız Türk milletinin geleneksel iyilik, insanlık ve müsamaha duygularının tarihi vakıa ve vesikalarını dile getirdiler. Bunlarla haklı olarak gururlandık. Fakat asıl milli gururumuzu, bugün ve yarın dün olduğu gibi toplumumuzun örnek bir ahlâk ve fazilet muhtevasına en geniş ve en sağlam bir şekilde sahip olması teşkil edecektir.

Bu nevden çalışmaların bu ülküyü sağlayacağına inandığım içindir ki bu konferansı tertip edenlerle konferansçılarına bir milli hizmet yapmakta olduklarını en derin takdir ve minnet duygusu ile ifade eder hepimizi saygı ile selâmlarım.

KIZILAYIN KURUCULARINDAN VE OSMANLI ORDUSUNUN EN MÜMTAZ ŞAHSİYETLERİNDEN SERDAR-I EKREM ÖMER PAŞA

Yazan : Şevket Süreyya AYDEMİR

Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa 1853-1854 Türk-Rus Savaşı esnasında ön plâna geçen bir kumandandır. Bu savaş 4 Ekim 1853 de ilân edilmiş ve başlıca üç safha geçirmiştir. Harbin ilânında Ömer Paşa, şimdiki Bulgaristan topraklarında bulunan Şumnu'da bulunuyordu. Emrinde 40.000 asker ve iki er-mistrong bataryası vardı. Ruslar Harbin üzerine şimdiki Romanya topraklarına girer ve Tuna'ya varırlar. Tuna'nın güneyini geçerler. Hedefleri Edirne idi. İşte Tuna'nın güneyine geçen ve Edirne'ye doğru ilerleyen Ruslar'a karşı harekete geçen Osmanlı kuvvetleri arasında en aktif olanı Ömer Paşa'nın Şumnu'daki küt'aları oldu. Yapılan muharebelerde Ruslar'ın geri çekilmesini sağlayan Ömer Paşa Vidin'den Tuna'ya geçerek Tuna karşısındaki Kalafat'a askerlerini naklettirir. Bunun üzerine Ruslar Kalafat'a yeniden asker gönderirler. Bu kuvvetlerin başındaki başkumandan dahil olmak üzere dokuz Rus generali de Kalafat'ta öldüler. Kalafat'ın kuzeyinde Çatara Köyü'nde büyük Rus ve Türk kuvvetleri karşılaştılar. Ömer Paşa bu muharebenin en aktif unsuru oldu. 5/1/1854 yılında bu muharebe Çatana Zaferi adı ile Osmanlı Ordusu'nun galibiyetiyle sonuçlandı.

Yakın tarihimizin çok şan-

lı bir mücadelesi olan ve harb tarihinde özel bir yeri bulunan Silistre müdafaası Ruslar'ın Tuna'yı güneye doğru aşmaya çalıştıkları sırada cereyan etmiştir. Namık Kemal'in Vatan-Yahut Silistre Eseri'ne konu teşkil eden müdafa da budur. Aynı tarihteki Rumeli Harble-rinin çok ilgi çekici bir şahsiyeti olan Hulûsi Paşa bu Kale'nin müdafa kumandanı idi. Müdafa zaferle neticelenip, Ruslar'ın çekildiği sırada Hulûsi Paşa Padişah tarafından maresallığa terfi ettirilmiştir. Bu terfi teşekkür eden Hulûsi Paşa «Şahadet Rütbesini tercih ederdim» demiş ve biraz sonra da namaz kılmak üzere abdest alırken Ruslar tarafından atılan bir top mermisi ile şehit olmuştur.

Yeni ve muntazam Osmanlı Ordusu'nun başardığı bu ilk büyük muharebe çok üstün şeref ve kahramanlık misalleri ile doludur. Bu savaşın kazanılmasında büyük rolü ve emeği olan Ömer Paşa'ya bu zaferi üzerine Sultan Abdülmecit Serdar'ı Ekrem ünvanını ve Başkumandanlık görevini vermiştir. Ömer Paşa Harbin başından itibaren dokuz ay kadar süren hareketler esnasında Rumeli ve Romanya topraklarını tamamen temizlemiştir.

Fakat, bu arada harbin ikinci safhası başlıyordu. 30 Kasım 1853 de Ruslar Sinop'ta

Osmanlı Donanması'nın büyük kısmını yakmışlardı. Bunun üzerine İngiliz ve Fransızlar başta olmak üzere Ruslar'ın nihai zaferinden korkan batılılar İstanbul'da Boyacı Köyünde Türkiye ile 12 Mart 1854 yılında bir ittifak antlaşması imzaladılar. Böylece Türkiye ilk defa olarak batı cephesinde yer alıyordu. Ve Kırım Harbi denilen savaş da bu sırada başlamıştır. Müttefik gemileri 3 Aralıkta Karadeniz'e çıktılar. Serdar'ı Ekrem Ömer Paşa, Varna'da toplanan müttefik kumandanları ile müzakereler yaparak Kırım'da başlayan muharebeye bizzat katıldı. 14 Eylül 1854 te Kırım'a asker çıkarıldı. Bir müddet sonra Serdar'ı Ekrem Ömer Paşa Rumeli'deki durumu sağlama bağlayarak Kırım'a gelir ve oradaki Türk ve müttefik cephesinde Osmanlı başkumandanı olarak

(Devamı 38. sayfede)

Avusturya Harb Okulunda okurken kaçan ve Osmanlı Devletine 1828 yılında iltica eden Serdar-ı Ekrem Ömer Paşa Yüzbaşılıkla Türk Ordusu hizmetine girmişti. Sırasıyla Binbaşı, Yarbey ve Albay olduktan sonra 1842 yılında Generallığe yükseldi.

Aynı yıl Lübnan muhtar

leti ve Müttetikleri (İngiltere, Fransa, Sardonya) ile Rusya arasında çıkan ve 1856 yılına kadar süren Kırım Harbinde önce Rumeli mareşalı unvanıyla Tuna Ordusu başında bulundu. Rus ordularına karşı Tuna boylarında ve Dobruca'da bir çok başarılar kazandı.

1854 yılının eylül ayında Müttetik Ordular Sivastopol'a

miş olan Kars kalesini kurtarmak için ayırdığı bir kuvvetle denizden Kafkasya'da Karadeniz kıyılarındaki Sohum Kalesine çıktı. Burada karşısına çıkan Rus kuvvetlerini bozguna uğrattı. Ne çare ki aradan hayli zaman geçmiş ve bu sırada Kars kalesi de açlık yüzünden düşmüştü.

Bu olay üzerine Kırım harbinden sonra aleyhinde yapılan dedikodular sebebiyle Serdar-ı Ekrem, bir müddet gözden düşerek Vükelâ Meclisinde görevlenmiş 1857 de Bağdat'daki Ordunun Mareşalı ve Bağdat Valisi olmuştu. İki yıl sonra hizmetten alınarak ikamete memur edildi.

1861 de tekrar Rumeli Mareşallığı ile Bosna-Hersek Müfettişi oldu.

1862 de evvelâ Hersek'deki ayaklanmayı bastırdı. Arkasından Devlete karşı tehditkâr bir durum takınmış olan Karadağlılar üzerine yürüdü ve Reika'da Karadağlıları bozguna uğratarak Merkezleri olan Çetine'ye girdi.

1865 de, Rumeli'deki bütün kuvvetlerin Komutanlığına tayin edildi.

1867 de, Girit ayaklanmalarının bastırılması görevini aldı. Ve tenkil harekâtına girişti ise de Sadrazam Ali paşanın Girit'e ıslahat için gelmesi üzerine İstanbul'a döndü.

1869 da Hassa Mareşalı oldu.

Böylece Devlete uzun yıllar pek değerli hizmetler görmüş olan ve tarihte büyük bir komutan olarak tanınmış bulunan Serdar-ı Ekrem Ömer Lütfü paşa ömrünü tamamlamış ve 1871 de vefat etmiştir.

SERDAR-I EKREM ÖMER PAŞANIN

ASKERİ ŞAHSİYETİ

VE SAVAŞLARDAKİ BAŞARILARI

BU YAZI, GENEL KURMAY BAŞKANLIĞI HARPTARİHİ DAİRESİ TARİH YAZARLARI TARAFINDAN DERGİMİZ İÇİN ÖZEL OLARAK HAZIRLANMIŞTIR.

İdaresinin Devlet tarafından kaldırılması üzerine Lübnan'ın idaresine memur edildi ise de Rusya ve Avusturya'nın Lübnan işlerine müdahaleleri üzerine bu görevi de uzun sürmedi.

Bir kaç yıl sonra Tümgeneral olunca Romanya'ya gönderilmiş ve Romenleri tedip etmişti.

1848 de Mareşal oldu ve Arnavutluk ile Doğu Anadolu Vilâyetlerindeki ıslahatta başarılı hizmetler gördü.

1852 de, Karadağlılara karşı yapılan tedip harekâtında bulundu.

1853 yılında, Osmanlı Dev-

asker çıkardılar. Serdar-ı Ekrem, Tuna Ordusundan bir kısım askerle bu harekâta yardım etti.

1855 yılında Tuna boyunda Rusları mağlûp ettikten sonra, büyük bir kuvvetle Kırım'a geçti ve Sivastopol muharebelerine katıldı. Bu yılın Şubat ayı ortalarında, Kırım muharebelerinin en önemlilerinden biri olan Gözleve muharebesini kazanmış ve aynı yılın eylül ayında Rus mukavemetleri kırılarak Sivastopol Müttetik Ordular tarafından işgal olunmuştu. Bunun hemen ardından ekim ayında, Serdar-ı Ekrem, Ruslar tarafından sarıl-

KIBRIS'TAN

KIZILAY'A

GELEN MEKTUP

Kıbristan Kızılay'ın aracılığı ile anayurda getirilip tedavileri yaptırılan Kıbrıslı Türklerden iyi olanlar oradaki ölüm kalım savaşında yeniden görev almak, annelerinin, eşlerinin, yavrularının yanında olabilmek isteğiyle tekrar yavru vatan Kıbrıs'a dönmektedirler.

Kıbrıs'a iyi olarak dönen Kıbrıslı Türkler adına Kızılay'a mektup yazan **Yılmaz Mehmet**, Kıbrıslı Türklerin Kızılay'a olan sonsuz minnetlerini dile getirerek şöyle demektedir :

Sizlere geç yazdığımın dolayı özür dilerim. Biz Kıbrıslı Türkler maalesef haberleşmek imkânından mahrum bulunmaktayız. Karşı karşıya kaldığımız en önemli konuların bir tanesi de budur.

Anavatanımıza ayak bastığımız günden ayrılacağımız ana kadar Kızılay'ın bize gösterdiği çok sıcak ve yakın alâka hafızalarımızda birer parlak hatıra olarak kalacaktır. Kızılay'ın bu dâvada gösterdiği başarı Kıbrıs Türkü'nün tarihinde parlak bir yer işgal edecektir. Ne mutlu sizlere ki, böyle cemiyetin başları bulunuyorsunuz...

Kıbrıs Türkü, Kızılay denince sevinç gözyaşları dökmemektedir. Eğer bugün burada hayat varsa o hayat Kızılay sayesinde temin edilmiştir. Kızılayımızın, bu dâvadaki başarısı eşine ender rastlanacak süratte olmuştur. Adamızın en hücre yerlerine kadar Kızılay'ın şefkatli elleri uzanarak birçok ırkdaşlarımızın hayatı kurtarıldı. Kızılay bizim daîma sönmeyecek bir meş'alemiz olarak kalacaktır.

Kıbrıs Türkü sizlere ilelebet minnettar kalacaktır. Sağ olunuz, var olunuz. Allah Türk Ulusunu her çeşit belâlardan korusun.

BERABERLİK BAĞI VE ANLAYIŞ FAKTÖRÜ

Sayın Genel Sekreter;

Her sene bu zamanda, Dünya Kızılhaç, Kızılay, Kızılaslan ve Güneş Günü münasebetiyle sizlere hitabetmekten zevk duymaktayım.

Kızılhaçın kuruluşunun 100. yılını kutlamamızın hemen akabinde ve Lig'e Milletlerarası Komiteyle müştereken 1963 Nobel Mükâfatının verilmesinden hemen sonra bu konunun önemini belirtmek icap etmez bile.

Lig tarafından kuruluşunun 17. senesi olan Dünya Günü 8 Mayıs 1964 tarihinde birçok milli derneklerce kutlanacaktır. Böylece Kızılhaç hareketinin temeli olan önemli prensipler ve derin köklerle halk efkârının dikkati çekilecektir. «**Kızılhaç Dünya Beraberlik Bağı ve Anlayış Faktörü**» adlı konunun öneminin belirtilmesine ihtiyaç yoktur. Çünkü, kolayca geliştirilecek bir konudur. Kızılhaçın geçen 100 yılda oynadığı önemli rolü belirtecek Milletlerarası alanda milli ve mahalli seviyede birçok misaller vardır. Böylece ikinci 100 yılın eşiğinde daha tesirli olacağı iyice anlatılabilir. Halk efkârı dünya beraberliği fikrine tamamen âşina olmalıdır.

Yakın gelecekte Lig Enformasyon Bürosunca hazırlanmakta olan dökümantasyon gönderilecektir. Ümit ederiz ki 1964 Dünya Kızılhaç Gününde Milli Derneklere bu malzeme faydalı olur.

Henrik BEER

Lig Genel Sekreteri

KIBRIS'TA

19 MAYISIN KUTLANIŞI

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı saat 09.30'dan itibaren Lefkoşa'da Atatürk Heykeli'nin önünde yapılan kısa ve mütevazı bir törenle kutlanmıştır.

Törende başta Kıbrıs Türk Cemaat Lideri Dr. Fazıl Küçük, Türkiye'nin Lefkoşa nezdindeki Büyükelçisi Dr. Mazhar Özkol ile Türkiye Büyükelçiliği men-

supları, Kıbrıs Türk Kuvvetleri Alayı Komutanı Kurmay Albay Hasan Sağlam, Türk Cemaat Meclis Başkan Vekili Dr. Şemsi Kâzım, Türk Temsilciler ve Cemaat ileri gelenleri bulunmuş ve Atanın heykeline çelenkler koymuşlardır. Türkiye Kızılay Derneği ile Kuvvetini Ölümsüz Atamıza sönmeyen mücadele ruhundan alarak Kıbrıs Türkünün can ve malını şeref ve haysiyetini büyük bir kahramanlıkla müdafaa etmekte olan Kıbrıs Türk Mücahitleri ile Kıbrıs Türk Ordusu adına da Atatürk Heykeline çelenkler konmuştur.

BÜYÜK KALABALIK

Törene katılmak üzere Lefkoşaya Türk köylüsü gelememiş olmasına rağmen törende büyük bir kalabalık hazır bulunmuştur.

Kıbrıslıların yaralarının sarılmasında ve bakılmasında, işe sağlanmasında fedakârane gayretleri sarfeden Kızılay sağlık ve yardım ekipleri geceyi gündüze katıp çalışmaktadırlar. Yan taraftaki resimde Kızılay Kıbrıs Hastanesi İdare Amiri İhsan Kar, kan bağışında görülüyor.

KIBRIS'TA ONLARIN DA MUTLU BİR YUVALARI VARDI...

YAZAN
SELMA TÜKEL

Kıbrısta bir sabah vakti gözlerini açanlar, ertesi günü doğan güneşi görüp göremeyeceklerini bilemiyorlar... Birçok şeyleri bilemedikleri gibi... Yalnız barış uğruna özgürlük adına girilen bu savaşın, bir ölüm dirim savaşı olduğunu ve bunun asıl gerçek olduğunu biliyorlar... Onlar bu ölüm kalım savaşına; umutlarını, adlarını, özgürlüklerini, mutluluklarını, yigitliklerini, herşeylerini koymuşlar. Ya hep, ya hiç diyorlar. Savaşlarının, doğan ve doğacak Kıbrıslı Türklere barış içinde özgür ve mutlu yarınlar sağlayacak son savaş olması için bu yola canlarını adanmışlar, «Herşey bu yol için» diyerek savaşsız, silâhsız barışçı bir geleceğe parmak uzatıyorlar.

Bugün Kıbrısta yaşayan Türkler; ocaklarından dumanlar tüten, bahçelerinde renk renk çiçekler açan, sofralarında güle söylene yemekler yenen, pencerelerinden neşeli sesler duyulan sıcak, güven dolu, rahat yuvalarından yoksunlar. Hepsi düşmanın çeşitli oyunlarına gelerek, yakınlarını, sevdiklerini kaybetmişler. Bütün bu acı kaybedişler, Kıbrıs Türkünü haklı ve insani dâvasında, yigitçe savaşında daha da güçlendirmiş. Bu yüzden Kıbrıslı Türk aylardır uykusuz, aylardır tetikte... Aylardır göç ediyor... Anavatanlarında silâh seslerinin artık duyulmayacağı sabahları bekliyor...

Çocukların, kadınların uykuları da tavşan uykusu... Onlar da hergün bir yakınlarını şehit verdikleri bu amansız savaşın son bulacağı, onlardan yana olacak doğan günü bekliyorlar. Kurulu düzenlerinin niçin bozulduğunu bilemeyen çocuklar, aylar önce giden ve bir daha dönmeyen babalarını istiyorlar... Çocuklar yemek istiyorlar... Çocuk dünyalarını bütün özgürlükleriyle yaşamak istiyorlar. Anneler babasız, yuvasız, günahsız, aşız yavrularıyla yardım istiyorlar...

ONLARIN DA MUTLU BİR YUVALARI VARDI...

Onların da evlerinde bahçeleri vardı... Mini mini yavruları sabah akşam bahçelerinde oynuyorlardı. Her sabah güle söyleye uğurladıkları babala-

Keçiören Atatürk Sanatoryumunda üç ay sıkı bir tedaviye tâbi tutulan küçük Hülya, doktorundan, hastabakısından kadar bütün hastane personeline kendini sevdirmişti. Bir sabah vakti annesiyle Kıbrıs'a gitmek üzere hastaneyi terkederken bütün hastane onunla ağlamıştı. Tüberkülozu henüz yenen yavru Kıbrıs'ta ne olacaktı?

Kıbrısta silâhlar patlamadan önce Terzi Kemal, karısı ve üç çocuğuyla bütün diğer Kıbrıslı Türkler gibi küçük yuvalarında, dar çevrelerinde mutluydular... Savaş bu aile gibi, binlerce aileyi yıktı, yuvaları dağıttı.

rının yolunu akşamları dört gözle beklerlerdi. Anne, baba, üç çocuk... Babalarının parmakları işler, çocukların ufakık karınları doyardı. Anne dar bütçeleriyle, evi düzeninde tutmağa çalışırdı. Baba terziydi. Babayı bütün Kıbrıslı Türkler severdi. Çalışkandı. Dürüsttü. O da mesleğini, çocuklarını, eşini, yuvasını, yurdunu severdi.

Kıbrısta silâhların patladığı gün, silâh sesine koşanların en başındaydı terzi Kemal. Gözlerinde hırs, yüreğinde isyan vardı terzi Kemal'in. «Bu olamaz, diyordu, bunun hesabı sorulsun, bunun hesabını soralım» diyordu. Günahsız ırkdaşlarının soğumayan cesetleri karşısında, diğer Kıbrıslı Türkler gibi o da kendisine düşeni yapacağına and içmişti.

Herşeye bile bile, isteye isteye gitti bu yüzden... Ölüme bile... Elinin imkânlarıyla evinin bütün eksiklerini tamamladı. Yavrularını teker teker öptü. Karısı Şaylan'a «bu yoldan dönmeyebilirim de, üç yavrumu ve seni çocuklarımın anası olan sana emânet ediyorum. Bu can Kıbrıs'a ve size kurban olabilir. Çocuklarımı yokluğumu duyurma. Ama onlar bir şehit çocuğu olduklarını unutmasınlar. Onlara bırakırsam ancak şehitlik gömleğini miras bırakacağım, beni bağışlasınlar» dedi. Terzi Kemal'in bütün söyledikleri gerçekleşti. Terzi Kemal, Limasol olaylarında ileri atılan ilk fedaiydi. Kendisinden bekleneni fazlasıyla yaptı ve sonunda düşmanın hain kurşunları genç vücudunu delik deşik etti.

KIBRIS TÜRKLERİNE YARDIMIN EN MÜESSİR ŞEKİLDE DEVAMİ- NA GÖSTERİLEN HASSASİYET VE AZMİN YENİ BİR NİŞANESİ.....

19 Mayıs gösterilerinin bu yıl Kıbrıslı soydaşlarımızın yararına ücretli yapılarak elde edilecek gelirin, Kızılay kanalı ile yardım olarak ulaştırılması Kıbrıs Türkleri arasında büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Kıbrıs Türk Cemaati Başkanı Rauf Denктаş, bu yıl 19 Mayıs gösterilerinin Kıbrıs yararına yapılmasından, Kıbrıslı Türkler adına duyduğu büyük memnuniyeti belirterek Kızılay Derneği Temsilcilerine şunları söylemiştir :

«Kıbrıs Türklerine Yardım Kampanyasının bir devamı olarak 19 Mayıs gösterilerine giriş bedeli almak kararı, bu yardımın en müessir şekilde devamında gösterilen hassasiyetle azmin yeni bir nişanesidir. Altı aya yakın bir zamandır binbir mahrumiyet içinde milli namus ve şereflerini savunmakta olan Kıbrıs Türkü, Kızılay'ın müşfik ilgisinden ve cömertçe yaptığı yardımlardan kuvvet almakta, binlerce evsiz, yurtsuz ve işsiz kalmış Türk bu yardımlar sayesinde hayatını idâme ettirebilmektedir. 19 Mayıs gibi milli bir Bayramımızda Anavatandaki kardeşlerimizin gösterdiği bu hassasiyet her türlü takdirin fevkindedir.

Kıbrıs Türkleri adına minnet ve şükran duygularımızın kabulünü rica ederim.»

KIBRIS TÜRKLERİ ADINA MİNNET VE ŞÜKRAN DUYGULARI

Kara bulutlar artık evin damına konmuştu... Babanın yokluğu, gıda noksanlığı, büyüme çağındaki zayıf bünyeli, dokuz yaşındaki Hülya'yı yataklara sermişti. Dokuz yaşındaki Hülya tüberküloz olmuştu. Bir gecenin yarısında mücahit babanın yavrularından intikam almak isteyen Rumlar, evi harabeye çevirdiler. Anne üç çocuğuyla bu defa evsiz de kalmıştı. Açlığın yanısıra, hastalığın koynunda bir de evsiz... Kızılay'ın çadırları üç çocuklu şehit karısını kanatlarına almakta gecikmedi. Çocuklar Kızılay'ın kaynayan aşlarında beslendiler. Kızılay'ın doktorları küçük Hülya'ya ellerinden geleni yaptılar. Ama artık küçük Hülya'nın uzun süre bir sanatoryumda tedavi edilmesi gerekiyordu. Kızılay temsilcileri bir gece yarısı Hülyayı Magusa limanından Anayurda göndermek üzere gemiye bindirdiler. Anne, ateşler içinde inleyen yavrusunu, Türk Kızılay'ının şefkatli insan kucasına teslim ederken, ağlıyordu...

Küçük Hülya, Keçiören Atatürk Sanatoryumunda tam üç ay yattı. Kızılay annesi onu bir gün olsun yalnız bırakmadı. O Kızılay annesinde; annesini ve iki küçük kardeşini buluyordu. Kızılay'ın candan ilgisi ve yardımlarıyla, Türk doktorlarının ısrarlı tedavileriyle, küçük yavru üç ayda hastalığı yendi. O sanatoryumun küçük bir maskotu olmuştu. Bir sabah vakti, Küçük Hülya, başucunda gözleri yaşlı annesini buluverdi. Geceleri rüyasına giren, ateşli zamanlarında durmaksızın sayıklayarak istediği annesini... Yavrucağı, annesine babasını ve kardeşlerini soruyor, Kıbrısta savaşın durup durmadığını soruyordu durmaksızın. Annenin gözlerinde yavrusuna kavuşmanın sevinci ve yiğit eşi kaybetmenin üzüntüsü vardı. Bir de küçük Hülya'yı gerektiği gibi besleyememe endişesi... Anne kız Kızılay'ın her türlü yardımıyla kurşunlar altındaki Kıbrısa döndüler. Şimdi orada barışı bekliyorlar.

mühim karar

Kıbrısta şehit düşen öğretmenlerimizin yavrularından beşi yurdumuzda okutulacak.

Türkiye Öğretmen Dernekleri Millî Federasyonu Başkanı M. Şükrü Koç ve İcra Komitesi Üyeleri, 100 bin liralık bağış çekini Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan'a verirken.

Türkiye Öğretmenler Millî Federasyonu Başkanı M. Şükrü Koç'un Başkanlığında, Genel Sekreter Hayrettin Uysal, İcra Komitesi üyeleri M. Asım Hıslı, Erdoğan Güney, Vahit Akdoğan, Ahmet Kamacı'dan müteşekkil bir heyet 19 Mayıs günü saat 10 da Kızılay Genel Merkezini ziyaret ederek, 385 dernek üyesi öğretmenlerin ve öğrencilerin, Kıbrıslı soydaşlarımız için bağışladıkları 100 bin liralık çeki, Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan'a teslim etmişlerdir.

Federasyon Başkanı M. Şükrü Koç, yurdun çeşitli bölgelerinde büyük fedakârlıklarla çalışan vefakâr öğretmenlerin bu yürekten bağışlarını Kızılay'a teslim ederken, bütün öğretmenler adına aşağıdaki konuşmayı yapmıştır :

«Beş aydır Kıbrıs'ta bir utanç rejimi devam ediyor. Devletlerarası anlaşmalara, insan haklarına ve haysiyetli demokratik düzen anlayışına sırt çevirmiş bir papaz ile keşişler çetesi, mâsum insanları öldürmektedir. Çocuklar, kadınlar, yaşlılar sokak ortasında kurşunlanıyor, yolları kesilip kavrılıyor.

Türk milleti, bu zulüm ve tedhiş idaresini devam ettirmek isteyen kara cüppeli, kızıl yürekli çetecilere karşı bütün gücünü bir araya getirmiş bulunmaktadır. 120 bin soydaşımızın ıstıraplarını dindirmek için elbirliği ettik. Makarios'un utanç rejiminde 7 öğretmen meslekdaşımızı şehit verdik... Yaşadıkları toprakları savunurken, mücahitlerin başında çarpışırken canlarını veren bütün Kıbrıslı kardeşlerimizle birlikte, aziz şehit meslekdaşlarımızı saygı ile hatırlıyoruz. Türkiye Öğretmen Dernekleri Millî Federasyonu vatanımızın her köşesinden kopup yükselen Milli dayanışma duygusunu ortaya koydu, ıstırapları dindirmek kampanyasına bütün gücü ile katıldı, dünya öğretmen teşkilâtlarına Kıbrıs'ta işlenen cinayetleri duyurdu. Ayrıca evlerini ,yurtlarını kaybeden kardeşlerimize yardım kampanyası açtı.

Memleketimizin 385 köşesinden, Federasyonumuza bağlı öğretmen dernekleri, okullar, eğitimci dostlardan toplanan yardımların büyük kısmını Kızılay Genel Merkezine teslim ediyoruz. Yardım kampanyamızın ilk safhasında 100.000 TL. bir çeki Kıbrıslı kardeşlerimize ulaştırmak üzere takdim ederken bir başka teşebbüsümüzü de belirtmek isterim. Şehit öğretmenlerimizin bıraktıkları görevi devralmak ve Kıbrıslı gençlerimizi yetiştirmek üzere Federasyonumuz Kıbrıs'ta şehit olan öğretmenlerimizin yavruları ve kardeşlerinden beşinin Türkiye'de yüksek öğrenimlerini yapmalarını sağlamıştır. Bu yavrularımız yüksek öğrenimlerini Federasyonumuzdan alacakları burslarla tamamlayacaklardır.»

Çeki kabul eden Kızılay Genel Sekreteri Babür Ardahan, Kızılay Genel Merkezi adına bu bağıştan duyduğu büyük memnuniyeti belirterek Başkan- dan, bütün öğretmenlere sonsuz teşekkürlerinin ulaştırılmasını rica etmiştir.

KIZILAY DÜŞÜNCESİNİN TARİHİMİZDEN GELEN KAYNAKLARI

İstanbul Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji Enstitüsü

Ord. Prof. Dr.

SADİ IRMAK

tarafından I. Milli Kızılay
Konferansına takdim edilen
konferans

Ord. Prof. Dr. Sadi Irmak konferansını verirken.

Kızılay, en çok muvaffak olmuş milli müesseselerimizden birisidir. Bu başarının başlıca sebebi, bize onun, Türk tarihinin derinlerinden gelen kaynaklara sahip olmasıdır. Kızılay düşüncesi, verimli topraklara düşmüş bir tohum gibi, sür'atle ve emniyetle gelişmiştir. Öyleki hiçbir Kızılaç'tan geri kalmamış, aksine, onların çoğundan fazla verimli ve tesirli olmuştur.

Çünkü Kızılay, Türk Milletinin ruhundan ve tarihinden gelen ve âdetâ ikinci bir tabiat halinde olan yardım fikrinin yeni bir metodu, yani Batı metodu ile teşkilâtlanmasından başka birşey değildir.

Bu müessese, aynı zamanda batılılaşma tarihimizin de bir vesikasıdır ve Türk müesseselerinin nasıl batılılaşması lâzım geldiğini de gösteren bir kılavuzdur.

Kızılay'ı Türk tarihine bağlayan bağlar nelerdir?

Türk tarihi, uzun zaman bir askerlik ve yigitlik macerası olarak anlatılmıştır. Oysa, onu o derece başarılı yapmaya askeri satvetin yetmiyeceği aşikârdır. Bir milletin tarihi, birtakım müesseselerinin eseridir.

Türk müesseseleri içinde milli bir uyanıklığın, halis bir dinî veedin ve insani kemalin ortak eseri olan sosyal yardım, müesseselerin en önemlilerinden birisidir.

Türkiye o memlekettir ki, sosyal yardım fikrini doğurmakla yetinmiyerek, onu erkenden teşkilâtlandırmış ve böylece bir ictimai suur ve bir sosyal basiret halinde yoğunmuştur.

Biz, bu tezi ispatlamak için sadece iki milli müessesemizden örnekler vereceğiz:

- 1 — Fütüvvet (ahilik teşkilâtı),
- 2 — Vakıf müessesesi.

Türkiye'nin 1071 de doğuşundan itibaren büyük bir sosyal müessese dikkati çeker: Ahilik müessesesi. Bu müessese Doğuda kadim bir tarihe sahip olan

fütüvvetin milletimiz içinde belirmiş milli bir şeklidir. Aslında meslekî yâni ameli ihtiyaçlarla dinî icapların bir karması olan — Fütüvvet —, tarikatların aksine olarak, bu dünya hayatını güzelleştirme gayesini güder.

Türk fütüvveti olan ahilik bir bakıma ilk sendika, ilk esnaf korporasyonu ve ilk sosyal sigorta ve yardım teşkilâtımızdır.

Evliya Çelebi'ye göre meslek ve san'atlara muvazi teşkilâtlanan ahilik kolları 480'e kadar çıkmıştır. Bu loncalarda anı fikir: Sosyal yardımla sefaleti önlemek, meslek ve san'atın yozlaşmasına mâni olacak disiplini kurmaktır.

Her esnaf loncasının bir piri, şeyhi veya vekili demek olan nakibi, bir yigitbaşı, bir duacı, bir çavusu, bir kâhyası vardı. Şeyh, loncanın temsilcisidir. Bunlar gelenek olarak bir İslâm veya Türk bü-yüğünü rehber edinirler. Bu çeşit Türk büyüklerine Alperen adı verilir.

Yigitbaşı, esnaf arasındaki ihtilâfları halleder, hakem olur. Dâvaların mahkemeye intikaline hâcet bırakmaz. Duacı, törenlerde gülbank çeker, kâhya esnafın en kâdemlisidir. Kâhya olabilmek için en az üç usta yetiştirmiş olmak şarttır.

Her loncanın bir «erta sandığı» vardı. Bu, bir çok bakımlardan, bir sosyal yardım hattâ sigorta sandığıdır. Sermayesi (ihvan) denen üyelerin aidatları ile, kalfahga ve ustahga yükselenlerden alınan aidatlardan meydana gelirdi.

Bu sandık; evlenme, hastalık, ölüm, ihtiyaç gibi hallerde esnafa faizsiz borç para verirdi. Sandığı seçimle gelen beş kişilik bir hey'et idare eder, kâhya hesaplardan sorumlu olurdu. Bir kâhya ölürse hemen ertesi gün esnaf toplanır, idare heyetine dahil olmayan birisini kâhyalığa seçerdi.

Ayrıca 24 esnaf zümresinin kâhyalarından mürekkep bir «kâhya meclisi» vardı. Bu meclis her ayın son cuma günü toplanır, Kâhyabaşı kayd-ı hayat şartıyla seçilirdi. Bu zat ihtilâfları halleder, suçlu esnafı cezalandırırdı.

Yılda bir kere de bütün esnaf, üç gün süren bir genel toplantı yapardı. Bu toplantı bir gezinti şeklinde olurdu. Her esnaf zümresinin bir sancacı vardı. Bu sancagın üstünde çalışmayı öven âyet ve hadisler yazılı idi.

Ahîliğe kabul edilen şahıs kazanmaya teşvik edilirdi, fakat kazancı kendisine ancak 18 dirhem gümüş alıyabilirdi, fazlasını sosyal yardım sandığına verirdi. Teşkilâta kabul edilen şahıs, loncaya, meslekdaşlarına, san'atına, büyüklüklerine ihanet etmedikçe çıkarılmazdı. Buna mukabil kendisinin hayatı istikbali teşkilâtçe garanti edilirdi. Bu, mükemmel bir sigorta düşüncesidir.

Teşkilâta alınan şahıs, kendisine âdâbı öğretecek bir yolatası, bir de arkadaşlık edecek (yol kardeşi) edinirdi. Ahî'ler, keyfi hareket edemezlerdi, Gelenek, âdab ve murakabe sıkı idi. Kararlar meclislerde alınır. Zamana intibakı gerektiren yeniliklere, bu meclisler karar verirdi.

Sanat ve meslek disiplini sosyal yardım fikri ile paralel yürütülmüştür. Yetişmiş bir çırağın dükkân açmasına izin verme töreni olan peştemal kuşatma merasimi beş yılda bir yapılırdı. Kuyumculuk sanatında bu tören yirmi yılda bir yapılırdı. Bu müddetler san'attaki titizliği gösterir. Çırak, ustasına mutlak itaate mecburdu. Edinilen (yol atası), İngiltere'de hâlâ mevcut super viser'leri andırır.

Ahîlik birtakım vazife normları yaratmıştır. Meselâ zevceye karşı vazifeler, nafakasını, giyimini helâl para ile sağlamak, ona dini vazifelerini öğretmek, akrabasının yoksulluğundan arlanmamaktır.

Komşular üç derece idi. 1 — Hristiyan komşu, 2 — Müslüman komşu, 3 — Akraba komşu. Halka karşı vazifeler :

Bütün halkın iyiliğine dua etmek. Herkesin halini anlamak. Bedeni ile, ruhu ile, parası ile, bilgisi ile halka faydalı olmak, onları ıslaha, uzlaşmaya uğraşmak. İnsaf sahibi olmak, fakat başkasından insaf istememek. Herkesten ancak yapabileceği şeyi istemek.

Ana, babaya karşı vazifeler :

Canını, malını onlar uğruna feda etmek, onları Tanrıyı sayar gibi saymak.

Ahîlik, bu sağlam usul ve teşkilât ile büyük nüfuz kazanmış hattâ siyasi iktidara sahip olmuştur. Osman Gazi'nin ölümünde Orhan'ı destekleyen onlar olmuştur. Ankara kendilerinin başşehri olmuştur. Arslanhane Camii onların eseridir.

Bu feyizli teşkilâtın zamanla çökmesi şu sebeplerden olmuştur :

Sanayi devrinin başlaması ile el tezgâhlarının, dolayısıyla küçük esnafın işsiz kalması, askerî esnaflıkla uğraşmaya başlaması, (esnaf vergi ve lonca aidatı ödediği halde asker bunları ödemezdi, bu hal zaman zaman esnaf ihtilâllerine sebep olmuştur). Nihayet yeni zevkin, yani modanın hâkim olması da esnafı çökertmiştir. Loncalar bu halleri ile 1908 e kadar yaşayabilmişlerdir.

Loncalar devrinin sona ermesinden sonra da sosyal yardım sandıkları, bir müddet daha yaşamışlardır. Orta Anadolu'nun kadim şehirlerinde her mahallenin bir mahalle sandığı vardı. Bu sandık mahallenin yetim çocuklarını yetiştirir, dullara yardım ederdi.

Konunun özetini alırsak çağdaş Kızılay fikri ile ahiliğin temas noktaları şunlar oluyor :

1 — En geniş mânâda sosyal dayanışma ve yardım.

2 — İnsanları tembelliğe ve tevekküle değil, iş sahibi etmeye yönelik bir yardım politikası.

3 — Sefaletle karşı savaş.

Türk sosyal yardım kurumlarından tarihi olan birisi de vakıf müessesesidir. Gerçi vakıflar Doğu âleminin en eski müesseselerindendir. Fakat bu

müessese, en yüksek tekâmülüne Türkler elinde erişmiştir. Türk ve halis müslüman geleneğinde servet, şahıslar elinde bir emanettir. Onun şahsî kaprisler emrinde değil, toplum uğrunda harcanması esastır.

Vakıfların bir zamanlar toplum hayatımızda oynadığı rolün azametini anlatmak için sayın Profesör Ömer Barkan'ın bir yazısından şu rakamları naklediyorum :

Hierî 940 yılında devlet bütçesinin Anadolu'da % 17 si vakıflardan gelmektedir. Bütçe toplamı 79 milyon iken vakıfların payı 8,3 milyondur. 1507 yılında devlet gelirlerinin 20 milyon artması padişah mülklerinden 20 milyon da vakıflardan gelmekte, mütebaki gelirler 20 milyon tutmaktadır. Yani bütçenin üçte biri vakıflardan gelmektedir.

Evkafın gayeleri şu yönlerdeir :

- 1 — İlim müesseselerini (medreseler) yaşatmak,
- 2 — Sağlık müesseselerini yaşatmak,
- 3 — Din ve tarikat müesseselerini yaşatmak (Câmi, mescit, zaviye, tekke),
- 4 — Sosyal yardım müesseselerini yaşatmak (imar, aşhane, sebil, hastane),
- 5 — Şahıs ve ailelere tahsis olunanlar,
- 6 — Yolların bakımı için tahsis edilenler,
- 7 — Hayvanları korumaya mâtuf vakıflar.

Bu tasniften anlaşılacağı veçhile vakıf müessesesi kadim bir tarihe sahip olmakla beraber, o müessese en büyük tekâmülüne Türkler elinde erişmiştir.

Bursa'da göç edemeyen hasta leyleklerin bakımı için önemli mallar bağışlayan, veya yol üstündeki taşları kırdırmaya, kısım kapanan yolların açılmasını sağlayan Vakıfların heybeti ve insaniliği insana haşyet verir.

Vakıflar arasında şüphesiz en önemlileri sosyal yardımla ilgili olanlardır. Türk ruhunun bütün şefkat ve basireti bu Vakıflarda belirir.

Türk sosyal yardım ruhunun esası, Türk toplumu içinde sosyal sefaleti önlemek ve dayanışmayı sağlamaktır. Türk basiretinin bir sosyal müessesesi siyasi bakımdan da tesirli olması bakımından ilginçtir. Bu müessese Barkan'ın tâbiriyle «Kolonizatör dervişler ve tekkeler» müessesesidir. Atalarımız, fütuhât devirlerinde sosyal yardımı, bir ekspansyon vasıtası olarak da kullanmışlardır. Sınır bölgelerinde hattâ düşman toprakları içinde sistemli olarak tekke ve zaviyeler kurmuşlardır. Bu müesseselerin vazifesi sosyal yardım yolu ile pro-Türk bir sempati havası yaratmaktır.

Esasen Anadolu'nun bir asır zarfında bir baştan öteki başa Türkleşmesinde sosyal yardım düşüncesi büyük rol oynamıştır. Böylece sosyal yardım, sosyal olduğu kadar politik basiret eseri olarak görünmektedir. Sosyal yardım geleneğinin hâlâ izleri silinmemiş olan bir belirtisi de aşhanelerin yerine ka'im olan evden-eve yardımlardır. Bu evde güzel neş'eden bir yemek pişirildiği zaman kokunun yayılabileceği evlere o yemekten yollamak âdeti Orta Anadolu'da yaşamaktadır.

Esasî Türk töresinde komşuluk çok önemli bir rol oynar. «Ev alma komşu al» ata sözü çok mânâlıdır. Komşuluk bir nevi akrabalık ifade eder. Komşunun bütün acıları paylaşılar, bütün sevinçleri beraber tadılır.

Bu bakımdan Türk Milletinin şuuruna, necabetine yardım anlayışına ulaşabilen bir millet yoktur, demekte mübalâga yoktur.

Böylece, sâdece ana hatları ile Kızılay düşüncesinin tarihimizden gelen köklerini göstermeğe çalıştım.

Bu kökler, Kızılay'ımızın sür'atli ve feyizli başarısının sebebini aydınlatır sanırım. Bu sebeple Kızılay Türk ruhuna uygun ve en büyük sosyal yardımlaşma müessesemizdir.

FLORENCE NIGHTINGALE

**O, 1910 da öldü. ESERİ, BÜYÜK ESERİ
DEVAM EDİYOR. HEMŞİRELİK ONUNLA
BİR MESLEK OLARAK BAŞLADI. VEKAR
VE İTİBARI GÜN GEÇTİKÇE ARTTI**

Ord. Prof. Dr.

KÂZIM İSMAİL GÜRKAN

tarafından İnci Milli
Kızılay Konferansında
yayınlanan konferans

Barışta ve savaşta hastalanan, yaralanan insanlara uzanan şefkat ellerinin arasında kadın ihtimamının hepsinden daha samimi, daha munis ve sıcak ve sonunda şifakâr olduğu bilinen bir gerçektir. Dünya tarihinin derinliklerinde hastalara erkeklerden ziyade kadınların bakmış olduğunu gösteren pek çok misaller vardır. Adeta hastaya bakmak; çocuğa, zafî, muhtaca bakmak gibi annelik duygularından, ana şefkatinden ve kadın ince-liğinden doğan bir histir. Kadın bünyesinin biolojisindeki tabii bir kudrettir.

Haçlı ordularının saldırırlarında şarkın tevekkül ve imamını cesaretle birlik yürüten analar, cephelede hasta bakmışlar, yara sarmışlardır.

Dünyada ve bizde kadınların bu çeşit ilgileri tesislerde de kendini göstermiştir: Kayseri'deki (Gevher Nesibe) den günümüze kadar kurulmuş pek çok hastanelerimizin temellerinde kadın şefkatini buluyoruz.

Hastaya, düşküne, felâketzedeye yardım parolasını asırlar boyu elinde tutan (Kızılay), bu şefkat duygusu- nu en verimli ve oluşmuş şekilde teşkilâtlandırarak insani varlığımız olduğu için onunla övünüyoruz.

Bugün adını konu yaparak manevi varlığını size hatırlatmak istediğim kadın, yeryüzünde şimdi (muntazam hastabakıcılık) teşkilâtının kurucusu olarak tanınmaktadır. Ve ne güzel bir tesadüftür ki bu teşkilât bu muhte-rem kadının Florance Nightingale'in eliyle yurdumuzda kurulmuştur. Aslında Florance Nightingale'in İstanbul'a gelişine sebep haksız bir istegün doğurduğu bir harptir, Kırım muharebesidir. Muzaffer çıktığımız bu harbin so- nunda İstanbul, bizde ilk muntazam hastabakıcılığa beşik olmak gibi cidden tarihi kıymetli bir ganimet el- de etmiştir.

Olayı kısaca hatırlatayım: Kanunî devrinde Kudüs'te (mukaddes makamlar) denilen Kaman kilisesi, Bey- tullaham gibi yerlerle Lâtin krallarının mezarlarının korunması bir çeşit kapitülasyon halinde Fransızlara ve- rilmiş bulunuyordu. Böylece bizim olan Kudüs topraklarına değişik mezhepten hristiyanlar bir kâbe ziyaretini serbestçe yaparlardı. Zamanla ülkesini genişleten ve nüfusunu arttıran Ruslar, Ortodokslara Kudüs'de devamlı surette daha geniş imtiyazlar istemek basıncı Osmanlı hükûmeti üzerinde tesir yapar hale gelmişti.

1740 da Padışahın bir fermanı ile Ortodoksların selâhiyeti genişletilmiş olmakla beraber Ortodoks hamili- ği rolünden pek hoşlanan Çar yine devamlı memnuniyet-sizliğini belirtiyordu.

Tanzimat; devletin iç ve dış problemlerini toplu bir halde ele alan; yeniliği ve ülkemizde yerleşmiş her çe- şit milletin haklarını eşit yapmak hedefini güden samimi bir davranıştı. Ne çare ki Çar Nikola buna da inan- mıyor, her davranışı dışardan sabote etmeğe kalkıyordu. 1853 yılının Ocak ayının 9 uncu gecesi o zaman Rus- ya'nın Başkenti olan Petersburg'da (Şimdiki Leningrad) bir saray ziyafetinde İngiliz Elçisi Sir (Hamilton Sey- mur) a Türkiye'yi «Hasta adam» diye vasıflandırarak bizi İngiltere ile Rusya arasında paylaşmak teklifini yaptı. Çarlık Rusyası'nın ülkemize göz dikmiş olduğunu açıklayan bu teklife İngiltere kulak vermedi.

Böylece tek kalan Rusya, yeniden Kudüs'deki yerler bahanesini ileri sürerek Boğazlarda bir üs kurmak teklifinde bulundu. Ve sırf bu iş için (Prens Mençikof) u sefir olarak İstanbul'a gönderdi.

Bu prens o zaman bir eyalet halinde Rusya'ya bağlı olan Finlandiya'nın umumi valisi, Baltık Donan- ması Kumandanı ve Bahriye Nazırı idi. İstanbul'a gelirken Rusya'nın Beserabya Ordusunu da teftiş etti ve Karadeniz Filosu Kumandanını da yanına almayı ihmal etmedi. Bu aşîkâr tehditten sonra Rus sefiri ve hükû- meti ile Türk Hükûmeti arasında geçen siyasi temaslara faydasız kaldı.

Ruslar anı olarak Kuzeyden hududu geçtikleri gibi Sinop'daki donanmamıza da tecavüz ettiler.

Rusya'nın bu tecavüzü üzerine katolik velâtin tarafını tutan Fransa ve İngiltere'nin ittifak teklifi tarafı- mızdan kabul edildi (12 Mart 1854): Tunus'dan kalkan bir Fransız donanması ile İngiltere'nin Akdeniz Filosu Çanakkale'de (Beşik) limanında toplandılar. Üçüncü Napolyon'un kara ordusuna Mareşal (St. Arnaud), İngi- liz ordusuna ise (Lord Raglan) kumanda ediyorlardı. Sardina Kralığı ordusu da bunlara eklendi.

Kara orduları bizim orduların başkumandanı Serdarı Ekrem Ömer Paşa ile buluştu ve Karadeniz'e çıktı- lar, donanma himayesinde Sivastopol'un Kuzeyindeki Opatorya'ya ihraç yapıldı.

Böylece başlayan Kırım Harbinin birçok safhaları vardır. Sonuç bizim tarafın zaferiyle bitti.

İşte muhterem dinleyicilerim, bu harpte bize gelen İngiliz ordusunun içinde 12 Mayıs 1820 yılında Floran- sada doğmuş bir İngiliz kadını vardır: Florence Nightingale! Bu şefkatli, fedakâr, dinamik kadın önce Üskü- dar'da Selimiye kışlasında bir hemşire ve hastane teşkilâtını kurdu, harp meydanında büyük hizmetler yaptı. Selimiye kışlası tamamen hastane haline getirildiği gibi Emîrgânda da harp yaralıları için bir hastane açıldı.

Ord. Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkanın büyük değer taşıyan konferansını dinleyen güzide davetli ve Kızılaycılar. Ön sırada soldan ikinci zat Gümrük ve Tekel Bakanı Mehmet Yüceler'dir.

Bugüne kadar çok gelişmiş hemşirelik, kuruluş, tarihi işte bu Selimiye'deki odada (4 Kasım 1854).

Florence Nightingale'in teşebbüsü ve muvaffakiyeti bütün dünyada büyük akisler yaptı. Kırım harbinden sonra — İstanbul'da bir buçuk sene kalmıştır — Londra'ya döndüğü zaman onu kahramanlar gibi karşıladılar. Aslında o ismini dünya tarihine, insanlığın sefkat duygularından yapılmış bir hâle gibi yazmıştı.

Londra'da toplanan bir ianenin yekûnunu ona verdikleri zaman parayı — bir hemşire okulu yapılmak üzere — şehre iade etti. Bu arzusu hakikat oldu, 1855 yılında Londra'da ilk hemşire okulu açıldı. St. Thomas Hastanesi bugün de onun hâtıraları ile doludur. Orayı ziyaret ederseniz bu büyük kadından kalmış şu maddi hâtıraları da bulursunuz :

Sağ omuzundan sol taraf bele doğru kuşatılan, üstüne beyaz üzerine kırmızı yazı ile İngilizce (Üsküdar Hastanesi) işlenmiş bir hamam, bir ilaç kutusu, tuvalet kutusu, harp meydanında notlarını yazdığı bir defter, kepi, incil, Üsküdar'da tuttuğu bir kaplumbaga, bir bilezikli.

Florence Nightingale 1910 da öldü. Eseri, büyük eseri devam ediyor. Hemşirelik onunla bir meslek olarak başladı. Vekar ve itibarı gün geçtikçe arttı.

Şimdi bütün dünyada hemşire okullarından mezun olanlar onun yemini ile diplomalarını alıyorlar :

ANDIMIZ

«Tanrıya inanarak, bu toplantının önünde meslek hayatımı sadelik ve sadakatle geçireceğime and ediyorum.

Her ne olursa olsun zararlı ve fena şeylerden çekineceğim.

Zararlı olan hiçbir ilaç tavsiye etmeyeceğim ve almayacağım.

Bütün kudretimle mesleğimi yükseltmek için çalışacağım.

Bana söylenen bütün şahsi işleri ve tesadüf ettiğim aile sırlarını kimseye ifşa etmeyeceğim.

Doktorun işlerine sadakatle yardım etmeye çalışacağım.

Benim bakımına tevdi edilentlerin iyiliği için bütün gayretimle uğraşacağım.»

Yurdumuzda sivil hayatta ihtiyaç devamlı olarak kendini göstermiş olmakla beraber, bilhassa harplerde hemşireye olan ihtiyaç her defasında daha şiddetle beirmıştır : 1878, daha sonra Balkan, Birinci Cihan, nihayet Kurtuluş Savaşlarında hep Kızılay bu ihtiyaca cevap vermek için çaba sarfetmiş ve 1925 de Aksaray'da ilk muntazam mektebi kurmuştur.

Florence Nightingale'in İstanbul'a gelip modern Hemşire Mektebi kuruluşunun yüzüncü yıldönümü yaklaşırken dünyanın medenî ülkelerinde onun adı ile açılmış olan okul ve hastaneler avarında bir tesise vücut vermek fikri ilk defa 1947 yılında doğdu. 1948 yılında 18 arkadaş toplanarak bir teşebbüs hey'eti halinde çalışmaya başladılar ve bu kurucular tesis senedini yaptılar.

1956 yılında teşebbüsü Kızılay benimsedi ve iki yüz bin lira teberru etti. Yine Kızılay mart 1956 da Üçyüzbün lira daha verdi. Böylece Kızılay, İstanbul Üniversitesi, Hemşireler Derneği, Verem Savaş Derneği hükmi şahsiyet olarak temsilcileriyle, birkaç tanınmış insan da şahsi olarak teşekkülü kurmuş oldular.

22 Mart 1956 da tesis Besyüzbün liralık fon ile tescil edildi. Haziran 1956 da ICA bizi teknik yardım programına aldı. Kolombiya Üniversitesinde Hemşirelik konuları öğretmek üzere hemşirelerimizi göndermek mümkün oldu. 1957 Haziran'ında Şişli'de Hürriyet Tepesi'ne giden yolun üzerinde okulun temeli atıldı.

İki yıl önce Sağlık Bakanlığına devrettiğimiz okulda, şimdi Şişli Çocuk Hastanesinde öğretim devam etmektedir. Önümüzdeki Ekim ayında dördüncü sınıfımızı yeni okul binasına alacağız.

Okul inşaatının tamamlanması için yedi milyon liraya yakın para sarfedilmiştir. Bu yekûndan başta Hükümetin yardımı olmak üzere Kızılay'ın, Kolombiya'nın gönderdiği inşaat malzemesinin büyük hissesi vardır.

Şimdi elimizde muntazam bir öğretim programı ve bunun yanıbaşında belirmiş hedeflerimiz var :

1 — Bir yandan Hemşire Mektebi mezunlarından, bir yandan da lise mezunlarından öğrenci alarak hemşireliğin çeşitli dallarını yetiştirmek sağık korunmanın'ta halkı uyarma görevine katılmak.

2 — Bizzat hemşireyi ekonomik bakımdan tatmin ederek genç kızlarımızın bu mesleğe rağbetini sağlamak.

3 — Sayı ve kalite bakımından hemşire ihtiyacının giderilmesi için daha uzun yıllar çalışmaya ihtiyaç olduğundan devamlı çalışarak yeni okul ve hastaneler yapmak. Şimdiki okulumuzun yanıbaşında ilk tatbikat hastanesine başlayabilmek için bu yıl Florence Nightingale'in doğum günü olan 12 Mayıs'da yaptığımız kampanya ile elde ettiğimiz meblâğı fon olarak tutuyoruz.

4 — Bir mühim amacımız da Florence Nightingale Hemşire okulu ve hastaneleri ile yalnız yurdumuza değil, Orta Doğu memleketlerine şâmil bir hizmette bulunmaktır.

Sayın dinleyenlerim, her yönüyle sevdiğimiz, varlığına içten bağlı bulunduğumuz Kızılay'ın bu önemli ve tarihi toplantısında yine onun önderliği ile vücut bulmuş bir tesisi, manevî kudretini aldığı büyük kadının cihanşümûl ismiyle size özetledim.

HİLÂL-i AHMER AŞHANELERİ

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ TIP
TARİHİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ ORD. PROF. DR.
SÜ HEYL ÜNVER TARAFINDAN İNCİ
MİLLÎ KIZILAY KONFERANSINA SUNULAN
KONFERANS**

Mevzuumuzu maalesef resmî vesikalara istinat ettiremiyoruz. Lâkin bunların mutlaka mevcut olacağına inanıyoruz. Fakat bugüne kadar ele geçmemiştir. Bunlar ne olmuştur? Üzerinde durup arandığı nisbette bulunacağına inanarak şimdilik kısmen İstanbul Aşhaneleri tarihine geçmemiş bazı yazılı hatıralara ve mesmuata yer vermek durumunda olduğumuzu teessürle itiraf etmek mecburiyetindeyiz.

Birinci Cihan Harbinde Hilâliahmer Aşhaneleri

Kızılay Derneğinin tarihinde başlangıç olarak bir de Hilâliahmer devri vardır ki bugünkü teşekkülün anasıdır, milletimiz de babası.

Memleketimizde bu iki devrede harplerde ve sulh zamanında hizmetleriyle birlikte fakir halk için üç aşhane açılmıştır.

1 — Balkan Harbinde müteaddid yerlerde.

2 — Birinci Cihan Harbinde. Belirli pek çok semt ve mahallelerde. Bunlar Hilâliahmer devresindedir.

3 — 1942 de, ikinciden 30 sene sonra. Bunu Kızılay açmıştır.

Bu sonuncu hakkında «Türkiye Kızılay Derneği İstanbul Aş Ocakları» ismi altında 1949 da bir de resimli risale yayınlanmış ve yapılan gıda yardımları Türkçe ve İngilizce olarak 48 ufak sahife içinde sıralanmıştır.

Bunun başında olma lâzımgelen tarih kısmında Balkan ve Birinci Cihan harbi aşhanelerine aid bilgi verilmemektedir. Kızılay devresinde buna ilk teşebbüs de denemezdi. Çünkü şimdiki derneğimiz Hilâliahmer'in bir devamıdır.

Bu cihetle Hilâliahmer'in bu hayırlı ilk teşebbüslerini ortada vesikalari olmamakla beraber Kızılay Derneği Tarihine şifahi bile olsa mal etmek üzere bu konuyu ele alıyoruz.

Bu ilk ve mühim hizmetleri olan Aşhaneleri Hilâliahmer zamanında açtırıp işleten Dr. Celâl

**Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver
konferansını verirken.**

lâl Muhtar Özden'in sağ kolu mesabesinde Tıp Fakültesinde Farmakoloji Muallimi Eczacı-Kimyager Mustafa Nevzat Pısak'a bu hususta aydınlatıcı ve şimdiki kadar mühim noktaları bilinmeyen hususlarda malûmat vermesine teşekkürü bir borç bilirim.

O zamanların Hilâliahmer gayretli mensuplarından ve son umumi kâtibi Dr. Hikmet Gizer hayattadır. Celâl Muhtar'a, onu tutan ve anlayan diğer idealist arkadaşlarına rahmetler dilerim.

Bu arada Ressam Feyhaman Duran da resimlerini yapmak ve silesiyle Üsküdar Aşhanesine aid hatıralarını bildirdi. Celâl Muhtar'ın ufak karesi İkinci Reis Dr. Âkil Muhtar Özden, Umumi Kâtip Dr. Adnan Adivar, Avram Galanti, Dr. Hafız Cemal, Kızılay 1947 senesi Celâl Muhtar nüshasında faydalı bilgiler verdiler.

1917 de Serveti Fünun'da bir

makale neşredildi. Başında da yazılar çıktı. Lâkin bugün bunlardan istifademiz bizi tatmin edecek bir seviyeye ulaşamadı.

Memleketimizde tâ Selçuklulardan Cumhuriyetimizin ilânına kadar yedi asrı dolduran İçtimai Muavenet Tarihimizde fakirlere de yemek tevziatı en baş ödevlerden biri olmuştur. Yalnız İstanbul'un belirli semtlerinde on üçten fazla İmaret «Vakıf siteleri» aşhanelerini de Hilâliahmer-Kızılay aşhanelerinin tarihi başına geçirmek icabeder.

Vakıfları harifte kaldı veya azaldı diye kapayan bu tesislerin geçmiş idarecileri bu binaların harap olmalarını intaş edecek kararları vereceğine bu hayır müesseselerine devretseydiler iyi olurdu. Bu akledilmemiştir.

Bu bahiste Kızılay'ın iyiliklerine nazaran üçüncü saymamız lazım gelen İstanbul Aşhaneleri hizmetleri küçümsenemez. Bunu bütün yaptıklarıyla sıralamışlardır. Fakat bu konumuzla ilgili olmayacaktır.

**Dr. Celâl Muhtarın en çok
ittimad ettiği vefakâr arkadaşı
Eczacı-Kimyager Mustafa
Nevzat Pısak'ın İstanbul
Aşhaneleri mevzuunda
anlattıkları**

Birinci Cihan Harbinde İstanbul Aşhanelerini yöneten Umumi Müfettiş Celâl Muhtar'ın faaliyet merkezi Kantarcılar'da (1) Merkezi bir yerde, muhite de uygun. Zaman zaman memleket meselelerinde ümitsizliğe düşerdim. Fakat bazı gördüklerim bu yanlış düşüncemi düzeltirdi. Meselâ anlardım ki. Hilâliahmer tuttuğunu başarıyor. Hilâliahmere istihsalini arttırmak için arazi veriyorlar. En büyüğü Konya Ovasında. Adapazarı ve havalisinde müteaddit ziraat merkezlerimiz, boğaziğinde Beykoz arkasında Mahmut Şevket Paşa ve Ali Bahadır semtinde arazi ve çiftliği-miz vardı.

Topkapısında bir fukaraper-ver cemiyeti. Başında rabıtalı ve sakin Dr. Galip Hakkı Eey. Hilâliahmerden ilâç alır. Elinden geldiği kadar bir dispensar yapmış. Bunu yavaş yavaş Hilâliahmere devretti. İlk aşhane orada kuruldu. Bunu fakirlerin dolu olduğu semtlerde diğerleri takip etti.

İçinde Üsküdar'daki mühimdi. Teptaşında Atik Valde semti fukara muhiti idi. Hilâliahmer Aşhaneler kurarken İlaş de bir takım aşhaneler açmıştı. Bunlar da hizmette idi. 40-60 paraya bir kap yemek verirdi. Üsküdar'da Ahmediyedeki böyle idi ve İaşenindi.

Celâl Muhtar bir gün Üsküdar'a gidelim dedi. Maksadını bilmiyordum. Valde Atik camline gittik. Avlusunu dolastı. Kapılarını gözden geçirdi. Ölçtü. Ben ne yapıyor anlamıyordum. Amma çok teşkilâtçı ve zeki bir adamdı. Herhalde kafası içinde bir-

şeyler vardı. Bu tetkikinin sebebinin sonra anladım. Burada aşhane açılınca yemeğe gelenler itişmeden ve kakışmadan nasıl girip çıkarlar? Buraya gelecek birçok fakir insanlar, nasıl kolaylıklar bulacaklar? Hepsini birlikte düşünmüştük.

Tez insan ise bir yemek, azami miktar çok kalabalık ailelere 6 kişilik yemek. El cesametine altı türü ve renkte aşhane vesikaları bastırıldı. Her ay başına masrafından kurtulmak için iki aylık.

Yemek verilecek fakirlerin tesbiti işini mahalle heyetleri yapmadı. Kaldırttım, ben yalnız başıma üzerine aldım. Bir defa Üsküdar kırk küsur mahalle. Biter gibi değil. Amma yalnız başıma yaptım. Liste tanziminde mahalle muhtar ve yaşlılarından faydalandım. Velhasıl listesini hazırlayıp verdim. Sayılarına göre renk renk vesikalar dolduruldu.

İlk açılış gününde Üsküdar 40 küsur mahalleden yemek alacak fakirler 4000 idi. Bilâhare bu 10000 oldu. İstanbul'da vesika dağıtılan fakara mecmuu her dinden 40.000. Bu yardımı yoksun mektep talebesinin kitap, kalem, defter ve mürekkeplerine kadar teşmil ettik.

Atik Valdede avluya girme Şimaldeki kapıdan, meydana oturtulan kazanlar odunla kaynar. Harareti saçlarla kapalı olduğundan saçılmazdı. Dumanlarını çekmeye bacaya kadar, düşünüldü.

Renkli vesikalara göre kaç kişilik alacaksa o renklerde açıcı başlık ve kepçeleri hazırlandı. Herkes girdiği sıraya göre kendi rengi olan sıraya giriyor. Medrese odaları da anbarımız.

Müttefiklerimiz devletler sefirleri ve o zaman daha harbe girmemiş Amerikan elçisi bilhassa açışa geldiler. Fakirlere tevziatın intizamına hayran oldular. Bunu ben takip etmekte idim. Vesikaları tarih yerlerine göre zımbalanırdı. Bu suretle içerde izdiham olmadı ve aşçılar rahat çalıştı.

Bütün bu eser ve teşkilât ve usulleri Celâl Muhtarındı. Herşey iyi yürüdü, ve Birinci Cihan Harbi boyunca devam etti (2).

Ashanelerin malzemesi Kantarcılardan gönderilirdi. Lâkin pirinç ve diğer şeyler hariçten satın alınırdı. Pirinci çiftliklerimizde yetiştiremedik.

Hilâliahmer'in birçok semt ve mahallelerde açtığı aşhaneler arasında meşhuru muhakkak ki bu Atik Valdedekidir.

Burası ileri gelen memurlar ve ecnebi misafirliklerce sık sık gezildiği gibi açış merasiminde bulunanlar da bu teşkilâtın mukemmel işlemesine hayran kal-

mışlardır. Gazetelerde burası ve bîlûmum aşhaneler hakkında yazılanlara bir misâl verelim :

22 Kasım 1917 tarihli Serveti Fünunda çıkan makale özetli :

«Fertler hatıralarıyla, milletler tarihleriyle yaşarlar. Bir ferdin hayatı hatıralarından, milletlerin hayatı tarihlerinden başka nedir ki.

... Alman gazetecileri kaldıkları 12 günün sonunda Hilâliahmerin Üsküdar Aşhanesini ziyaret etmişler ve yemek tevziatını görmüşlerdir. Bu aşhaneyi Türklerin teşkilât hususundaki kabiliyetine birdelil olarak telik etmişlerdir...»

Tasvirîfâr da bu ziyaretten bahsederken :

Bizde bu kabil müesseselerin çok devam edemediğini itiraf edilecek zaruretine mukabıl, Hilâliahmer aşhanelerinin ilk tesis olundukları zamandan daha mukemmel bir surette yaşamakta olmaları kendi başına pek büyük bir meziyettir.

Dediğimiz gibi bu muvaffakiyetin devam ve sebat meziyeti hergün daha iyi yapmak azmiyle daha parlak ve daha kat'i şekillere iktiran eylemiştir.

Tevzi olunan yemeğin nevi ve cinsinde daima eski itina ve aynı dikkat ve ihtimam ve keyfiyeti tevzi ise hayretbahş bir intizam ile caridir.

Muhtelif renkli kartonlar. Erbabı istihkakın vesikaları. Yine muhtelif renkte elbise ve başlık giymiş aşçılar. Muhtelif miktarların müteaddit tevzi' memurları. Birden altı kişiliğe kadar kepçeler yaptırılmıştır.

Faraza beş kişilik pembe karton vesikanın sahibi elinde kabı doğruca pembe elbise ve başlık taşıyan aşçının kazanı başına gidiyor.

O da bir kepçede beş kişilik yemeği kabına koyuyor. Diğer kazanların da yaptığı budur.

6.000 kişiye yemek dağıtımı
İntizam içinde 6.000 kişinin yemek tevziatı hiç bir itişip kakışmak olmaksızın en çok bir saat içinde olup bitiyor.

Evet Üsküdar Aşhanesi bilâ tefriki cins ve mezhep, Müslüman, Ermeni, Rum, Musevi ilâahir... tam 6.000 fakire yemek veriyor. Böylece hergün aynı tevziat 25.000-26.000 kişiye yapmakta ve Hilâliahmerin bu yolda ki tevziatı mecmuu şimdiye kadar 6.000.000 kişiliğe balığ bulunmaktadır.

Refikimiz - Hilâliahmerin şu sayanı takdir hizmeti insanîyet-kâranesinde Dr. Celâl Muhtar'ın ismini hürmetle zikrederek bu teşkilât ve tertibattaki azimkârane himmetinden dolayı kendisine teşekkürümüzü izhar ediyor ki biz de samimiyeti kalbiyemizle buna iştirak ederiz».

Celâl Muhtar'ın biraderi Dr. Âkil Muhtar (3) bir makalesinde der ki :

... Birinci Cihan Harbinde İstanbul; Topkapı, Üsküdar, Atikvalde, Eyüp Sultan, Kumkapı, Fatih, Atıkali Paşa, Kartal gibi semtlerde ve Tıp Fakültesinde Celâl Muhtar'ın gösterdiği lüzum üzerine açılan aşhanelerimizde muhtaçlara 36 milyon kap yemek dağıtılmıştır.

Muhtelif semtlerde açılan diğer aşhaneler hakkında Üsküdar'daki müstesna maalesef ne ihşâ ve ne de idari bilgilere sahip olamadığımızdan birer birer bunları ele alamıyoruz.

1916-1917 ders senesinden itibaren Haydarpaşadaki Tıp Fakültesinde öğleleri yemekhane yapılan bir alt kat salonunda Hilâliahmer harp müddetince talebeye sıcak yemek dağıttı. Askeri idare de adam başına 600 gramlık «yarım okka» tayin ekmeğini her sınıfın mutemedleriyle dağıttırdı. Harp dolayısıyla tedrisat aralıksız devam edirdi. Tatil yoktu. Bu tevziat kontrolsüz devam etmişti. Hilâliahmerin verdiği yemekler çeşitli ve iyi idi. Bazan çorba, bazan bulgur plâvi, arada börek, tatlı ve hat-tâ sütlaç zammettikleri de olurdu (4).

Bu aşhaneler konusu vesilesiyle tıp ve içtimâî muavenet sahalarında emsalsiz hizmetleri olan Celâl Muhtar Özden'in şahsiyetinde mevzuumuzu ilgilendiren bütün ana hatlar mevcuttur.

Dr. Celâl Muhtar herşeyden önce hekim ve kâşif. Ondan sonra teşkilâtçı ve idareci. Bunlara ayrı ayrı misâller vererek temas edelim :

Bu her iki cephesinden alınacak dersler çoktur. Herşeyi birçok mahrumiyetlerle yapmağı ve yürütmeğı beceren bu âlim ve idealist insanı bu başarısından dışarı bırakmağa gönlümüz razı olmadı. Bu cihetle mevzuumuzda haklı olarak en mühim yeri ona ayırıyoruz. Zira aşhaneler Celâl Muhtar demektir.

Mühim bir cild hastalığını Paris'de iken keşfeden Dr. Celâl Muhtar Özden Mektebi Tıbbiye Şahane Baş Kâtibi ve Harbiye Mektebi Edebiyat Mualimi Mehmed Muhtar efendinin oğludur. 1866 da doğdu. Galatasarayından ve Askeri Tıbbiyeden mezun oldu. Çocukluğundan beri kendisini iyi tanyanların dikkat nazarını çeken bir hususiyeti yüksek şahsi tezebbüs kabiliyeti olmuştur.

1889 da tahsilini ikmal edince cild, ve frengi hastalıklarında ihtisas için Paris'e gönderilmiştir. St. Louis hastahanesinde maruf cild ve frengi hastalıkları mütehassısları profesörler yanın-

da çalışmıştır. Enstitü Pasteur'de iki sene mikrobiyoloji derslerine meşhur Pasteur ve Dr. Rox yanına devam etmiş. Palmaire ve Plantaire Trichophytes üzerine mühim bir keşifte bulunmuş ve namını Tıbbi literatürde ebedileştirmiştir. Bütün dünyaya ismini tanıtmış bir âlim olarak 1892 de tahsilini bitirip döner.

Sırasıyla Askerî Tıbbiyede Cild ve Frengi Kliniği Müderrisi, kolera mücadelesi, Balkan ve Birinci Cihan Harpleri ve İstiklâl Savaşında Hilâliahmer Umumi Müfettişi olarak kitaplara geçen belirli büyük hizmetlerde bulunmuştur.

Dr. Celâl Muhtarda içtimai muavenet hususlarında ve iktisadi alanda teşkilât kurmakta doğuşundan gelen bir muvaffakiyet sırrı vardı.

Başkaları tarafından hiç bir kıymet ve ehemmiyet verilmeyen şeyleri de değerlendiren bir varlıktı. Meselâ üzüm zamanı tabaklarda kalan taneleri çürükleriyle beraber toplar, kavanoza koyarak sirke yapardı.

Ondaki ekonomik zihniyette bu gibi misaller çoktur. Bunları şu program çerçevesine sokmuş-tur.

— Uzak geleceklerin ihtiyaçlarını düşünmek.

— Bunları mümkün olduğu kadar hatasız tayin etmek.

— Lüzumu olan her maddeyi çok önceden tedarik etmek. Celâl Muhtarın Hilâliahmer'de üç devri vardır.

1) Balkan Harbi, 2) Birinci Cihan Harbi, 3) Milli Mücadele.

Hepsinden önce Dr. Celâl Muhtar'ın Hilâliahmer hesabına 1912 de Balkan muharebesinde İstanbul'a gelen 650.000 muhacire yaptığı becerikli hizmetleri bir destan olacak mahiyettedir. Hizmetine mukabil değil para almak bu hususta şahsi servetinden harcamalar bile yapmıştır. Umumi olarak müessese namına yaptıklarından başka şahsına aid, Yeldeğirmeninde 18 daireli apartmanını ve yanındaki evlerini parasız olarak zabıtların aile ve çocukları emrine açtı.

Mevzuumuz Hilâliahmer namına Balkan harbinde yaptıklarına girmeyecektir. Onu seyyar hekim olarak Hilâliahmer'de Celâl Muhtar'ın maiyetinde çalışan Dr. Hafız Cemal'in eserinde karışmış bile olsa sıralanmış buluyoruz (5).

Birinci Cihan Harbinde çok olgun bir kafa ile müstesna hizmetlerde bulunması sırlarından birini de bu Balkan Harbi esnasında çok tecrübe sahibi olmasında aramak lâzımdır.

Birinci Cihan Harbinde du-yardıkt.

Hilâliahmer = Celâl Muhtar = Aşhaneler denirdi.

Tercümeihâlî ve hakkında

söylenenler yerinde ve mühimdir.

Ressam Feyhaman Duran bazı hususiyetlerini anlatıyor :

«Dr. Celâl Muhtar'la Topla «Atik Valde» imaretine gittik. Burada açılan Aşhane için resim yaptıracaktı. Orasını bana gösterdi. Sonra krokisini hazırlamakla iktifa ettim.

Giderken Karacaahmed'den geçiyorduk. Bir mezar önünde durduk Dedi ki: Benim de Babam burada gömüldü. Öldüncə yanına gideceğim (6).

Allah ne yaptınız derse? Ben de: — Fakirlere yardım için ömrüm boyunca çalıştım, cevabını veririm. dedi.

Yolda bir arap baciya rasladık. Elinde boş bir konserve kutusu. Ona: — Nereye gidiyorsun? Dedi. Bacı: — Burada iyi adamlar var, yemek veriyorlar. Kar-nımı doyurmak için almağa gidiyorum, diye mukabele etti.

Bir gün de aramızda şöyle bir konuşma oldu :

— Sen sardalya yer misin?

— Elbette yerim.

— Yiyemezsin, zira okkası 400 kuruş. Ben burada hademe bile sardalya yediriyorum. Zira okkasını bir kuruşa mal ettim.

Hakikaten Celâl Muhtar tedarik ettiği fiçılara sardalya balıklarını doldurtmuş ve tuzlayarak saklatmıştı.

Birinci Cihan Harbi seneleri içinde çok miktarda balık çıkmıştı. Fırsatı kaçırmıyarak aldığı balıkları tuzlayıp salamura yaptı. Gerek hastahaneler ve gerek fakir halk için adetâ bedava denecek kadar ucuz bir gıda temin olunmuştu.

Celâl Muhtar'ın daima iki saati vardı. Birisi cebinde, diğeri masada. Bir saati ileri gider, geri kalır ve durabilir diye itimat etmezdi. Odasında bir levhada rık'a yazısıyla :

«On paranın kıymetini bilmeyen Osmanlı olamaz» ibaresi vardı (7).

Çok müktesiddi. O kadar ki evinde daha pahalı diye kibrit yakmaz, çok ufak fitilli idare lâmbası kullanırdı.

Hilâliahmerin son Umumi Kâtibi Dr. Hikmet Gizer bir ziyaretimizde şunu anlattı :

— Hepimizin şahsi bir aramız vardı. Ekseriya öğle yemeklerini Kantarcılardaki anbarımıza giderek herkes birer kap kuru fasulye, pilav ve üzüm hoşafı verirdi. Celâl Muhtar ikişer kap verdi.

Birgün yemekte Dr. Adnan Adıvar da vardı. Bunun sebebinin sordu. Celâl Bey: — Ben sizden çok çalışıyorum. diye lütfet-ti.

İşte Hilâliahmer'in Balkan Harbi, Birinci Cihan Savaşı ve Mütareke devrinde yöneticileri-

nin müesseseden aldıkları arada sırada bu öğle yemekleri amma bu idealist zevat şahsen her vesile ile Hilâliahmer'e birçok bağışlarda bulunurlardı.

Depoda Yöneticilerin öğle yemeklerini yemelerinin sebebi şu idi. Cemiyeti ilgilendiren günün işleri yemek esnasında görüşülür ve karar altına alınırdı. Zira bulundukları yerlerden oraya vasıtasız gitmek bir mesele idi. Harifte de pekâlâ yemek yiyecek durumları da vardı.

Celâl Muhtar bu kadar canıyla başıyla hizmetine mukabil bu iki pay öğle yemeğinden baş-ka Hilâliahmer'den on para almamıştır.

Hilâliahmer İdare Heyetinin vazifeleri fahri idi. Yalnız Umumi Müfettiş Celâl Muhtar'ın zaruri masraflarına karşı ayda 60 lira verilirdi. Celâl Muhtar 6 ay bu parayı almaz, günün birinde alır ve aynı gün vezneye bağış kaydıyla iade ederdi.

Aşhanelerin Ana Kaynağı

Hilâliahmer Anbarı

Hilâliahmer İkinci Reisi Dr. Âkil Muhtar Hilâliahmer anbarının da çalışmalarına temas ederken der ki (8) ... Hilâliahmer anbarında neler yapılmıyor idi. Bu büyük faaliyet sayesinde ki Ealkan harbiyle Birinci Umumi harpta Hilâliahmer heyetleri 143 bin 116 yaralıya ve 72.817 hastaya bakmışlar ve 49.817 zuafa da iâşe edilmiştir.

Anbar Celâl Muhtarın tedbirleri ve uzağı iyi görmesiyle lım dolu idi. Bittabi bu zengin her çeşit malzeme ile tıkkım tıkkım dolu idi. Bittabi bu zengin depoya hırsızlar da girmek isterlerdi. Celâl Muhtar hatıratında şöyle yazıyor: (9) «... Hilâliahmer deposuna hırsızlar girmek istemişlerdi. Bina veya bahçeyi muhafaza altına almak bir külfet olacaktı. Bu mahzuru bertaraf etmek için gayet ağır bir koku neşreden balık yağlarını duvarlara bol bol sürdurdüm. İçeri girmek için bunlardan aşmak lâzımdı. Hırsız duvarlara temas eder etmez leş gibi kokmaya başlıyor, bu yüzden derekab tutuluyorlardı.

Birkaç gün geçer geçmez hırsızlar, değil yalnız Hilâliahmer deposunda, Kantarcılar semtinden bile ayaklarını çektiler.

Depo için bir tehlike de yangın korkusu idi. Bunun için de itfaiye bölüğü kurdurdum. Hem anbarı korudu ve hem de civarda birkaç yangını bastırdı. Semt halkı da bu harekete minnettar oldu.

Filozof Rıza Tevfik Bölükbaşı 1914 de neşrettiği «Kamusu Felsefe» de Celâl Muhtarın Hilâliahmer'deki başarılarından şöyle misâller verir :

«Celâl Muhtar, Hilâliahmer deposunda bir ağacın zerresini

zayı etmez. Bir kütüğünden tek-mil araba levazımını tedarik eder. Ok, dingil ve yastık gibi şeylerini yaptırır. Çam kabukla-rını kaynatıp bir nevi boya elde eder. Bununla hasta askerler için Amerikan bezinden diktirdiği en-tarileri ve işçi odalarını boyatır. Boya kazanını işe yaramaz, yon-galarla ısıtır.

Tekerleklerden artan sağlam odun parçalarından koltuk değ-neği kabzaları çektirir. Avrupa-dan 130 kuruşa gelen bir çift değneği devlete sekiz kuruşa mâl eder.

Sonra uzağı görerek kurmuş olduğunu bir sürü salamura fıçı-larının sathına biriken ve bir işe yaramayan balık yağlarını tüccarın yaptığı gibi yakıp mah-vetmek için gündelik ve zahmet sarfedeceğine toplatıyor ve boya kazanında teraküm eden tortu-lar ve sair katranlı maddeiler ile karıştırarak yük arabalarının te-kerleklerine ve dingillerine tıla etmek üzere kullanıyor. Kırık es-ki tezekrelerin hiçbir kısmını zi-yan etmiyor. Hele aksamı haşa-biyesinden güzel çerçeveler yapı-yor. Sergide teşhir ediyor.

Tasarruf fikri ve marifeti bundan ileri gidemez. Bunda de-hal hüner gibi bir eseri ilham var. Hele toplattığı ve lüzumun-da kullandığı onbinden fazla gaz tenekesi artıklarından su maşra-baları, petrol lâmbaları yaptırttı. Maliyet fiyatları adetâ hiç mesa-besinde idi. Fitilleri önceden de temin edilmişti. Siz şu ileri gö-rüşlere bakın.

Amerikan bezi piyasada kal-mayınca buradan dış fabrikalara ham pamuk gönderip dokutturup getirtti.

Dr. Adnan Adivar bir hatıra-sını şöyle naklediyor (10) :

«Celâl Muhtar konuşurken cümle yapmak hususunda bile vakit kaybetmemek için tasarruf ve iktisat yoluna gider ve azız hocamı bazen anlamak güçleşirdi.

Birinci Umumi Harb esna-sında birgün Sadrazam Talât Paşa azasından bulunduğu Hilâ-liahmer merkezine gelmişti. Bil-mem neredeki muhacirlara bir aşhane açılmasını rica ediyordu. Herkes bütün bu işleri idare eden Celâl Muhtar'ın yüzüne baktı. O bir taraftan elindeki kâğıtlar-a bir takım rakkamlar döker-ken başını kaldırdı ve (zift yok) dedi.

Herkes bu defa Hilâliahmer kâtibi umumîsinin yüzüne bak-tılar. Sıkı bir surette beraber iş-lemek dolayısıyla onun dilini ben anladım bu cümlelerin :

— Zahiye denizası yerd-en getiren mavnaları ziftlemek için zift yok. Fazla buğday ve zahiye getiremeyiz, demek oldu-ğunu izah ettim.

Vakitte, parada, konforda nefisine zulmetmek derecesine va-

ran bu sıkı tasarrufa mukabil vazife karşısında birdenbire eli açılırdı.

Bu âlimin ilim, iktisat, ti-care, bankacılık bölgeleri var-dı. Fakat bunların hepsinin yan-ında bir de hayır-severlik ve Hilâliahmercilik tarafı vardı ki şayet günün birinde bizim Hilâ-liahmer tarihimiz ancak vesî-kalara dayanan bir kalem ile ya-zılırsa o vakit Celâl Muhtar'ın Birinci Umumi harpte ve İstik-lâl mücadelesinde Hilâliahmer için neler yaptığı anlaşılacaktır.»

Celâl Muhtar müteke dev-rinde Hilâliahmer'de işe husus-larında fevkalâde muvaffak ol-duğundan İzzet Paşa kabinesine işe nazırı olarak alındı. Fakat Kantarcılardaki ana depoda kur-duğu usul, prensip ve disiplini bu yeni vazifede tatbik sahâsı-na koyamadı. Muhite de intibak edemediğinden istifaya karar ver-di. Fakat kabine çekilince buna lüzum kalmadı. Yeni kabineye de giremedi.

Avram Galanti, hakkındaki makede şöyle yazar :

«...Madam Bristol Celâl Muhtar Beyden muhacirlere yemek pişirmek için kazan is-ter. Bir saat sonra temiz, kalay-lanmış, işe yarayacak 20 kadar büyük kazanı anbardan verir

...Bu kazanlar Birinci Umu-mî harpte Celâl Muhtar'ın İstan-bul'un muhtelif yerlerinde aç-mış ve tertibe koymuş olduğu aşhanelerinde kullanılmıştı. Ka-zanları eskileriyle, delik deşikle-riyle anbara atacak yerde tamir ettirdi, kalaylattı ve heran kulla-nılabilecek bir halde anbara koy-du.

Celâl Muhtar'ın işlerindeki titizlik sürati ve uzak görüşü sa-yesinde Hilâliahmer'e bir milyon lira temin etti. Uzak görüşü ol-masaydı bu para Hilâliahmer sandığına girmezdi...»

Celâl Muhtar der ki :

Hilâliahmer, İstiklâl savaşın-da da manevî şahsiyetinden bek-lenen vazifeleri başarmaya çalış-mıştır. Müesseseyi kurtuluş sa-vasından sonra Kızılay'a devr ve teslim ederken blâncumuzun ye-künü eşya ve nakid olarak 1 mil-yon 856.153 liraya varmıştı.

Dr. Celâl Muhtar müktesiddi. Fakat aslâ hasis değildi. O israfı sevmez, lakin yoksullar uğruna kesenin ağzını semahatle açar. O kadar ki beş para almayarak hayatının en verimli çağını Hilâliahmer'de geçiren Celâl Muhtar bazan maddî mesuliyeti mucip olarak zararları tazminini şah-sen deruhte etmiştir. O Hilâli-ahmere teşebbüsleriyle asla za-rar ettirmemiş, bilâkis müesse-seyi zengin etmiştir. Hilâliah-mer Kızılay'a geçerken küçük-senmiyecek bir serveti de devret-miştir.

Bu mevzuda vefatı, tarih 20/X/1937 denberi ancak değerli himmetleriyle hatıralarımızda ya-şayan büyük ruhlu Celâl Muh-tar'ın en son sözü bu olmuştur.

— Eğer Hilâliahmer'de bir başan gösterdi isem bunu şu iki sebebe borçluyum. Biri arkadaş-larımın bana tam bir emniyet ve itimad ile bağlı olmalarıdır.

Diğeri de benim ile beraber çalışan vatandaşların ciddî bir ideal sahibi olmalarıdır. Bu iki tarafı müzaheret neticesinde Hilâliahmer'i yüzümüzün ağı ile «Kızılay» a devrettik.

Başta Celâl Muhtar ve eski Hilâliahmer idarecileri olmak ü-zere şu aşhanelerde vazife alan-ları hayır ile yâd eder ve bu bah-si elimize aradığım vesikalar ge-çerse yeniden tanzim edeceğime söz veririm.

- (1) Eürast Sadrazam Edhem Paşa-nın konağı idi. Bu zât Mûzei Hü-mayun kurucusu Ressam Osman Hamid Bey ve Mûze Müdürü Halî Edhem Beylerin pederi idi. Bu konak bir aralık Mercan İdadisi de olmuştur. Hâlen tütün depo-sudur.
- (2) Hilâliahmer Tıp Fakültesinin mü-tareke başında Çağaloğlu'nda açtığı muayenehane ilaçlarını Hilâliahmer ayrı bir eczahanede parasız vermeği deruhte etti, ve sonuna kadar da bunu yaptı.
- (3) Hilâliahmer İkinci Reisi Tıp Fa-kültesi ve Tedavi Kliniği ve Far-makodinami Ord. Profesörü Dr. Âkil Muhtar Özden.
- (4) 1915 de Tıp Fakültesine girdim. Eizde Hilâliahmer'in yemekleri ve ciheti askeriyemizin naniyle perverde olduk. Yemek tevziatın-da o zaman talebeden olan Dr. Fethi Erden, Said Çelebi, Dr. İbrahim Hanif Denker, Said Öz-dem de sınıfımız Murahhasılla-rında masul ve vazifedarlardan idiler. Bu işi pek iyi idare et-tiler.
- (5) Dr. Celâl Muhtar'ın Hayat Tarihi Lokman Hekim No. 86. 1948 27 sahifelik. Ufak risale halinde
- (6) Nitekim vefatında ayak ucunu gömülmüştür.
- (7) Mektebi Tıbbiye Askeriye Şa-hane Baş Kâtibi Muhtar Efendi oğlu Celâl Muhtar tahsilini ikma etmeğe Paris'e giderken meşhur nasihatı :
...En hakiki vatanperver mesle-ğinde ileri gidendir. Orada sar, edeceğin bir tek kuruşu boş har-cama. Çünkü o Padişah «İkinci Sultan Abdülhamid» in sana ver-diği değil, milletin yoksullukları içinde sana temin ettiği paradır
- (8) Kızılay, Celâl Muhtar için fevka-lâde nüshası. 1947.
- (9) Canlı Tarihler, No. 10. Dr. Ce-lâl Muhtar Özden hatıraları S. 25. 1945.
- (10) Kızılay Celâl Muhtar Nüshası 1947.

KIZILAY İNSANLIK HİZMETİNDE

MEHMET CANTÜRK

Gerçekten varlığını insanlığın hizmetine adanmış Kızılay Derneği kuruluşundan bu yana hizmetleriyle her türlü takdirlerin üstünde sayılmıyacak derecede misaller göstermiş bulunmaktadır.

Halk dilinde kara gün dostu adını almış olan Kızılay Derneği Türkiye'de 10 Haziran 1868 tarihinde resmen kurulmuş en hayırlı sosyal teşekküllerimizden biridir.

Kuruluşu ile birlikte faaliyete geçen bu uluslararası yardımlaşma derneği yüce TANRININ insan kalbine koyduğu iyilik ve yardım duygusu sayesinde sosyal topluluklar halinde yaşamak zorunda olan insanlara, daima başkalarına iyilik elini uzatmıştır.

Ülkelerde vuku bulan olağanüstü hallerden Savaş, Deprem, Yangın, Salgın Hastalık, Su baskını gibi afet ve felâketlerde zarar görenlere ilk yardım elini uzatıp şefkat kanatlarını geren, felâkete uğrayanları normal hayat şartlarına kadar bağrına basıp acılarını paylaşan felâket zamanları dışında yoksullara hayırlı yardımlar yapan Kızılay Derneği olmalıdır.

Bu makâdes ve insanlığa çok yararlı hayır teşekküllerine hizmet edenler muhakkak ki Tanrı nezdinde mevki sahibidirler.

Çanakkale Kızılay Şubemiz bu duygularla harekete geçip Kızılay kan merkezi şube binası inşasına karar vermiştir.

Bilindiği üzere insanların kan gruplarının tesbitinden bu yana sayısız hastalar hemcinsinin kanından faydalanarak ölümden kurtulmuşlar ve tekrar Allahın izni ile hayat bulmuşlardır.

Bu kadar hayati bir gaye için yapılan teğebbüse insanlık duygularından bir zerre nasibi olanlar yardıma koşmalı ve elinden geldiği kadar kan merkezi binasının biran önce vücut bulmasında hizmet payı olmalıdır.

Çalışmalarında mümtaz bir örnek olarak gösterebileceğimiz Çanakkale Kızılay Şubesinin yöneticileri kendilerine düşen görevi kat kat yaparak insanlığa hizmet yolunda ıyık tutmuşlardır.

Hatırlarda olduğu üzere 1962 yılının ekim ayında Çanakkalemiz büyük bir sel felâketi geçirmişti.

Bu tarihte dağlardan inen sel 60 kilometre hızla 6 saat içinde Çanakkalenin vechesini değiştirecek derecede tahribat yapmış, evler yıkılmış, çok şükür ölüm olmadan insanlar açıkta kalmışlardır.

İşte kara gün dostu Kızılay insanlığa hizmet sevkile harekete geçmiş ve sütunları doluracak mü-kemmeliyette noksatsız her türlü yardımı kazazede Çanakkalelilere yapmıştı.

Bu yardıma hükümetimizin şükranla anılacak yardımları, komşu iller ve ilçelerimizin müstfik temsilcileri asla unutulmayacak cinslerdendir.

1964 yılının sonuna doğru inşası bitecek olan kan merkezi binasının temeli atılmış ve 400 bin liraya çıkacağı anlaşılmaktadır.

Çanakkalelilerin hamiyet duygularına bir baskın toplantısı yapmak suretile mesaj ileten ve kendini bu gayeye adanmış şehrimizin Kızılay Başkanı Eczacı HASAN SEVER ve onunla amaç birliği yapan kıymetlere Tanrıdan gayret ve kuvvet dilerken teşekkürü bir borç biliriz.

KÖŞEDEN

ÇANAKKALEDE KAN MERKEZİ

Radyolarımızda bazan çok dikkatli bir duyurma olur : Falan hastahane'de filan hastaya acele şu gruptan kan vermek için müracaatları rica olunur.

Değerli iş adamlarımızdan Eczacı Hasan Sever'in kan verme merkezinin inşaatı ile ilgili basın toplantısında yaptıkları açıklamaları dinlerken, radyolarımızda yapılan istidat kulaklarımda çin çin ötüyordu.

Yakın bir gelecekte inşallah ikmal edilip hizmete geçecek olan kan verme binasında tam teşekküllü sağlık personelinizin insanlık yönünden hizmetlerini görür gibi oldum.

İlimizde yepyeni bir çağır açacak olan bu tip tesislerin var olması Çanakkalenin şerefine bir kat daha arttıracaktır.

Rahmetli ATATÜRK; «Lüzumuna kani olduğunuz bir işi derhal yapınız» demişti.

Yurdsever, hayırsever Kızılayın yardımına koşmak gerekiyor. Çanakkaleliler hazırlanınız.

ŞAHİNOĞLU

Milli Kızılay Konferansı, Kızılay'ın kuruluşunun 96. yıldönümüne tesadüf etmişti. Kızılay Ankara Şubesi, bu yıldönümü dolayısıyla her yıl olduğu gibi bir tören tertipledi. Bu tören, bilhassa yurdun muhtelif bölgelerinden gelen Kızılaycıların çok samimi bir hava içinde bir araya gelmelerini sağladı. Genel Başkan Dr. Fikret Pamir, bu toplantıyı hazırlayan Kızılay Ankara Şubesine teşekkür etti. Şube adına dikkate değer bir konuşma yapan Salih Akçakanat'ın konuşmasını aynen aşağıdaki sütunlarımızda okuyacaksınız :

Kızılay denildiği zaman insanlığın birbirine yardım için kurulmuş bir müessesesi hatıra gelir. Dünyada bu yardım müessesesinin anlayışlı insanlar tarafından kuruluşunun 101 inci yıldönümü ve Türkiye'de de 97 nci yıldönümüdür. Kızılay ve Kızıhaç gibi müesseseler devletin malı değil, milletin malıdır. Devletler bu müesseseleri himaye ederler. İdaresini ise tarafsız, din, mezhep,

Kızılay Ankara Şubesi İdare Heyeti üyeleri 1. Milli Kızılay Konferansına katılan Merkez Kurulu ve Şube temsilcileriyle bir arada Aşevi binası önünde görüldükleri.

ırk farkı gözetmeksizin millet yürütür.

İnsanlık bu müesseseyi 100 yıl evvel tesis etmiş ise pek geçe kalmıştır. Çünkü, Müslümanların inandıkları Allah'ın kitabında bu konu 1400 sene evvel

tesis edilmiş bulunuyor. Bunun nizamnamesini, talimatını Allah koymuştur.

Allah, Ramazanın son sa. bahında doğan çocuklar dahil olmak üzere bütün Müslümanları yoksulları giydirmek, doyurmak üzere herkese bir günlük yiyecek karşılığında bir ödemede bulunmasını emretmiştir ki buna din teriminde fitre derler. Bugünkü anlamca senelik aiddir. Bundan başka altın ve gümüşün ve bir sene üzerinden geçmiş olan ticarî mal ve sürü koyunlarının % 2,5'ü yine bu yardım kurumuna aittir. Hakikî Müslüman namazı orucu nasıl farz olarak eda ediyorsa, kendisine farz olan bu hususu, yani Allahın emriyle yoksulun hakkını vermek zorundadır. Bundan sonraki bağışlar kulun isteğine bırakılmış sadakalardır. Artık çağımız şehirlerde nüfus kalabalığı dolayısıyla fertlere yardım devri olmayıp kurumlar eliyle tüm yardım devridir.

Bunun için, yardımlarınızı derneklere vermek suretiyle tüm olarak yoksulları yedirmek ve yetimleri barındırmak, çocukları okutmak, esirleri kurtarmak dâvasına yardımcı olunuz. Yardımlarınızla

Kızılay vazifesini yapacak, bu suretle Allahın emri ve insani vazife yapılmış olacaktır. İşte bu cümleden olarak, ecdadımızın yaptırmış olduğu imaretler, okullar, şifahaneler, hastaneler, medreseler Allahın emrini yerine getirenlerin birer eseridir.

Kızılay Ankara Şubesi Müdürü Salih Akçakanat, konuşmasını yaparken.

Kızılay Ankara Aşocağı da 22 Mart/1936 da hayırseverler tarafından sizlerin yardımı ile kurulmuş ve 28 senedenberi yoksul halk ve ilkokullardaki sıdasız öğrencilere birer kap yemek dağıtmak suretiyle faaliyetini sürdürmüştür.

Kızılay Ankara Şubesinin, 96. yıldönümü dolayısıyla tertip ettiği sergilerden bir köşe.

Millî Kızılay Konferansını büyük bir dikkatle takip eden Millî Eğitim Bakanı Dr. İbrahim Öktem, Tabii Senatör Ahmet Yıldız ve diğer seçkin şahsiyetlerden bir grup.

Millî Kızılay Konferansını Kızılay Genel Merkez ve Yönetim Kurulu üyeleri, netçiler, mavi melekler ve çok güzide bir davetli topluluğu da takip etti.

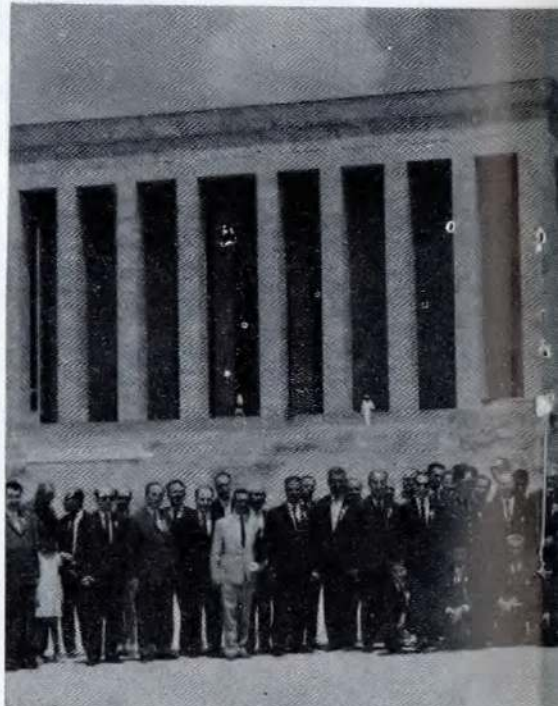

1. Millî Kızılay Konferansının bir diğer tarafı da Kızılaycılar bir araya getirmesi oldu. En uzak yerlerdeki Kızılaycılar karşılaşıp çalışmaları hakkında görüştüler. Bu arada bir ilçe içinde olup da aylarca görüşemiyen Kızılaycılar birbirlerine kavuştular. Bu cümleden olarak Kızılay İstiklâl Şubesi Başkanı Hayri Akyüz, Beyoğlu Şubesi Başkanı İsmail Kösem'le eski hatıralarını yâdederken, Şube Kurulları üyeleri onların zaman zaman şahidi oldukları dostluklarını birlikte yaşamak imkânını buldular.

Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir ve Akçakoceleri adına Büyük Atatürk'ün kabrine çelenk koyarlar.

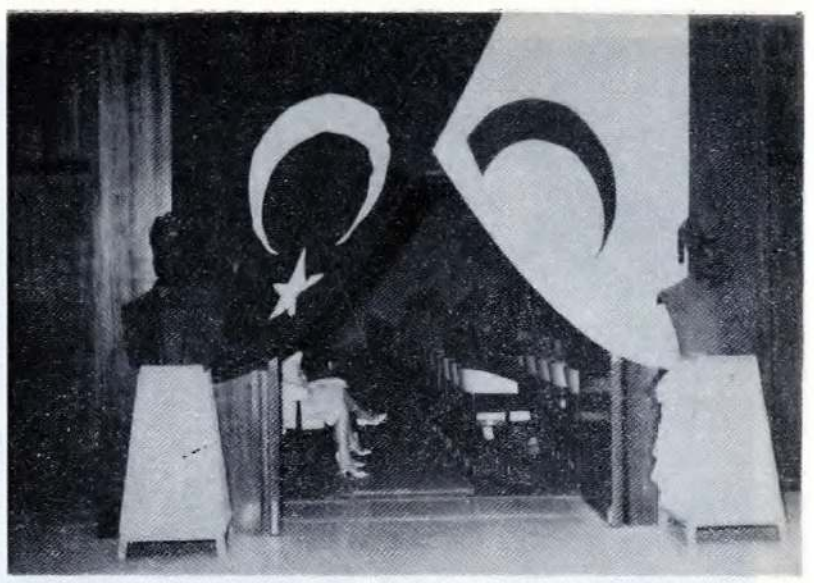
1. Millî Kızılay Konferansı

1. Millî Kızılay Konferansına iştirak eden davetlilerin duruşunda bulunduktan sonra Anıt - Kabir önünde toplanıyorlar.

ca Şubesi Başkanı Ahmet Genç, Konferans üyelerlarken.

Ankara'da Devlet Konser Salonunda, 1. Milli Kızılay Konferansına giriş kapısında Türk ve Kızılay Bayrağı, Kızılhaçın kurucularından Henry Dunant ile Kızılay'ın kurucularından Dr. Abdullah'ın büstleri bulunuyordu.

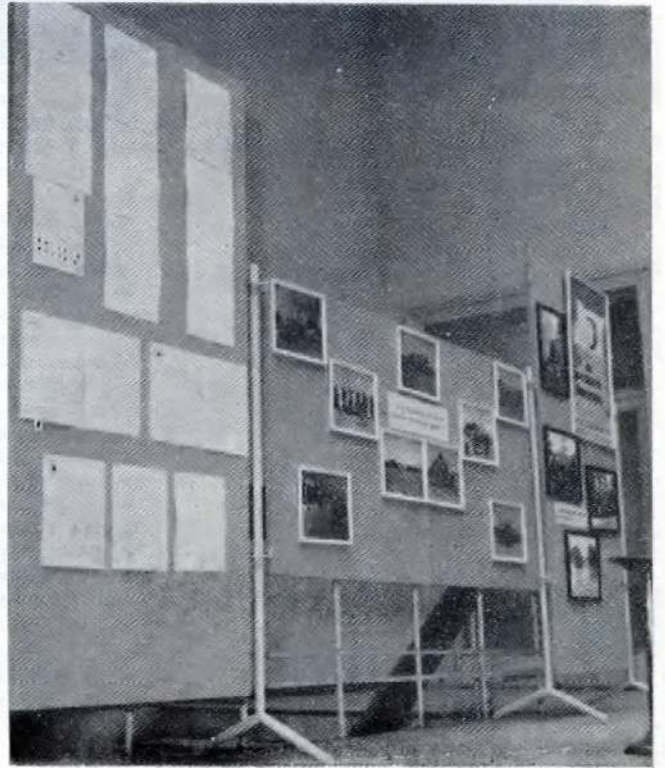

nsından Fotoğraflar

r, Büyük Atatürk'ün mânevi huzurunda tâzîm toplu bir halde.

1. Milli Kızılay Konferansı salonunun giriş holünde tertip edilen sergide Kızılay'ın kuruluşuna ait tarihî vesikalar ve fotoğraflar yer alıyordu. Ayrıca, ilk Türk hemşiresi Safiye Hüseyin Elbi ve Kızılay'a büyük emekleri geçen Dr. Besim Ömer Paşa'nın da büstleri vardı. Sergideki tarihî vesikalar büyük ilgi ile karşılandı.

Nermine Arpacioğlu, I. Milli Kızılay Konferansına iştirak eden çok güzide dinleyicilere hitap ederken.

TÜRKİYE'DE BAZI MESLEKLEREGÖRE HEMŞİRELİĞİN SOSYAL, EĞİTSEL VE EKONOMİK STATÜSÜ BUGÜN YETERSİZDİR.

Ege Üniversitesi Yüksek Hemşire Okulu mezunu ve Kızılay Derneği Yönetim Kurulu Üyesi

NERMİN ARPACIOĞLU
nun I. Milli Kızılay Konferansına sunduğu konferans.

Çok eski devirlerde, sadece bir şefkat ve acıma hissinin ifadesi olan hemşirelik bugün bir sanat ve teknik bilgi halini almıştır. Batı ülkelerinde en iyi aile kızlarının intisap ettikleri bu modern mesleğin kurucusu olarak tanınan Miss Nightingale muhakkak ki şahsî vasıflarıyla ona çok değer kazandırmıştır.

Hemşireliğin tarifi :

Dünya Sağlık Teşkilâtı (W. H. O.) ve Milletlerarası Hemşireler Konseyince (İ. C. N.) kabul edilip, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hemşirelik İstişari Konseyinin küçük değişikliklerle benimsediği «Hemşire» tarifi şöyledir :

Hertürlü sağlık kurumlarında, evde, okulda, endüstride, her yaşta hastanın ve malûlün fizikî, ruhi ve sosyal ihtiyaçlarına göre bilgili bakım veren; köye ve şehirde kişiye ve aileye sağlığın korunmasını, gelişimini öğreten ve müşavirlik eden, gerekli yardımcı personelin seçimini, eğitimi yapan, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tanınmış hemşire okullarından mezun olan meslek mensuplarına «Hemşire» denir.

Kızılay - Kızılhaç Dernekleri ve Hemşirelik :

Harp ile ve Sulhde insanlığın ıstıraplarını hafifletmek gayesi ile kurulan Kızılhaç, Kızılay, Kızılarslan ve Güneş Milli Dernekleri ve onların koordine edici organları olan Milletlerarası Kızılay Komitesi ve Ligue gibi teşekküllerin meydana gelmesine sebep olan «Solferino Hatırası» adlı ün-

lü eserinin muhtelif yerlerinde, büyük insanlık sever M. Dunant, yaralı ve hastalara bakmak için yalnız şefkat ve iyi niyetin kâfi olmadığını, iyi yetiştirilmiş bilgili ve kalifiye hemşirelere ve gönüllü yardımcılarına ihtiyaç olduğundan bahsetmiştir.

Kızılhaç ve Kızılaycılığın prensiplerini tesbit eden Cenevre sözleşmelerinin I. maddesi şöyle başlar :

— Harp zamanında lüzumlu hemşireleri yetiştirecek müesseseler tesisini

Milletlerarası Kızılhaç Manuel'inin 578-595 nci sayfeleri tamamen Hemşirelik - Gönüllü hemşire yardımcıları - Evde hastabakımı hakkında Milletlerarası Kızılhaç konferanslarında alınmış kararları kaydeder.

Manuel'in aynı sayfelerinde belirtildiği gibi : Hemşirenin sosyal hayattaki rolünün önemini ve bir milletin sağlığındaki değerini idrak eden ve Milli Kızılhaç - Kızılay Derneklerinin gayelerinden birinin «Halk sağlığının iyileştirilmesi, hastalıkların önlenmesi ve insanlığın sefaletinin hafifletilmesi» olduğunu nazarı itibara alan Genel Konsey Milli Derneklere, kendi memleketlerinde, harp, tabii afetler veya salgın hastalıklar vukuunda ihtiyaca cevap verecek hemşire personeline sahip olabilmek için bu eğitimin başlamasına ve geliştirilmesine mesailerini hasretmelerini ısrarla talep eder. Bu maksatla :

1. Hemşireliğin halk sağlığı bakımından önemini belirtmek için gayret sarfetmeleri;

2. Hemşire okullarını geliştirmeye çalışmaları.

3. İyi tahsil ve terbiye görmüş aile kızlarını bu okullara devam teşvik etmeleri;

4. Hemşirelerin sosyal-ekonomik durumlarını iyileştirmeye çalışmaları tavsiye edilmektedir.

XIII. Milletlerarası Kızılhaçlar Konferansı Milli Dernekleri şu vazifelerle görevlendirmektedir :

1. Her milli Kızılhaç-Kızılay Derneği, kendi memleketinde, selâhiyetli bir hemşirenin rıyaseti ettiği ve bir istişari komitenin yardımı ile, hemşireliğe ait bilmum meselelerin halline iştirak edecek bir hemşirelik bölümü ihdas etmeli :

2. Kızılhaç Hemşirelerinin ve gönüllü yardımcılarının teşvik edilmesine ve iyi yetiştirilmesine, Hemşire Meslek Derneklerinin işbirliği ile gittikçe artan bir dikkat sarfetmeli;

3. İhtiyaç olan yerlerde, hemşireleri muhtelif hizmetlere hazırlayacak özel kurslar tertip etmeli, «hastane idaresi, eğitim, halk sağlığı» (Ziyaretçi) hemşirelik gibi :

4. Ziyaretçi hemşire hizmetlerinin gelişmesi, Kızılhaç Derneklerinin sulh zamanındaki şu görevlerine faydalı neticeler verdiği için desteklemeli :

a) Sağlık bilgilerinin halk kitlelerine ulaştırılması,

b) İçtimai hastalıkların önlenmesi,

c) Bütün halk sınıflarının refahı.

5. İlk yardım, bulaşıcı hastalıklardan korunma, çocuk ba-

kımı vesaire gibi derslerin kalifiye hemşireler tarafından, memur, işçi ve köylü gruplarına verdirilerek halkın sağlık bilgisini arttırmalı;

6. Devletin Hemşirelik hizmetleri daresi ile işbirliği yapılarak hemşirelerin durumu ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi (iş saatları, tatilleri, tıbbi bakım, ücret, lojman, hemşire dinlenme evlerinin tesisi, sigorta ve primleri, maldüiyet ve ihtiyarlık hallerinde: emeklilik ve yaşlılar evleri gibi)

7. Hükümetleri nezdinde yapacakları ısrarlı teşebbüslerle hemşirelik mesleğini iyi bir düzene koyacak Kanunlar çıkartmaları, kararlaştırılmıştır.

Diplomalı hemşire ve yardımcıların sayılarının, dünyanın her tarafında, bu hizmetlere olan ihtiyacın gittikçe artışı karşılamiyacak kadar az oluşunu nazarı itibara alan Guvernörler Konseyi Millî Derneklerin Hemşire Dernekleri ve Hükümet otoriteleri ile devamlı bir işbirliği yaparak lüzumlu hemşirelik hizmetlerini sağlayacak plânları hazırlamalarını ve Kızılay - Kızılağ Derneklerinin Cemiyetin her sınıfında mevcut üyeleri vasıtası ile halkın hemşirelik hizmetlerinin önemine ve gittikçe artan ihtiyacın yarattığı probleme ilgisini çekmelerini tavsiye eder.

XIV Milletlerarası Kızılağ Konferansında Millî Derneklerin resmî makamların ve özel teşekküllerin maddî ve manevî desteklerini sağlayarak, lüzumlu ve mümkün gördükleri her yerde hemşire okulları açmalarının ve hemşirecilik mesleğini sağlam temeller üzerine yerleştirebilmek için yapılan bütün gayretlere iştirak etmelerinin faydalı olacağını hatırlatır.

Genel Konsey, sosyal ijiyen hizmetlerinde lüzumu her gün biraz daha fazla hissedilen ziyaretçi hemşireliğe o derece önem veriyor ki bu mevzu ile ilgili meseleleri etüd etmek üzere özel bir komitenin görevlendirilmesini, Lig Genel Sekreterliği tarafından, her memlekette ziyaretçi hemşire hizmetlerini yürütecek ve ziyaretçi hemşire okullarını idare edecek hemşireleri forme etmek için milletlerarası kurslar tertip etmesini, Lig Hemşirelik Komitesinin müdahalesini talep edecek her memlekete faal yardımda bulunmasını tavsiye etmektedir.

Birçok Millî Kızılağ Dernekleri Devletçe tasdik edilen diploma veren Hemşire Okulları kurmuşlardır. Muhtelif Millî Kızılağ Derneklerinin bu konudaki çalışmalarından birkaç örnek verelim :

Fransız Kızılağ : Muazzam bir sağlık eğitimi hizmeti ifa eden Fransız Kızılağının «La Croix Rouge Internationale» isimli kitaptan ve Sayın Prof.

Karasu'nun Kızılay Dergisinde intişar eden «Dünya Kızılağından örnekler» isimli makale serisinden aldığımız bilgiye göre halen 52 hemşire okulu mevcuttur. Bunlardan 17 si aynı zamanda asistan sosyal olmak isteyenler 3.5 yıldır) Ayrıca Medico - Social sekreter yetiştiren 30, harp ve felâket zamanlarında yardımcı sivil personel yetiştirmek için 62, çocuk bakıcıları yetiştiren (Puericulture) 15 eğitim müesseseleri faaliyettedir. Her sene yetişen hemşirelerin 1/4 i ve asistan sosyalilerin 1/6 i aynı zamanda ambulansları ve yardım uçaklarını kullanmak üzere yetiştirilmektedir.

Bunlardan başka halkın sağlık eğitimi için muhtelif kurs yerleri vardır. Bu dersler öğretmen hemşireler tarafından verilmektedir.

Diplomalı Hemşirelerin Okul Müdürü ve hastane idarecileri ebeler, medico - sosyal asistan-

ve çocuk bakıcıları yetiştiren okullara öğretmen ve idareci hemşireleri yetiştirir. Halka İlk Yardım ve Hastabakıcılık eğitimi verir.

İtalyan ve İspanyol Kızılağları : Muhtelif Hemşire Okulları ve Gönüllü Hemşire kursları kurmuşlardır.

Norveç Kızılağ : 10 Hemşire Okulu kurmuştur. Ayrıca İlk Yardım ve Hastanelerde hastaları ziyaret için «hasta dostları» kursları vardır.

Japon Kızılağ : 34 Hemşire Okulunu idare etmekte ve bu okullardan her yıl 600 hemşire mezun olmaktadır.

Rusya, İsveç, Holânda, Kanada ve A.B.D. gibi memleketlerde Hemşirelik eğitimi Hükümetin görevlerindendir. Buna rağmen bu konudaki çalışmalarda daima öncülük etmişler ve halkın sağlık eğitimi için çeşitli kurslar organize etmektedirler.

Türkiye Kızılay Derneğinin bu konudaki hizmetleri :

Cumhuriyet rejiminden evvel Türk kadınının din, ürf ve âdet

Nermin Arpacıoğlu'nun konferansını dinliyen Gümrük ve Tekel Bakanı Mehmet Yüceler, Ord. Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkan ve Süheyl Ünver ve diğer değerli dinleyiciler.

olabilmeleri için bir tekâmül mektebi (école de Cadre) ve Paris Tıp Fakültesinde özel kursları bulunuyor.

İngiliz Kızılağ : İlk Yardım, Ev hastabakıcılığı, ijiyen, ve çocuk bakımı kursları tertip etmekte, hastaneler için hemşire yardımcıları yetiştirmekte, sivil savunma yardımcılarını yetiştiren Millî bir merkezi idare etmektedir.

İsviçre Kızılağ : İki Hemşire Okulunu idare etmekte, ayrıca 32 Hemşire okuluna da vesayet etmektedir. Bir Hemşire tekâmül okulu kurmuştur. Kan Merkezleri için Laborantlar da yetiştirir.

Hindistan Kızılağ : Halk sağlığı (Ziyaretçi) hemşireler, ebeler, medico - sosyal asistan-

tesiriyle eve kapalı kalması bir çok sahalarda olduğu gibi hemşirelik mesleğinde de kendine düşen vazifeyi yapmasına engel olmuştur. Memleketimizde şiddetle ihtiyaç hissedilen iyi yetişmiş, bilgili ve maharetli hemşireleri yetiştirme işini ilk olarak Türkiye Kızılay Derneği ele almış, başta Besim Ömer Paşa bulunduğu halde bazı zevatın teşebbüsleri ile 1911 de açılan kursa tanınmış ailelere mensup bir çok Türk hanımları devam etmiş ve buradan yetişen hemşireler Balkan Harbi ve 1 nci Cihan harpleri esnasında Türk hastanelerinde çalışmışlardır. Aynı tarihlerde, gene Kızılay tarafından, bir de erkek hastabakıcı kursu açılmıştır.

Fakat esaslı bir bina buluna-

mayışı ve devamlı bir teşkilât kurulamamış olması yüzünden kısa bir zaman sonra her iki kursa da nihayet verilmiştir.

Birinci Cihan Harbi sonrasında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesinde bir Hemşirelik kursu daha açılabilmiş, kısa bir zaman sonra bu da sona ermiştir.

1924 yılında İstanbul'da açtıkları Türkiye Kızılay Cemiyeti Genel Kongresinde Dr. Besim Ömer Akalın, Dr. Akil Muhtar Özden, Dr. Tefik Sağlam, Ziya Nuri Paşa ve Haydar Bey gibi ileri görüşlü kimselerin ısrarlı teklifleri üzerine Kongreye iştirak eden üyelerin büyük ekseriyetinin kabulü ile bir Hemşire Okulu açılmasına karar verilmiştir.

İstanbul'da kira ile tutulan bir konakta açılan okul 21 Şubat 1925 tarihinde 32 öğrenci ile faaliyete geçmiş ve 1963 yılına kadar 1022 mezun vermiş bulunmaktadır, her sene memleketimizin sıhhi tesislerine değerli hemşireler yetiştirmektedir. Bu elemanların memleket sağlığında kıymetli hizmetler gördüklerini burada iftiharla kaydetmek isterim.

Türkiye Kızılay Derneği Florence Nightingale Yüksek Hemşire Okulu ve Hastaneleri tesisinin kurulmasında öncülük etmiş ve 1.529.762 liralık maddî yardımında bulunmuştur. (Hacettepe Çocuk Hastanesi ve Yüksek Hemşire Okuluna 1.095.165 liralık yardımı vardır). Vanıköyde bir yalısı «Hemşire dinlenme evi» olarak Türkiye Hemşireler Derneğine başlanmıştır.

Yurdumuzda Hemşireliğin durumu: Memleketimizde durmadan genişleyen sağlık tesislerine paralel olarak کافی sayıda hemşire yetiştirilememiştir. Plânlı ve programlı bir Hemşire yetiştirme işi ancak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından hazırlanan 5 yıllık kalkınma plânında ele alınmış bulunmaktadır.

On-Onbeş sene evveline nazaran Hemşirelik mesleği ve hemşirelik fonksiyonlarının daha iyi anlaşılmasına ve Hemşire okullarının sayılarının son senelerde artmış olmasına rağmen, genel olarak hemşireliğin durumu ve hemşirelik eğitimi el'an memnuniyet verici değildir. İyi yetişmiş hemşire noksanlığı Yurdumuzda daha uzun zaman devam edecektir.

Hemşirelerin sayısı ve eğitim kalitesi bakımından bariz olan noksanlık halledilmesi gereken başlıca problemlerdir.

Türkiye'de bu gün Kızılay, Amiral Bristol, Verem Savaş Derneği Hemşire Okulları hariç Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından tesis edilmiş, sağlık kolleji ismi verilen, 18 Hemşire Okulu mevcuttur. Bunlardan 8'i 1963-64 ders yılında açılmıştır. Orta okuldan sonra 4 yıllık teorik ve pratik eğitim vermektedirler.

Memleketimizde 3 Yüksek Hemşire Okulu mevcut olup Lisansedem sonra 4 senelik eğitim vermektedirler: Bunlardan ilk kurulan Ege Üniversitesi Yüksek H. Okulu (9 Mezun vermiştir); Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Florence Nightingale Okulu, Ankara Üniversitesi Hacettepe Hemşire Okulları mezunlarını 1964-1965 ders yılı sonunda vereceklerdir.

Bütün Türkiye'deki Hemşire okullarında kayıtlı talebe sayısı 2125 dir. Bunlardan 1739 u Sağlık Bakanlığına ait okullarda, 66 sı Üniversite Okullarında, 320 si Kızılay, Verem Savaş, Amiral Bristol Hemşire okullarındadır. Sağlık Bakanlığının kurduğu Gevher Nesibe Sağlık Eğitimi Enstitüsü diplomalı hemşirelerle, sağlık teknisyenleri ve laborantlara verdiği 3 senelik ihtisas eğitiminde bilhassa halk sağlığı hizmetlerine önem vermektedir. Mevcut 84 talebesinden 24 ü diplomalı hemşire olup bunlardan 6 sı bu yıl mezun olacaktır.

Ayrıca, Sağlık Bakanlığının muhtelif hastanelerde 52 hemşire yardımcısı, 25 köy ebesi yetiştiren okulları vardır.

Türkiye'de Mart 1964 tarihinde Sağlık Bakanlığı emrindeki diplomalı hemşire sayısı: 1207 dir. Diğer sağlık tesislerinde de 1000 kadarının çalışmakta olduğu Sağlık Bakanlığı tarafından bildirilmekte; bu suretle diplomalı hemşire yekünü 2233 olmaktadır.

Diğer taraftan Bakanlığa ait hastane ve Sağlık Merkezlerinde 19.486 eğitim görmemiş personel hasta bakımı ve diğer hastane hizmetlerinde çalıştırılmaktadır. Diplomalı hemşirelerin eğitim görmemiş personele nispeti 1/16 dir. Bunlara yardımcıları da ilâve edilirse nisbet 1/20 olmaktadır.

Türkiye'de halen Sağlık Bakanlığına ait hastanelerde 33.528, özel sektöre ait olanlarla birlikte 51.731 yatak mevcuttur. Beş yıllık kalkınma plânında gösterilen miktarlar her sene bunlara ilâve olacaktır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının raporlarına göre; 1964 yılında Türkiye'de 14.000 nüfusa 1 hemşire isabet etmektedir. Dünya Sağlık Teşkilâtının raporlarında Avrupa'nın muhtelif memleketlerinde 335-1180 nüfusa 1 hemşire isabet ettiği bildirildiğine göre Türkiye hemşire sayısı itibarıyla batı memleketlerinden nekadar çok geride olduğu anlaşılmaktadır. Memleketimizde 11.077 hekim mevcut olduğuna nazaran 5 doktora mukabil 1 hemşire bulunmakta, bu durum 1 hekime 3-5 hemşire isabet eden diğer birçok memleketlerinki ile tezat teşkil etmektedir. Yurdumuzda 450 hastaya 1 hemşire düşmekte, ideal olarak 5-6 hastaya bir hemşire isabet etmesi gerekir!

Bu durumda, hekimlerin tedavileri, iyi hemşire bakımı noksanlığı yüzünden başarısızlığa uğramaktadır. Türkiye'de hemşire noksanlığı birçok sebeplerden ileri gelmekte ve bunların herbiri halli gereken sosyal ve ekonomik problemler teşkil etmektedir:

1. Memleketimizin din, örf ve âdetlerinin, İngiltere'de Kraliçe Victoria zamanının prejüjelerini, bizde el'an devam ettirmek oluşu. (Bizde Cumhuriyet devri ile başlayan hemşireliğin, batı ülkelerinde Hristiyanlığın başlangıcına kadar inen köklü bir mazisi vardır).

2. Propaganda yetersizliği yüzünden Hemşirelik mesleğinin mahiyeti hakkında halkımızın کافی derecede bilgi sahibi olamayışı.

3. Türkiye'de diğer meslekler arasında, hemşirelik mesleğinin sosyal, eğitimsel ve ekonomik statüsünün yetersiz oluşu.

4. Çalışma saatlerinin uzun, taşıdıkları mes'uliyet yükünün ağır oluşu. (Diplomalı Hemşirelerin sayıları her hastanede pek az olduğundan hastaların bakımından -ameliyathane ve mutfağa kadar her şeyle bizzat ilgilenmek zorunda oluşları, idarecilik, Öğretmenlik, Superviser'lük vazifelerinin tek bir hemşire üzerinde olması. Bizde Hemşireler ekseriya sabahın altısından akşamın altısına kadar fasilasız çalışmak zorundadır. Bazan gece nöbetine de kalması gerekir. Bu çalışma şartları kendilerinde bir memnuniyetsizlik ve başarısızlık kompleksi yaratmaktadır.

5. Maaş ve ücretlerin azlığı: Çok mesai yapmakta, karşılığını alamamaktadırlar. Çok defa Kanuni hakları olan izin günlerini dahi kullanamazlar.

6. Hemşireler için hastane haricinde lojmanlar temin edilmemiş olması ve hastanede kalmak mecburiyeti oluşu. (Bir çok hastanelerde bir hemşire odası dahi bulunmaz).

7. Okullara gündüzlü öğrenci kabul edilmemesi.

8. Mesleki ilerleme imkânlarının azlığı, mecburi hizmetin çokluğu, maaş ve emeklilik hususlarının muğlak oluşu.

9. Hekimlerin ve Hükümette mes'ul mevkileri işgal eden birçok zevatın hemşireliğin sağlık bakımından önemini henüz idrak edememiş bulunmaları.

10. Evlenen hemşirelere (Part-Time) çalışma imkânlarının tanınmaması.

11. Hemşire Okulu mezunu olmadıkları halde Hemşire adı altında vazife görenlerin bilgisizlik, karakter zayıflığı, hastalara fena muameleleri yüzünden halk nazarında iyi not almamaları ve hatalarının hemşireliğe mal edilmemesi.

12. Ortaokul ve liselerde kız öğrencilere sağlık ve hemşirelik bilgisi verilmemesinden ilgilerinin çekilmeyişi.

13. Ortaokulu bitirmiş ve daha fazla tahsil görmemiş genç kızların dahi daha cazip ve daha az yorucu işler bulmak imkânla- rı oluşu, bu sebeple hayatlarını kazanmak için hemşirelik mesle- ğine rağbet etmemeleri.

14. Yabancı muhitlerde, yar- dımsız ve desteksiz çeşitli prob- lemlemlerle karşı karşıya bırakılma- ları. Bu yüzden mecburi hizmet- lerinin bitiminden sonra mesleği bırakmak mecburiyetinde kalış- ları.

15. Boş vakitlerinin sosyal kültürel ve recreation faaliyetleri ile değerlendirilmemesi, Fasilasız devam edecek hasta ve hastane hizmetlerinin yarattığı psikozu önleyecek tedbirlerin alınmamış oluşu.

Hemşirelerin ekonomik, sos- yal ve ruhi durumlarının iyileş- tirilmesi ve mesleğe rağbetin artırılması için şunlar düşün- lebilir :

1. Kendi yetiştikleri memle- ket veya mıntıkeya yakın mües- seselerde yazife vermek.

2. Ücretlerini arttırmak sure- ti ile ekonomik durumlarını is- lah etmek.

3. Mecburi hizmet sürelerini azaltmak.

4. 8 saatten fazla mesai yap- tırmamak (ekipman usulü ile ça- lıştırmak) veya fazla mesai üc- reti ödemek, (döner sermayeden bir ek ücret tanımakla bu sağ- lanabilir).

5. Baş Hemşirelere bir taz- minat veya makam ücreti tanı- mak.

6. Hastanelerde istirahat ede- bilecekleri bir hemşire odası ve lojman temin etmek.

7. Hemşireleri ihtisaslarına göre çalıştırmak.

8. Memleketimizde daha en az 20 bin hemşireye ihtiyaç old- ğu ifade edildiğine göre hemşire okullarının sayılarını arttırıp, gündüzlü talebe kabul etmek, ve bu okullara sür'atle öğretmen hemşire yetiştirmek.

9. Sağlık Bakanlığından baş- ka medico - sosyal alanda çalışan diğer teşekküllere de hemşire yetiştirme hakkı tanımak ve on- arı bu yönde manen ve madde- ten desteklemek.

Hemşirelik mesleğinin duru- munun iyileştirilmesi için yeter- li bir kanun çıkarılarak içinde bulundukları sosyal ve ekono- mik güçlükler kaldırılmadıkça halk sağlığı bakımından bu çok önemli problem daha uzun yıl- lar halledilemez. Geçen sene bir- çok hemşire çalışmak üzere dış memleketlere gitmiştir. Yukarı- da arz edilen problemlere hal ça- raları bulunmadıkça Türkiye'de hemşire sayısı yeni yetişenlerin- kinden daha fazla bir sür'atle ek- silecektir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Ba- kanlığı tarafından her yıl yeni açılacak sağlık ocakları ihtiyacını karşılamak için (Hastane ve di- ğer sağlık kurumlarınınki hariç)

her sene 200 ziyaretçi hemşire 810 ebe ve köy ebesi yetiştirilme- sine ihtiyaç olduğunu burada kaydetmek isterim.

Halkın Sağlık Eğitimi ve Gönüllülük :

Hastanelere tahacümü ve sayıları çok gayri kâfi olan hemşirelerin yükünü hafifletmek için düşünülecek diğer bir çare halkın sağlık bilgisini arttırma- ğa önem vermektir.

Hemen her ailenin başına, zaman zaman bir hastalık veya kaza gelebilir. Eğer aile fertlerin- den biri evde yapılacak hasta ba- kımı ve ilk yardım bilgisine sa- nipse pek çok endişe, tehlike ve karışıklık önenebilir.

Bizden daha ileri memleket- lerde dahi, doktorlar şimdi her zamankinden fazla, şartlar mü- sait olduğu takdirde, hastaneden ziyade «Evde bakımı» tavsiye etmektedirler.

Gönüllü hemşire yardımcılı- ğı ve ev hastabakıcılığı eğitimi bilhassa ortaokul ve lise tale- beleri için şu birkaç cepheden faydalı olur :

a. Evdeki hastalara yardımcı olmak.

b. Müstakbel ev sahibeliği görevlerine daha iyi hazırlanmak.

c. Kendilerine meslek olarak «Hemşireliği» seçmek imkânları- nı sağlar.

(İzmir'de Orta Okul ve Ens- titü mezunu genç kız ve ev ha- nımları için tertip ettiğim ve 500'e yakın mezun veren kurs- lardan sonra «hemşireliği» mes- lek olarak seçenler olduğunu, di- ğer bir kısmının da evlerde ve çevrelerinde, salgın hastalıklar vukuunda şehrin Sağlık Müdürlüğü emrinde gönüllü olarak ça- lışmak suretiyle çok faydalı ol- duklarını müşahade etmek im- kânını buldum. M. Henri Dunant «Solferino Hatırası» isimli ki- tabinın muhtelif kısımlarında eği- tim görmüş, askeri makamlarca da tanınmayı kabul edilmiş gö- nüllü hastabakıcılara ne büyük ihtiyaç olduğunu acı bir dille anlatır.

Guvernörler Konseyinin 1948 tarihli toplantısında Milli Der- neklere : halka iyyen, hastalık- lardan korunma ve evde hastaba- kımı bilgilerinin geniş bir şekil- de yayılmaı için lüzumlu bütün alâkanın gösterilmesi, bu mev- zuda Lig'den yardım istenmesi, kusurların memleket çapında or- ganize edilmesi, ve bu işin genel organizasyonunun kalifiye bir idareci hemşire tarafından ya- pılmasını tavsiye etmek karar altına alınmıştır.

Halk Sağlığı eğitimi hizmet- leri çok geniş olan Amerikan Kızıl- haç XVI. Milletlerarası Kızıl- haç Konferansında bu hizmet- lerinden dolayı takdir edilmiş- tir.

Filvaki, Sivil Savunma Ba- kanlığının talebi üzerine, 2. Dün-

ya savaşı esnasında, yalnız bir yıl içinde Amerikan Kızılhaç'ı ta- rafından 100.000 gönüllü hemşire yardımcısı yetiştirildi. Sulh zamanında hemşirelik ve gönül- lü bürosu tarafından çeşitli sağ- lık eğitimi programları yürütül- mektedir. Bunlar arasında : Ev hastabakıcılığı, İlk Yardım, Gö- nüllü Hemşire Yardımcılığı kurs- larından başka : Okul Sağlığı gönüllüleri, İhtiyarlığa intibak, gönüllü sosyal yardımcılık v.s. gibi daha bir çokları vardır.

Türkiye Kızılay Derneği ta- rafından, memleket çapında ol- mamakla beraber, halk sağlığı eğitimi çalışmaları yapılmakta- dır. 1950 yılındanberi açılan Gönüllü Hemşire Yardımcısı kursları 3015 mezun (Bu kurslar yalnız Ankara, İstanbul, İzmir- de açılmıştır). 1958 denberi 16 vilâyet merkezinde açılan İlk Yardım kursları 7000 mezun, İlk Yardım öğretmen kursları : 164 mezun (yalnız Ankara'da açıl- maktadır). 1957 den itibaren açıl- an Kan Merkezi Gönüllüleri - Mavi Melek kursları 632 mezun vermiş bulunmaktadır.

Yurdumuzun halk sağlığı eğitimine olan büyük ihtiyacı na- zarı itibara alınarak, Türkiye Kızıl- yay Derneğinde, şimdiye kadar kurulamamış bulunan «Hemşire- lik ve gönüllü» bürosunun biran evvel organize edilerek :

1. Kızılay Sağlık Müdürlüğü Hemşire ve Gönüllü Bürosu Tem- silcisi, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hemşirelik bürosu, Türkiye Hemşireler Derneği, Mil- li Eğitim Bakanlığı Temsilcile- rinden müteşekkil istişari bir Komite tarafından muhtelif eği- tim kursları programlarının ve ders kitaplarının, günün ihtiyaç- ları göz önünde bulundurularak yeniden etüd edilmesi,

2. Sağlık eğitimi kurslarının bütün vilâyet ve kazalara teşmi- li.

3. Bu sayede halkın sağlık bilgilerinin artırılması ve muhtel- if halk topluluklarında hem- şirelik, gönüllülük, Kızılaycılık an- layış ve sevgisinin uyandırılma- sı,

4. Harpte ve Sulhte faydalı olacak bir gönüllü ihtiyat kuv- veti meydana getirilmesi,

5. Bu büronun Sağlık ve Sos- yal Yardım, Milli Eğitim Bakan- lıkları, Dünya Sağlık Teşkilâtı, Türkiye Hemşireler Derneği, Lig Hemşirelik bürosu ile devamlı irtibat sağlanması,

6. Ankara'da bir Kızılay Has- tanesi kurulması düşünüldüyorsa bunun yanı sıra, bilhassa öğre- tmen ve ziyaretçi hemşire yeti- ştirecek 2 ncı bir Kızılay Hemşire Okulu tesisinin memleketimiz için çok faydalı olacağı kanısın- da olduğumu arz ederim.

HER AY YÜZLERCE YENİ İLK YARDIMCI YETİŞİYOR

Kızılay Genel Merkezi ve şubeleri tarafından açılan kurslarla, her ay yüzlerce ilk yardımcı yetişmektedir. Ankara'da bazı okullar, ilk yardıma önem vermekte, öğrencilere kurs açılması için Kızılay Genel Merkezine müracaat etmektedirler. Atatürk Kız Enstitüsünden sonra Maltepe Kız Enstitüsü de öğrencilerinin ilk yardım kursundan yetişmelerini sağlamıştır. Üstteki resimde, Kızılay Genel Merkezinde diplomalarını alan öğrencilerle, Genel Müdür Muzaffer Akın'dan (sola) diplomasını alan bir öğrenci görülüyor.

Diğer resimlerde de, Adana'da Ziraat Bankası tarafından açılan ilk yardım kursuna katılan memurları çalışmalar sırasında görüyorsunuz. Ziraat Bankası tarafından açılan kurslar için Kızılay Adana Şubesi, kurs araçları temin etmiş ve ilk yardımcı ilgililer göndermiştir. Ziraat Bankası, bütün yurttaki memurlarını ilk yardım kursuna tabi tutmaktadır.

20 Haziran 1964 Cumartesi günü «Dünya Eski Muharıpler Günü» nü kutlama töreni dolayısıyla Eski Muharıple-Ankara ve İstanbul Halkını (Barış için Kan Bağışına Davet) etmeleri münasebetiyle, Kızılay İstanbul Kan Merkezi Müdürlüğü gezici ekibi ve mavi melekleri, Eski Muharıplerin Harbiyedeki lokalinde eski Muharıpler, Malûl Gazilerden kan bağışı kabul etmişlerdir.

Fotoğraflarda kan bağışında bulunan İstanbul Malûl Gaziler ve Eski Muharıpleri; İstanbul Kan Merkezi Gezici Ekib ve Mavi Meleklerine kan bağışında bulunurlarken görülmektedir.

KIZILAY ANKARA VE İSTANBUL KAN MERKEZİNE YAPILAN KAN BAĞIŞLARI VE ZİYARETLER

Kızılay Ankara Kan Merkezine, birçok okullar öğrencileri tarafından ziyaretler yapılmaktadır. Öğrenciler, bu ziyaretlerinde kan bağışları, bakteriyolojik muayeneleri ve grup tayinleri, kanların muhafazası ve ihtiyaç sahiplerine hayat kurtarmak üzere nasıl kan verildiği hakkında izahat almaktadırlar. Yukarıdaki fotoğraflarda, Kızılay Ankara Kan Merkezini ziyaret eden Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Sosyal Hizmetler Akademisi Koruyucu Aile Semineri kursiyelerinin ziyaretine ait mutelif sayfalar görülmüyor.

Aşık İhsani ve Güllüşah

Âşık İhsani, diyar diyar dolaştığı zamanlarda köyden köye konarken gönlünden coşup söylediği mânileri, ağıtları dinliyenlerin masaya koydukları parayı farkederek düşünürmüş. «Ben bu parayı ne yapacağım?» diye... Toplanan paraları götürür en yakın Kızılay Şubesine verirmiş. Elinde bu hibelerden bir sürü makbuz var.

Yazan

Prof. Dr. Nusret KARASU

Türkiye Kızılay Derneği
Genel Merkez Kurulu üyesi

Eskiden yerli Ankara'lılar her yaz bağa göç ederlerdi. Onlar bu âdetlerini değiştirdiler, sahillere akın eder oldular. Ben de onların eski âdetlerini benimsedim. 1936 yılından beri her yıl bağ kiralamağa başladım. Kader, on yıl sonra Keçiören'de Sanatoryum yolunda evvelâ yazları geçirelim diye satın aldığımız evi daimî mesken olarak kullanmamızı sağladı.

Bir taraftan asfalt yol, elektrik, şehir suyu ve hava-gazi gibi yanan petrol mahsulleri ile konforumuz düzelirken, bir taraftan yapılan yeni evlere yerleşenlerle dostlarımız arttı.

Her fırsattan faydalanarak kendilerine mütevazî meskenler yapan vatandaşlar (Gecekonducular) Hazineye ait arazi üzerinde asırlarca işlenmemiş dağlarda bayağı bir şehir yarattılar. Bu ufak kazançlı, temiz ahlaklı vatandaşların iktisaden geliştikçe ve kendilerine imkân sağlandıkça hakları olan yuvalara ve hayata kavuşacağına inanıyorum. En ufak sıkıntımızda imdadımıza koşan bu insanların dertlerini yeteri kadar benimseyemediğim için daima üzülürüm. Bir gün bu imkâna sahip olmayı da can ve gönlünden isterim.

Birkaç aydır komşu apartmanın bir dairesine kiracı olarak Âşık İhsâni, eşi ve iki yavrusu ile taşındılar.

Gelir gelmez de bölgemize renk, enerji ve hayat getirdiler.

Benim gibi sabahın erken saatlerinde çıkıp geç saatlerde dönen bir insan komşularına hoş geldine gitmekte gecikiyor. Fakat refikamdan her gün yeni yeni menkibelerini dinliyorum.

Âşık İhsâni tutmuş eşinin elinden, almış sazını yanına, gitmiş Belediye Sağlık Müdürlüğüne, Keçiören'in

her biri kan yemekten serçeye dönmüş sivrisinekleri için sazlı sözlü dert yanmış.. Ertesi gün gelen ekiplerin başında sivrisinek yuvalarını göstermiş ve ilâçlatmış.

Âşık İhsanî, tutmuş eşinin elinden, almış sazını yanına, Keçiören'de açıktan akan lâğım-ların feryadını duyurmuş. Geçmiş Belediye memurlarının başına, yerini göstermiş, inandırmış ve kapattırmış.

Başlamışlar konu komşu; «Aman İhsanî, ne olursun, tut eşinin elinden, al sazını yanına, çiçek bozuğuna dönmüş asfaltlarımızın derdini Valiye yan yakıl demeğe !..»

Otuzbin nüfuslu Keçiören içinde Devletin her kademesinden memurları, her partiden illeri gelenleri, tüccarları, Belediyecileri, esnafı ile böylece Âşık İhsanî'den ders almakta devam ededursunlar, İhsanî Keçiören'in, hattâ Ankara'nın dar muhitine sığacaklardan değil..

Bakmış ki kiralık (Mandy) İstanbul'a gelmiş, temiz aile yuvalarını tehdit ediyor. Tutmuş eşinin elinden, almış sazı-

nı yanına, dayanmış bir zamanlar kravatsız insan bile sokmadıkları Hilton'un kapısına. Yabanın kaltağını kapı dışarı ettirinceye kadar vurmuş mızrabına.. Otuz milyonun isteğini dile getirmiş.

Yalnız bu faaliyeti İhsanî'nin Kızılay ruhunu nasıl yaşattığını gösteriyor.

Halbuki garip bir âşık olarak diyar diyar dolaştığı zamanlarda kahvehanelerde yatıp kalır, köyden köye konarken

gönlünden coşup söylediği mâ-nileri, ağıtları dinliyenlerin sonradan masasına para koyduklarını fark eder düşünürmüş : «Ben parayı ne yapacağım» diye.. Toplanan paraları götürür en yakın Kızılay Şubesine verirmiş. Bu hibelerden elinde kalan bir sürü makbuz var. Bakmış ki, Kan merkezleri kan bağışığı topluyor, tutmuş eşinin elinden, almış sazını yanına, ver elini Ankara Kan Merkezi.. Her ikisi birden vatandaşlık borçlarını ödemişler.

Kurban bayramı vesilesiyle ilk bulduğum fırsatı kaçırmıyarak ziyaretlerine gittim. Evleri şark usulüne ve kendi zevklerine göre düzenlenmiş... Salonda halı döşenmiş sedirlerde bayram ziyareti usulünü unutarak iki saate yakın kalmı-sız. Bir peri kızı gibi güzel, bir masal prensesi kadar asil ve bir köy kızı kadar mütevazı Güllü-şah'ın pişirdiği kahveleri içerken beş yaşındaki (Garip) in küçük sazından çıkan nağmelerle söylediği şiirleri dinledik. Saz çalarken besteye uygun olmıyan bir şiiri okumak çok güç olurmuş. (Garip) bu güçlüğü yenen nadir kabiliyetlerden...

Fakat sıra İhsanî'nin bağ-

daş kurarak kendi saziyle coş-
masına gelince Garib'in kabili-
yetine şaşmadım.

Babası kitabında oğluna,

İyilik etmeyi az çok sezdin mi
Kötüyü gördüğün yerde ezdin mi
Şerefine gurur duyup gezdin mi
İşte sen o zaman benim oğlumsun

diye sesleniyor. ve;

İnsan olduğunu öğrendiğin gün
İşte sen o zaman benim oğlumsun

diye nasihat ediyor.

İhsani'nin yanık ve güzel
bir sesi var.

— Kendi kendimi yetiştirir-
yorum, şimdi de Güllüşah beni
yetiştiriyor, diyor.

Fakat şiirlerini saziyle söy-
lerken kitabında okuduğum za-
mandakinden çok daha üstün
mânalar taşıdığını anlıyorum.

Kitabında (Allah) a hitap-
larını beğenmemek kabil değil.
Bir tanesinde evvelâ ken-

disinin neden ölüp de Allah'ın
ölmediğini soruyor.

Behey benim yüce tanrım
Ben ölüyüm sen ölmüyon
Bu ne iştir, ne hikmettir
Ben ölüyüm sen ölmüyon ?.

Arkasından Allah'ın yara-
tılmadığı için ölmediğini anlı-
yarak teslim oluyor.

Bu şiir muhtelif lisanlara
tercüme edilmiş ve bir Türk
Halk şairi diliyle Allah'a yapılan
bu yakınmayı Hristiyanlar da
çok çok beğenmişler.

İhsanî evvelâ Allah'a;
Evvel ahir sen benimsin
Ben seninim ya ona bak

diye kıskanç bir âşık gibi sahip
çıkmağa yelteniyor. Fakat son-
ra;

İhsanî içimden yandım
Belledim ismini anladım.
Şüphem kalmadı inandım
Meğer sen herkesinmişsin

diye (Humanist) felsefesinin
temelini perçinliyor.

Şiirlerinde bünyesindeki
mabudun zerresinden kuvvet
bulup geliştiğini şu beytiyle ne
güzel ifade ediyor :

Kim bana İhsanî derdi
Sen bende gelişmeseydin.

Ankara Kan Merkezinde
Kan verirken de bütün vatan-
daşları aynı hizmete çağırıyor:

Niçin vermiyelim, niçin,
Kendi kardeşimiz için
Yavrumuz, eşimiz için
Kan vererek Kan Bankasına
Âşık İhsâniyem ey yâr
Kan zayetme bekliyen var.
Gücümüz yettiği kadar
Kan vererek Kan Bankasına

İhsanî otuz milyonun Kızı-
lay için duyduklarını, onların
ağızlarıyla ve kendi sazi ile dile
getiriyor.

Kızılay dostu İhsânîler sağ
olsunlar, var olsunlar.

muzaffer olur. Kırım'da Sivas-
topol zaptedilir, Ruslar yenilir,
Rus Çarı birinci Nikola yenil-
gileri üzerine intihar eder. Ve
bu suretle Kırım Savaşı Os-
manlılar ve Müttefikler lehine
sonuçlanır. Fakat Anadolu Cep-
hesinde yani Batum, Güney
Gürcistan ve Aras Nehri Cep-
hesinde hareket iyi gitmiyordu.
Osmanlı Ordusu bozgunlar ve-
riyordu. Kırım Savaşı'ndan mu-
zaffer çıkan kumandan Ser-
dar'ı Ekrem Ömer Paşa Ku-
mandasındaki gemiler Kafkas-
ya Sahilinden Sohum ve Tuak-
sa'ya geçer. Büyük Kumanda-

SERDAR-I EKREM ÖMER PAŞA

nın maksadı büyük bir kale
muhasarasına dayanan Kars'ı
kurtarmaktı. Fakat o zamanın
vasıtalarına göre çok çetin mu-
harebelere rağmen Karsa yeti-
şmeden 28 Kasım 1855 yılın-
da Kars açlıktan sukut etti.
Fakat genel olarak 1853-55 Sa-
vaşı Türk ve müttefiklerinin
zaferi ile sonuçlandı. 1 Şubat
1856 da Viyana'da sulh esasları
tesbit edildi.

18 Şubat 1856 yılında da
tarihimizde Islahat Hattı Hü-
mayunu denilen ve 1830 daki
Gülhane Hatt-ı Hümayunu hü-
kümelerini perçinleyen Hatt-ı
Hümayun neşredilerek, Türki-
ye'nin batıya yönelişinde yeni
bir adım atıldı. Bu suretle Ser-
dar'ı Ekrem Ömer Paşa Yeni-
çeriliğin kaldırılmasından son-
ra yeni ve muntazam Osmanlı
Ordusu'nun önem ve kudretini
ilk defa olarak bütün dünyaya
tanıtmış ve bu Kırım Savaşı ile
siyasî itibarımızı meydana geti-
ren en büyük askerî şahsiyet
olmuştur.

Fotoğraflarla KIZILAY Çalışmaları

Son yıllarda, Kızılay Genel Kongresinden sonra Yardım Sevenler Merkezini ziyaret etmek müttad hale geldi. Yardım Sevenler Genel Başkanı Dr. Mediha Eldem, aynı zamanda Kızılay Genel Merkez üyesi. Onun mümtaz şahsiyeti, her iki dernek arasında geleneksel ve kuvvetli bir yakınlık meydana getirmiş bulunuyor. Bu yıl da bu geleneksel yakınlık bir defa daha teyit edildi.

Kızılay Sağlık Kervanlarındaki çalışmalarından başka iki defa da Kızılay Hac Ekibinde vazife alan, K. Çekmece Şubesinin kuruluşundanberi, ikinci başkan ve dispanser başhekimliği yapan Dr. Galip Öztunc'a, Genel Merkez tarafından onursal üyelik verilmiştir. Üstteki resimde, Dr. Galip Öztunc'a onursal üyelik rozeti takılıyor, altta da şube kurulu arkadaşlarıyla görülüyor.

KIZILAY 5 AYDA 368 VATANDAŞA SUN'I ORGAN VE MALUL ARABASI YAPTIRDI

Kızılay İstanbul Müdürlüğü, 5 ayda 183 yoksul ve malul vatandaşa sun'i organ ve malul arabası yardımında bulunmuştur. Kızılay Genel Merkezi ise aynı aylarda 185 yoksul vatandaşa sun'i organ ve malul arabası sağlamıştır. Böylece Kızılay, 5 ayda 368 vatandaşa 160 bin liralık yardımda bulunarak, bu yoksul ve sakat vatandaşların çalışıp hayatlarını kazanmalarına imkân vermiştir.

Kızılay Eminönü Şubesi, yoksullara yardım faaliyetleri yanında sosyal alanda da faydalı çalışmalarda bulunmaktadır. Çeşitli kurslar açan Kızılay Eminönü Şubesi, genç kız ve ev kadınları için devamlı şekilde biçki - dikiş kursları da açmaktadır. Yukarıda ve alttaki resimlerde, biçki - dikiş kurslarından mezun olanlar diploma alırken ve toplu halde bir arada görülmektedirler. Kızılay Eminönü şubesi, biçki - dikiş kursunu bitiren 27 öğrenciden bir çoğuna askeri dikimevleri ile çeşitli atölyelerde iş de sağlamıştır.

Izmirin en eski şan öğretmenlerinden Mis İtala Petrini, Nato subay ve eşleri, Amerikan Kız Koleji Müdürü ve eşinin iştirakleriyle 40 kişilik amatör bir grupla hazırladığı klasik batı müziğinin seçme parçalarından müteşekkil başarılı bir konser vermiştir. Konserin geliri tamamen Kızılay İzmir Şubesine bırakılmıştır. Konser, Devlet Konservatuvarı Salonlarında verilmiştir. Resimde, konseri veren çok güzide topluluk görülmektedir.

Tahran'da toplanan Cento Hemşireler Seminerine birçok milletler iştirak etmiştir. Seminerde, hemşirelik konusunda çeşitli konuşmalar yapılmıştır. Bu seminere, Kızılay adına Hemşire Okulu Müdürü Asuman Türer katılmıştır. Çalışmalar çok faydalı olmuştur. Üstteki resimde, seminere katılan delegeleri, solda da Kızılay Hemşire - Ebe Okulu Müdürü Asuman Türer ve bir kısım delegeyi çalışmalar sırasında görüyorsunuz.

27 HAZİRANDA KIZILAY GENEL MERKEZİNDE 220 İLK YARDIMCIYA DİPLOMA, 13 İLK YARDIM ÖĞRETMENİNE 100. YIL MADALYASI VERİLDİ

27 Haziranda saat 9,30 da Kızılay Derneği Genel Merkezi'nde yapılan bir törenle, Kızılay'ın açtığı ilk yardım kursu'nu bitiren Başbakanlık, Bakanlıklar ve Özel Sektör Sivil Savunma Uzman, Memur ve Sekreterlerinden 220 kişilik bir gruba diplomaları verilmiştir.

Ayrıca, Kızılay'a fevkalâde hizmetler görmüş olan, içlerinde bir Veteriner General, Kızılay Sağlık Müdürü, Gençlik Müdürü, Gazeteci, Emekli Öğretmen ve eski bir kadın Belediye Başkanı bulunan 13 kişilik ilk yardım öğretmenine, Kızılay'ın 100. yıl madalyaları takılmıştır.

Törende açılış konuşmasını yapan Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanı Dr. FİKRET PAMİR, Kızılay'ın ilk yardım konusunu çeşitli ana dâvaları arasına alarak, her yıl yüzlerce ilk yardımcı yetiştirdiğini ve her Türk'ün ilk yardım kursundan geçmesinin yurt çapında sağlayacağı faydaları doktor olarak belirtmiş, Türkiye'nin ilk yardımcılara olan büyük ihtiyacı üzerinde durmuş ve yüzlerce ilk yardımcı yetiştiren ilk yardım öğretmenleriyle, ilk yardım kursu'nu bitiren 220 ilk yardımcayı teker teker tebrik etmiştir.

Ankara Mevki Hastanesinde Kızılay tarafından açılan ilk yardım kursunu bitiren genç kızlarla, ev kadınları törende.

100. yıl madalyası alan ilk yardım öğretmenleri Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamirle.

Kızılay Yönetim Kurulu üyesi Nermin Arpacioğlu'ndan bir öğrenci diplomasını alırken.

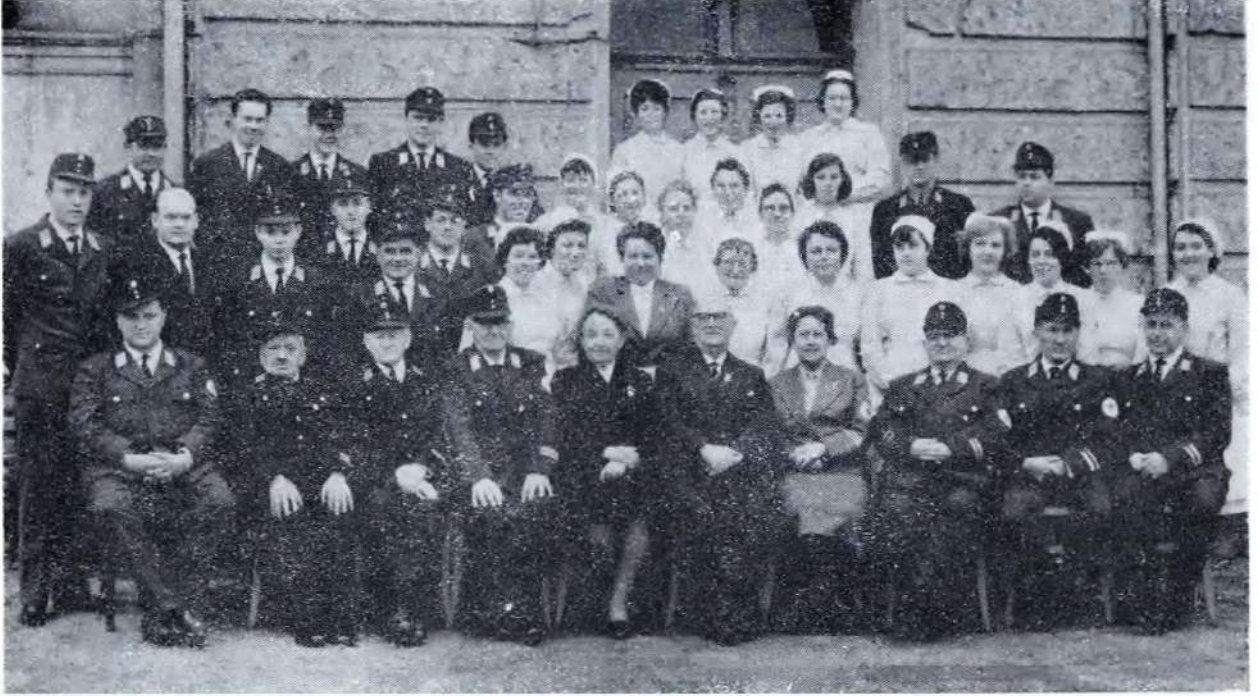

Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir, bir gönüllü ev hastabakıcısına diplomasını verirken.

Naime Dalkılıç, yetismelerine âmil olduğu gönüllü ev hastabakıcı kursu mezunlarıyla.

ALMAN KIZILHAÇI NEUSTADT - WEINTRASSE ŞUBESİ İLE KIZILAY İĞDIR ŞUBESİ ARASINDA KURULAN DOSTLUK

Kızılay, Kızılhaç gibi sosyal yardım kurumları uluslara yardımcı oldukları kadar, kendi bünyeleri içinde birbirlerine de yardımcı olmaktadır. Bu karşılıklı yardımlaşmalar ile Dernekler arasında samimi bağlar ve yakınlıklar kurulmaktadır.

Bilindiği gibi, Iğdır depremi dolayısıyla Alman Kızılhaç Teşkilatı felâkete uğrayanlara dağıtılmak üzere Kızılay Genel Merkezine barakalar, çeşitli giyim eşyaları, ilaçlar göndermişti. Barakalar şimdi okul olarak kullanılmaktadır.

Bu münasebetle Alman Kızılhaç'ı ile Kızılay Genel Merkezi ve Iğdır Şubesi arasında başlayan sıkı dostluk devam etmektedir. Alman Kızılhaç'ının Neustadt - Weintrasse Şubesi, Kızılay Iğdır Şubesi başkanlığına iki paket ilaç göndermiştir. Paketi alan Kızılay Iğdır Şubesinin teşekkür olarak Almanya'ya gönderdiği mektup Alman (Rheinpfalz Zeitung) gazetesinde olduğu gibi yayımlanmıştır.

Mektup, özet olarak şu satırlardan ibaretti :

«Sayın Dostlarımız,

Göndermiş bulunduğunuz iki paket kıymetli ilacı derin bir memnurlukla aldık.

Bu halklarımız arasındaki geleneksel dostluğun yeni bir nişanesidir.

Bir kere daha Alman Kızılhaç'ı Neustadt - Weintrasse Şubesine en derin şükranlarımızı sunarız.»

(*) 29 haziran 1964 tarihinde Filipinlerde meydana gelen «Winnie» isimli tayfun 20 ilde 86. 979 evi tamamen tahrip etmiş, 97. 282 aileyi ve 506. 815 kişiyi evsiz bırakmıştır. Afet 15 kişinin ölümüne, 21 kişinin yaralanmasına ve 6 kişinin de kaybolmasına sebep olmuştur.

Filipin Kızılhaç'ı kendi imkânları ile yardıma devam etmektedir. Afetin büyüklüğü karşısında Kızılay ve Kızılhaç Millî Derneklerinden yardım istenmesi mümkündür.

(*) Kızılhaç, Kızılay, Kızılaslan ve Güneş Derneklerinin 1964 yılı Dünya Günü Uluslararası törenlerle kullanmıştır. Bugün dolayısıyla Dünyanın her tarafında gösterilmek üzere Kızılhaçlar Birliği (Dünyanın Her Yanında Kızılhaç) isimli renkli, dökümanter bir film hazırlanmıştır.

İngilizce, Fransızca, İspanyolca 1-zahlı olan film dünyanın dört bir yanında Kızılhaç ve ona bağlı derneklerin çeşitli çalışmalarına yer vererek, bu Derneklerin insanlık uğrunda yaptığı büyük hizmetleri bir kere daha dünya milletlerine duyurmaktadır.

Ayrıca, Kızılhaçlar Birliğinin İsviçre 100. Yıl Komisyonu (İnsanlık Hizmetinde 100 Yıl) isimli 16 mm. lik, 253 metrelik 25 dakika süren renkli bir film hazırlanmıştır. Bu filmde de Kızılhaç ve ona bağlı derneklerin kuruluşlarından bu yana yaptıkları kısa ve öz hizmetleri yer almaktadır.

(*) Fas Kızılay Derneği, 11 Nisan 2 Mayıs tarihlerinde iki gala gecesi düzenlemiştir. 11 Nisanda Rabat'ta yapılan Kızılay Milletleri gecesine Kızılay'a sahip Milletlerle Kızılhaç, Kızılaslan ve Güneş Derneklerinin temsilcileri davet edilmiştir. Fas Kızılay Derneği Başkanı bu geceye Türk Kızılayı temsilcilerinin de katılmasını istemiştir. 2 Mayısta yine Rabat şehrinde «Fas Kızılayı Gecesi» kutlanmıştır.

Fas Kızılay Derneği, Fas'ın çeşitli şehirlerinde açılacak olan fuarlara katılarak Fas Kızılayı'nın çalışmalarını geniş kitlelere duyuracaktır. Dernek Başkanı Kızılay Genel Merkezine gönderdiği bir yazı ile, bu fuarlarda sergilenmek üzere Kızılay çalışmalarını gösterir tablo, rozet, Kızılay'ı tanıtan amblem ve diğer çeşitli dökümanlar istemiştir.

TAKDİRLE KARŞILANAN KAMPANYA

CEZAEVLERİNİN KİTAP İHTİYACINI KARŞILAYAN KIZILAY EMİNÖNÜ ŞUBESİ ŞİMDİ DE HASTAHANE KİTAPLIKLARI İÇİN KİTAP KAMPANYASINA GİRİŞTİ.

Kızılay Eminönü Şubesi tarafından iki yıl evvel açılmış olan kitap devşirme kampanyası devam etmektedir. İstanbul'un merkezî yerlerine konulan özel şekilde hazırlanmış sandıklara atılan ve şubeye gönderilen kitaplar tasnif edilerek yurdumuzun dört bir tarafındaki cezaevlerinde tesis olunacak kitaplıklara konulmak üzere gönderilmektedir.

Bugüne kadar gönderilen kitaplarla cezaevlerinin ihtiyaçları karşılandığından ağustos ayından itibaren ikinci bir kampanya açılacaktır. Bu kampanya ile sağlanacak kitaplar da yurdumuzun dört bir tarafındaki hastanelerde tesis olunacak kitaplıklara tahsis olunacaktır.

Kızılay Eminönü Şubesine, bütün illerimiz Cumhuriyet Savcılarından ve Cezaevi Müdürlerinden yüzlerce teşekkür mektubu gelmiştir. Bu kampanya takdirde karşılanmıştır. Bu sayımızda, bu mektuplardan birkaçını sütunlarımıza aynen alıyoruz.

GÜMÜŞHANE SAVCISI TEMEL ÇAĞLAYAN'IN MEKTUBU

Sayın Şubeniz tarafından büyük bir lütûf ve hamiyet eseri olarak gönderilmiş bulunan kitaplar alınmış ve Cezaevimiz hükümlü ve tutuklularıyla arzu eden vatandaşın istifadelerine arz edilmiştir.

Sevgili Kızılay'ımızın bu davranışı Cezaevinde büyük bir takdirle karşılanmış ve bu hayır kurumumuz hakkında sitayişkâr konuşmalar yapılmasına vesile teşkil etmiştir.

Bu ciheti arz etmekten şeref duyarak şükranlarımızın kabulünü rica ederim. 28/5/1964

SEREFLİKOÇHİSAR SAVCISININ TEŞEKKÜR MEKTUBU

Şereflikoçhisar Ceza ve Tevkifevi Kütüphanesinde mahkûmların okumaları ve istifade etmeleri için gönderilen 103 adet kitap alınmış ve Şereflikoçhisar Cezaevinde 963 senesinde me-mur arkadaşların yardımları sayesinde Cumhuriyet Savcılığımızca toplanan ve küşat edilen Kütüphaneye kitaplar arasına müstesna bir yere yerleştirilmiştir.

Ş. Koçhisar'ın % 99 u çiftçi ve okur yazar bulunmadığı, suç işleme nisbetinin çok yüksek olduğu ve halen 53 mevkuf ve mahkûmu içinde bulunan Cezaevimizde

öğretmenler ve Cezaevi personeli tarafından ayrıca okuma yazma dersleri verilmektedir. Gönderilen kitaplar okuma yazma öğrenmiş ve öğrenmek durumunda olan mevkuf mahkûmları okumaya teşvik ettireceği ve okudukları kitaplardan istifade ederek cemiyete zararlı düşüncelerinden uzaklaşmak suretile faydalı birer insan olarak aynı zamanda bazı bilgiler edinecek avdet edecekleri cihetle gösterilen ilgi ve yapılan büyük yardımlarınızdan dolayı saygılarımızı ve şükranlarımızı bilvesile sunmayı bir vazife ve borç biliriz.

ÖDEMİŞ CEZAEVİ MD. SÜLEYMAN ARICAN'IN MEKTUBU

Makamınız 8/5/964 gün ve 1423 sayılı yazılarıyla muhavvel, Türkiye Kızılay Derneği Eminönü Şubesinin 4/5/964 gün ve 163 sayılı yazıları Kşl.

Gönderilen 102 adet kitap teslim alınarak Cezaevimiz mahkûm ve mevkularının istifadelerine bırakılarak kitaplık defterine kayıtları icra edilmiştir.

Mezkûr Kızılay Şubesine keyfiyetin şükranlarımızla birlikte bildirilmesine müsaade ve tavassutlarınızı arz ederim.

22/5/1964

Bir Gönüllü Ev Hastabakıcı Kursu Mezununun Kalemiiyle :

Gönüllü Ev Hastabakıcıları ve Yapacakları Hizmetler

Yazan : **NAİME DALKILIÇ**

Kızılay tarafından açılan Gönüllü Ev Hastabakıcılığı Kursları 1950 yılında başlamış, bugüne kadar Gönüllü Ev Hastabakıcılığı Kurslarından 3017 ev kadını ve genç kız mezun olmuştur.

Kızılay Gönüllü Ev Hastabakıcılığı Kurslarına katılanların gayesi, bilgili bir şekilde kendine ve çevresine yardım edebilmek, gördükleri her yanlış hareketi ellerinden geldiği nisbette düzeltmek, annelere çocuk bakımı, çocuk hastalıkları ve bunların önlenmesi hakkında bilgi vermektir.

Biz; Kızılay Gönüllü Ev Hastabakıcıları karşılaştığımız kazalarda ilk yardımda bulunmak, hastaları tedavi ettirmek üzere yetkili yerlere göndermek hususunda yardımcı olmaya çalışmaktayız. Ayrıca; yoksul hastaları Kızılay vasıtası ile tedavi ettirmek, ilâçlarını temin etmek ve muhtaç vatandaşları tesbit ederek bunların Kızılay yardımlarından faydalanmasına aracı olmak da vazifelerimizdendir.

Biz; Kızılay Gönüllü Ev Hastabakıcıları boş zamanlarımızda hastanelere giderek hemşirelerin nezareti altında çalışmak suretiyle hem bilgimizi artırmak ve hem de hastalara mümkün olduğu kadar faydalı olmak yolundayız.

Kursumuzun programı 50 saat nazari, bir ay da ameli olmak üzere tanzim edilmiştir. Bu kurslardan mezun olduktan sonra ayrıca 90 günlük bir tekâmül kursu da görmekteyiz. Tekâmül kursları ihtiyaridir. Bilgisini artırmak isteyen her Gönüllü Ev Hastabakıcısı bu kurslara devam edebilir.

Kısaca temas ettiğimiz çalışmalarımızın asıl merkezini sel felâketleri, yangınlar, kıtlık, salgın hastalıklar sırasında hizmet görmek üzere Kızılay'ın yanında ve emrinde derhal vazife başında bulunmak teşkil eder. Her Gönüllü Ev Hastabakıcısı böyle felâketler karşısında acıları dindirmeye, gözleri yaşlı felâketzedelerin göz yaşlarını silmeye koşmaktadır.

Bir savaş sırasında Türk kadını olarak Kızılay Gönüllü Ev Hastabakıcıları en mukaddes ve ulvi vazifesini görmek üzere koşmaktan kat'iyen geri kalmıyacaktır. Böyle bir hal karşısında cephede yaralılara, gerilerde toplama ve bakım yerlerinde çocuklara, yaşlılara ve hastalara bakmak üzere hizmette hazır bulunmaktalar.

Temennimiz münevver kızlarımızın ve ev kadınlarımızın bu vazifelerin ehemmiyetini gözönünde tutarak Kızılay tarafından açılan Gönüllü Ev Hastabakıcı Kurslarına katılmalarıdır.

BU YIL KIZILAY'IN AÇACAĞI KAMPLARDAN 8 BİN ÖĞRENCİ FAYDALANACAK

Türkiye Kızılay Derneği Genel Merkez'i ve Kızılay Şubeleri bu yıl da, 1 Temmuz ve 31 Ağustos tarihleri arasında yurdun çeşitli bölgelerinde öğrenci kampları açacaktır.

Kızılay Genel Merkezi'nin Pendik, Çamkoru, Muratdağı ve Samsun'da açacağı kamplarda, ortaokul ve lise çağındaki 2500 öğrenci, Kızılay Şubelerinin Şarkikaraağaç, Bursa, Adana, Trabzon, Erzurum, Aydın, Bandırma, Eskişehir ve Diyarbakır'da açacağı kamplardan ise 4500 öğrenci faydalacaktır. Kamplara, ailelerinin imkânlarıyla tatil yapamıyan, çalışkan ve zayıf bünyeli çocuklar alınacaktır.

Üçer devreli, 20 şer günlük olacak kamplardan Pendik Gençlik Kampının 2 devresi kız öğrencilere, 1 devresi de erkek öğrencilere ayrılacaktır. Diğer kampların ise 2 devresi erkek, 1 devreleri kız öğrenciler için açılacaktır.

KIZILAYIN NİĞDE AKSARAY SEL FELÂKET- ZEDELERİNE GÖNDERDİĞİ YARDIMLAR

Haziranın ilk haftasında, Niğde'nin Aksaray İlçesinde meydana gelen sel felâketinden zarar görenlere Kızılay Genel Merkezi en sür'atli vasıtalarla yardımını ulaştırmıştır.

Kızılay Genel Başkanı Dr. Fikret Pamir ve Kızılay Genel Müdürü Muzafer Akın, felâket bölgesini ve yapılacak yardımları yerinde incelemek amacıyla Aksaray'a gitmişlerdir.

Kızılay Genel Merkezi, ilk yardım olarak, felâkete uğrayanlara dağıtılmak üzere Aksaray'a 6759 kilo un, 3380 kilo süttozu, 2041 kilo bulgur, 1706 kilo yağ, 100 çadır, 250 battaniye, 250 kişilik giyim eşyası ve 10 bin lira göndermiştir.

CARE Teşkilâtı İzmir Bürosu tarafından Ege Üniversitesi Yüksek Hemşire Okuluna, Hemşirelik meslegine ait çok kıymetli kitaplar hediye edilmiştir.

Yukarıdaki Fotoğrafta CARE Teşkilâtı Ege Bölgesi Bürosu Direktörü Mr. Lebedef tarafından kitapların teslim edilişi görülmektedir.

Kızılay LÂPSEKİ Şubesi, yardım faslına konan ödenek ile 42 yoksul öğrenciyi tepeden turnaga giydirmiştir. Olay, Lâpseki'de büyük bir memnuniyet yaratmıştır. Yukarıdaki fotoğraflarda Kızılay tarafından giydirilen kız ve erkek öğrenciler, Şube yöneticileri ile toplu halde bir arada görülmektedirler.

KIZILAYIN YARDIMIYLA HAYATLARI KURTARILAN İNSANLAR

Hayat insanları beklenmedik olaylarla karşılaştırıyor. Felç geçiren insanlar yürüyemiyor. Kaza sonucu ayakları sakat kalanlar da var. Hali vakti yerinde olanlar böyle durumlarda kendilerini baktırıyorlar. Fakat; yoksul insanlar için, ayakları tutmamak ikinci bir felâket oluyor. Fakat, her felâket karşısında derhal harekete geçen Kızılay, yıllardır takma organa ihtiyacı olanların isteklerine cevap verdiği gibi ayakta mahrum veya ayaklarından yararlanamayanlara da elle kullanılabilir arabalar yaptırıp veriyor. Bu arabalara kavuşan yüzlerce yoksul vatandaş şimdi çalışarak hayatlarını hazanıyorlar. Bu sahifede, Kızılayın elle kullanılan arabalarıyla hayatlarını kazanan dört vatandaş görülüyor.

Kızılay Malkara Şubesinden malûl arabasını alan Münir Güler.

Kızılay Niğde Şubesi eliyle malûl arabasını alan Mevlüt Konuk.

Kızılay Iskenderun Şubesinden malûl arabasını alan Münir Özyayla

Kızılay Bartın Şubesi vasıtasıyla malûl arabası alan Bartının Küçük Sazye Köyünden Ali Genç,

Kızılay Susehri Şubesi'nden malûl arabasını alan Mehmet Yalçın.

Kızılay Bolvadin Şubesi'nin malûl arabası sağladığı Hasan Burun.

Kızılay Iğdır Şubesi'nden malûl arabasına kavuşan Mehmet Çakkal.

Kızılay Uzunköprü Şubesi'nden malûl arabasını alan Mehmet Altınsoy

KIZILAY'A TEŞEKKÜR

Kızılay Genel Merkezi, Kızılay Şubeleri eliyle malûl arabasına kavuşturduğu vatandaşlardan her ay yığınla teşekkür mektubu almaktadır. Aşağıda, bu mektuplardan birini bulacaksınız :

Bendeniz aslında ortaokul mezunuyum. Fakat her sahada lise mezunu kadar bilgiye sahibim. Bu kısa tahsilim sayesinde medeni bir Türk genciyim. Bu cümleden olarak kimsenin sadakatine sığınmaya ve âdi bir sokak dilencililiği ile geçinmeme terbiyem ve karakterim müsait değildir.

Bu sebeple (Merhamet kaynağı ve şefkat sembolü olan) Kızılay'ın himayesine sığınmak istedim. Bu cemiyet tam bir anlayış göstererek, ben âcizi sıcak kucağına almış ve her türlü baidreden kurtarmış bulunmaktadır.

Saygılarımla
Çal kazası
Kocaköyden
Osman Canavar

Kızılay Sütçüler Şubesi'nin malûl arabası sağladığı Mehmet Yüksel, Kaymakam Emin Bayar, Şube Başkanı Ömer Ali Ertan, Şube Kurulundan İsmail Üçyıldız ve Hakkı Öztüt ile.

Kızılay Adana Şubesi eliyle malûl arabası alan İbrahim Özgenc.

HER AY YÜZLERCE YOKSUL VATANDAŞA KIZILAY MALÛL ARABALARI HEDİYE EDİYOR

Kızılay Çay Şubesinden malûl arabası alan Mustafa Çelebi,

Kızılay Eskişehir Şubesi, Genel Merkezden sağladığı malûl arabalarıyla her ay birçok yoksul vatandaşın

çalışabilir hale gelmesini sağlamaktadır. Elle kullanılan arabalar sayesinde malûl vatandaşlar kendilerine iş temin etmekte, iş yerlerine, alış-veriş ettikleri yerlere, evlerine kolaylıkla gidip gelebilmektedirler. Malûl arabasına kavuşan yoksul vatandaşlar, Kızılaya olduğu gibi derneğe yardım eden hayır sahiplerine de minnettardır. Resimde, Kızılay Eskişehir Şube Başkanı İbrahim Aksoy, Halil Yücele arabasını verirken görülüyor.

Kızılay Besni Şubesinden malûl arabasını alan Mehmet Aslan,

Kızılay Malkara Şubesinden malûl arabası alan Ragıp Yılmaz.

Kızılay Kandıra Şubesi eliyle Rafet Karaaslan'a da malûl arabası verildi. Rafet Karaaslan, yerlerde sürünerek ıstırap içinde geçen durumundan bu araba ile kurtaran ve çalışma imkânına kavuşturan Kızılay Genel Merkezine minnet ve şükranlarının ulaştırılmasını Şube Başkanı Mehmet Durakbaşı, Başkanvekili Süha Çokuğraş ve Sekreter Selâhaddin Kayaözden rica etmiştir.

KIZILAY

HEMŞİRE-EBE

OKULUNDA

DİYET MUTFAĞI

TESİS EDİLDİ

Kızılay Hemşire - Ebe Okulu, her yıl yurt sağlık ordusuna çok seçkin ve bilgili elemanlar kazandırmaktadır. Kızılay Hemşire - Ebe Okulundan mezun olan hemşirelerin, sağlık müesseselerinin faydalı ve başarılı çalışmalarında önemli rolleri olmaktadır.

Kızılay Genel Merkezi, çok başarılı bir hizmet müessesesi olan Hemşire - Ebe Okulunun gelişmesi için hiçbir imkânı kiskanmamakta ve bu konuda da çok anlayışlı, yerinde kararlar almaktadır.

Ortaşarkın en modern hemşire - ebe yetiştiren okullarından biri hiç şüphe yok ki Kızılayındır. Kızılay, her türlü modern imkânları ihtiva eden Hemşire - Ebe Okulunun tek eksiği diyet mutfağını da bir müddet evvel tesis ederek öğrencilerin hizmetine sunmuştur. Çeşitli modern ve kültürel çalışmaları yanında Kızılay Hemşire - Ebe Okulu öğrencileri, yeni tesis edilen diyet mutfağında bu konudaki bilgilerini de sağlamaktadırlar.

MEKTUPLAŞMA VE HEDİYE GÖNDERME

Kızılay Genel Merkezi, Kızılaycılığın 100. Yıldönümü dolayısıyla yurt içindeki ilkokulları birbirine tanıtmak, büyük şehir ilkokullarında okuyan öğrencilerin köy, bucak ve ilçe ilkokul öğrencilerine gönüllerince ufak hediyeler göndererek, aralarında dostluk kurabilmelerini sağlamak amacıyla hazırlattığı 80 bin adet hediye kutularını büyük şehirlerdeki ilkokullara dağıtmıştır. Öğrenciler, malî imkânları oranınca doldurdıkları bu hediye kutularını, Kızılay kanalıyla yurdun dört bucağındaki ilkokul öğrencilerine göndermişlerdir. Hediyeleri alan küçük öğrenciler, kendilerine hediye gönderen kardeşlerine Kızılay'ın özel olarak hazırlattığı matbu mektuplarla teşekkür etmişlerdir. Küçük öğrenciler mektuplarında, hediye gönderen yaşlılarına, okullarını, çevrelerini anlatarak yaşadıkları bölge konusunda bilgiler vermişlerdir.

Bu sahifenin yan taraftaki sütunlarında, bu mektuplardan, bir kaç örnek verilmektedir. Binlerce mektup arasından gelişigüzel seçilen bu mektuplar, küçük yavrularımızın samimî iç dünyalarını dile getirdiği gibi Kızılay'ın bu örnek hareketinin öğrenciler arasında nasıl bir canlılık ve bağ yarattığını da açıkça göstermektedir.

Kınalıada İlkokulu 3. sınıf öğrencilerinin gönderdikleri hediyeleri alan Pınarhisar - Yeniceköyü 3. sınıf öğrencilerinin teşekkür mektubu :

III. sınıf öğrenci ve öğretmenlerine,

Gönderdiğiniz hediyeleri aldık. Sınıf arkadaşlarımız ve hediyeyi alan bizler, siz kardeşlerimize teşekkürlerimizi bildirir, hepinize sıhhat ve başarılar temenni ederken bu tanışmaya vesile olan Kızılay'a daima borçlu olduğumuzu bildiririz.

Pınarhisar - Evciler Köyü İlkokulu öğrencilerinin kendilerine hediye gönderen İstanbul Kartal Zekeriya Gücer İlkokulu öğrencilerine mektubu :

Sevgili kardeşlerimiz,

Bizler Pınarhisar İlkokulu öğrencileriyiz. Gönderdiğiniz hediye kutusunu aldık. Çok memnun olduk. Teşekkürlerinizi bildiririz. Ayrıca sizlerle tanıştığımız için çok seviniyoruz.

Sizlere kısaca köyümüzden bahsetmek istiyoruz. Köyümüz Kırklareli İlçesinin -Pınarhisar İlçesi'ne bağlı Evciler köyüdür. Mahya Dağı'nın güneyinde kurulmuş 150 haneden ibarettir. Babalarının geçimlerini çiftçilikle ve ağaç kesimi müsaade edildiği zamanlar ormandan kazanmaktadırlar. Okullarımızda 94 arkadaşız. İki tane öğretmenimiz var. Sizlere onları da tanıtmak istiyoruz. Okul Müdürümüz Emin Aydın, Öğretmenimiz Yd. Şb. Öğretmen Kd'lay Tütüncü'dür. Onlar da sizlere teşekkürlerini bildiriyorlar. Hepinize derslerinizde başarılar diler, mektuplarınızı bekleriz.

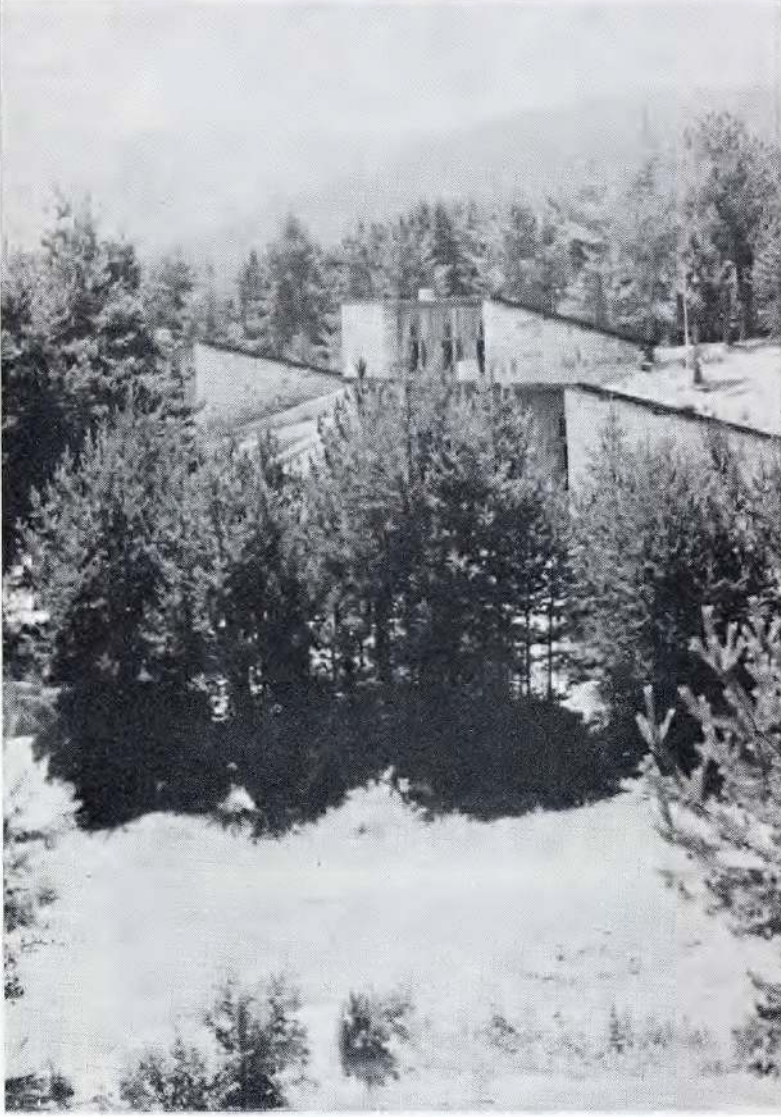
Fatih İskenderpaşa İlkokulu 2/B öğrencilerinin gönderdiği hediyeyi alan Mengen - Pazarköy'den Alibeyköyü İlkokulundan Celâl Erdoğan'ın teşekkür mektubu :

«II - B öğrencileri, sevgili küçük kardeşlerim,

Selâmlar adlı kutudaki, bizim için büyük değeri olan hediyeleri aldım. Derecesiz memnun oldum. Ben de sizi sevindirmek arzusunda'yım. Ama imkânsızlıklar mâni oluyor. O yüzden üzgünüm. Tatilde Köyümüze gelin de, size Allah'ın bahsettği zümrüt ormanlar içinde, temiz havada buz gibi sular icirip bol bol gezdireyim. Bol bol ayran ikram edeyim.

Köyümüz ormanlar içinde, bin rakımlı bir tepede ve Arkot Dağları etegindedir. Köyümüzde 45 aile vardır. Geçimimiz çiftçiliktir. Bir de ormanlarımızdan faydalanırız. Yıllık kazancımız en çok bin lira ile iki bin lira arasındadır. Asfalt yerine dizlere kadar çamurlu yollarımız vardır. Adını işittigimiz sinemamız yoktur. Biz tabiatın içinde yaşarız. Bizde tabiatın güzelliği vardır. Ders kitaplarımızdan fazla kitabımız bulunmaz. Bazı arkadaşlarımız onu da bulamaz. Okula gelmek için tam bir saat çamurda, tipide yol yürürüz. Çizmesiz gelemeyiz. İşte bu imkânsızlıklar içinde okuyoruz. Sizler bize göre çok talihlisiniz. Bizimle tabiat uğraşır. Biz de tabiatla inatlaşır, mücadele ederiz. Onun için mücadeleyizdir. Biz de büyüyünce köyümüzü daha iyi yaşayacak hale geirmeğe çalışacağız. Hepinize candan teşekkür ederim.

Kızılay Genel Merkezi tarafından, son yıllarda birbirinden güzel dört gençlik kampı hizmete açıldı. Kızılay'ın dağ ve deniz gençlik kamplarından bu yıl 8 bin öğrenci faydalanacak. Resimde, çamlar içinde bulunan Kızılay Çamkoru Gençlik Kampı görülüyor.

KIZILAY DERGİSİ

YIL : 2 / SAYI : 13-14 / MAYIS-HAZİRAN 1964